

Årsmøte Trondheim Ap 2026

- innkomne forslag til politiske uttalelser

TEMATISK INNHOLD:

HELSE OG OMSORG	side 2
SKOLE, UTDANNING OG OPPVEKST	side 17
BOLIG, KULTUR OG IDRETT	side 27
BYUTVIKLING, SAMFERDSEL OG MILJØ	side 32
ENERGI OG ARBEIDSLIV	side 47
INTERNASJONALT	side 58
ANDRE SAKER	side 70
FORSLAG INNKOMMET SENT	side 88

HELSE OG OMSORG

1. Forslag fra Tiller og Sjetne Ap

EI LØNN Å LEVE AV – OGSÅ NÅR DU BLIR SYK

Trondheim Arbeiderparti tar skarp avstand fra Trøndelag Høyres forslag om å innføre fire karensdager ved sykdom. Høyres forslag vil koste en person med gjennomsnittsinntekt opp til 12.000 kroner i tapt inntekt, om man blir syk. Det vil utgjøre et betydelige tap, i en tid der mange har slitt med å betale regninger og renter.

Trondheim Ap støtter derfor kravet til LO-kongressen om å slå ring om dagens sykkelønnsordning.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas

2. Forslag fra Tiller og Sjetne Ap

NEI TIL HØYRE OG FRP'S PRISLAPP PÅ TRYGGHET - JA TIL GRATIS TRYGGHETSALARM FOR ELDRE OG SYKE

Trondheim Ap reagerer på at Høyre og Frp har gjeninnført egenandeler på den grunnleggende tryggheten for mange eldre og syke i byen vår.

Trondheim Ap vil slåss for gratis trygghetsalarm for eldre og syke i Trondheim – fordi trygghet ikke skal ha en prislapp!

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

3. Forslag fra Trondheim Arbeidersamfunn

GRATIS TRYGGHETSALARM

Bystyret vedtok i budsjett 2025 å innføre egenandeler på trygghetsalarm. Dette er delvis fulgt opp i budsjett for 2026. Arbeiderpartiet vil legge til rette for at eldre kan bo hjemme lengst mulig. Gratis trygghetsalarm er viktig for å skape nødvendig trygghet og få hjelp dersom man trenger det. Arbeiderpartiet vil sikre offentlig finansierte velferdsgoder som er tilgjengelig for alle uavhengig av inntekt. Trygghetsalarm er et slikt gode.

I vårt budsjettforslag for Trondheim kommune foreslo vi å sette av midler for å gjeninnføre gratis trygghetsalarm for alle. Nå har byrådet kommet til at det kanskje ikke er tillatt å ta betaling for trygghetsalarmer som er tildelt ut fra medisinske behov eller som en del av hjemmesykepleien sine vedtatte tjenester. Jeg regner med at de fleste har fått vedtak om trygghetsalarm ut fra dette. Det må da være langt enklere å gi alle som har behov vedtak om gratis trygghetsalarm.

Trondheim Arbeiderparti vil gjeninnføre gratis trygghetsalarm for alle.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

4. Forslag fra Tiller og Sjetne Ap

TRYGG ALDERDOM BETYR OGSÅ BEDRING AV DEMENSOMSORGEN

Over 100.000 mennesker lever med demens i Norge, og at antallet vil øke i årene som kommer. De utgjør en stor og voksende gruppe eldre som vil være avhengig av døgntkontinuerlig hjelp og omsorg de nærmeste årene. Dette vil kreve en målrettet satsing. Trygghet og forutsigbarhet, som ved å møte kjente fjes eller kunne drive med kjente aktiviteter, er spesielt viktig for personer med demens. Trondheim Ap vil derfor bidra til bedre oppfølging av hjemmeboende gjennom faste team og stimulere til varierte og fleksible aktivitetstilbud.

Arbeiderpartiet nasjonalt har satt klare mål knyttet til demensomsorgen, og Trondheim Ap vil være en vaktbikkje for å sørge for at disse konkrete målene følges opp:

- Styrke lavterskeltjenester for mennesker med demens, blant annet gjennom å øke bruken av demenskoordinatorer og gjeninnføre og trappe opp tilskuddsordningen for dagtilbud for demenssyke.
- Investere i tidlig diagnostisering, slik at folk får behandling tidligere.
- Investere i demensvennlig velferdsteknologi.
- Prøve ut nevroteam i kommunene, til støtte for de med hjernesykdom.
- Sørge for egne skjermingstilbud for særlig utagerende demenssyke.
- Ta en internasjonal lederrolle i forskningen på alzheimer, demens og andre nevrologiske sykdommer.
- Ha en hjemmetjeneste med faste team. Dette er spesielt viktig for personer med demens som kan oppleve det å skulle forholde seg til stadig nye som krevende.
- Utrede en nasjonal aktivitetsgaranti og ta initiativ til et samarbeidsprosjekt med kommunesektoren og frivilligheten om aktivitetstilbud til personer med demens.
- Innhente kunnskap om hva som er en egnet bolig for personer med demens, inkludert å se hvordan sosiale boformer og teknologi kan brukes. Pårørende spiller en avgjørende rolle i hverdagen til personer med demens. Mange tar et stort ansvar for ektefelle, foreldre eller andre nære familiemedlemmer gjennom hele sykdomsforløpet. For Arbeiderpartiet er det viktig at pårørende får nødvendig støtte og trygghet. Derfor vil vi styrke tilbudet om avlastning, slik at flere kan stå i omsorgsrollen over tid, og samtidig oppleve at de ikke står alene.

- Vi ønsker mer og bedre informasjon ut til alle seniorer om hvordan man skal agere ved begynnende demens hos seg selv eller nærstående. Det finnes gode måter å følge opp begynnende demens på, blant annet medisiner, men dette er i dag for dårlig kjent.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

5. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

OMSORG FOR DEMENTE

I Norge, som i Vestlige land for øvrig, lever folk lengre og med økende levealder vil også andelen eldre med demens øke. Demens rammer i størst grad de eldste eldre, men også yngre kan rammes av sykdommen. For første gang er det nå gjort en stor studie i Norge, der 5000 mennesker over 70 år er fulgt over fire år. I løpet av den perioden utviklet 14% av deltagerne demens.

Ca 116 000 personer lever med demens i Norge i dag og ser vi på Demenskartet fra Nasjonalt Senter for aldring og helse, anslår de at rundt 240 000 nordmenn vil leve med demens i 2050. Dette er en alarmerende utvikling og demens er blant de mest utgiftskrevende helseutfordringer vi har i Norge i dag.

Hvordan skal vi møte denne utfordringen på en verdig måte?

50% av personer over 80år bor alene i Norge i dag og vi vet at dette ikke er positivt i forhold til livsutfoldelse og ofte fører til ensomhet. Ensomhet og følelse av å være til byrde, fører også til en økning i antall selvmord blant eldre. Denne utviklingen må vi stoppe.

Demente trenger, mer enn noen, trygghet og nærhet til andre mennesker. Det er positivt for sykdomsutviklingen samtidig som det gir bedre livskvalitet og begrenser belastningen på offentlige helsebudsjetter.

Vi i Trondheim Arbeiderparti mener tiden er inne for å gjøre et verdig krafttak for demente. Flere og flere kommuner bygger nå omsorgsboliger for demente, hvor flere beboere har sin egen mindre leilighet, men samtidig har tilgang på ulike fellesrom. Det kan være bibliotek, dagligstue, trimrom etc. Det må legges til rette slik at fellesarealene innbyr til fellesskap. I den fasen den demente kan bo i egen leilighet trengs det lite omsorgspersonell, men det bør være servicepersonell som kan gi trygghet og være til hjelp ved behov.

Det finnes allerede slike tilbud mange steder i landet, også i Trøndelag. Trondheim Arbeiderparti mener allikevel det er behov for et krafttak for å bygge flere slike boliger, da behovet allerede er her og vil ytterligere bli forsterket i årene som kommer. De fleste, både eldre og demente, vil gjerne bo i egen leilighet, selv om de ikke kan fortsette å bo der de alltid har bodd. Når dagens boligsituasjon blir for krevende, må ikke tilbudet ensidig være sykehjemsplass. Det er både dyrt og en dårlig løsning for mange demente.

Trondheim Arbeiderparti skal aktivt arbeide for at Trondheim kommune snart starter

arbeidet med å planlegge og bygge boligfellesskap for demente, der flere kan bo i sin egen leilighet, men samtidig ha fellesareal og nødvendig hjelp og trygghet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

6. Forslag fra Trondheim Arbeidersamfunn

HELHETLIG REHABILITERING

Trondheim Arbeidersamfunn ber bystyregruppa om å fremme et forslag for å få en gjennomgang av hvordan rehabiliteringstjenester utføres i kommunen. Formålet er å se på hvordan de ulike yrkesgrupper brukes og hvordan de innarbeides i løpende turnus. Særlig bør en se på fysioterapi- og språkutviklingstjenester og hvordan bemanninga er for å sikre en helkontinuerlig tjeneste (inkl. Ferie og helligdager). Dette gjelder både for institusjon (Rehabiliteringssenteret med mer) og dagbehandling. Hvordan er samarbeidet mellom de ulike kommunale tjenestene; Logopedisk senter, Fysioterapitjenesten, ulike medisinske tjenester som fastlege med mer. Og hvordan nyttes tolketjenesten i dette arbeidet overfor de som ikke har norsk som morsmål (afasi problematikk). Hvordan er disse tjenestene samordnet med medisinske og pleietjenester? Hvordan rekrutteres det til disse tjenestene, og hvilken spesifikk opplæring gis til personalet? Trondheim Arbeiderparti oversender saken til bystyregruppa, som bes om å fremme et forslag for å få en gjennomgang av hvordan rehabiliteringstjenester utføres i kommunen.

Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet støtter intensjonen, og oversender saken til bystyregruppa for videre oppfølging.

7. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

BEMANNING I SKOLER OG HELSEVESEN

Trondheim kommune må prioritere å øke bemanningen tilstrekkelig på byens skoler, barnehager og sykehjem slik at våre oppvoksende barn og barnebarn blir ivaretatt på best mulig opplæringsmåte samt at våre eldre innbyggere får den behandling og hjelp som behøves når de får behov for å flytte inn på sykehjem.

Styrets forslag til vedtak: Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

8. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

TILTAK FOR Å BEDRE HELSE OG LIVSKVALITET FOR ELDERE.

Innen 2060 vil det være mer enn 700 000 flere eldre enn i dag. Flere eldre betyr ikke automatisk samme andel pleietrengende. Historisk har økt levealder i Norge også vært ledsaget av:

- bedre helse i de første årene som pensjonist
- senere debut av funksjonstap og alvorlig sykdom
- høyere utdanningsnivå og bedre levekår blant nye eldrekull

Mange lever lengre med god helse før de eventuelt får behov for omfattende pleie. For å bidra til at eldre får relevant og rimelig tilgang til organisert fysisk aktivitet bør så vel idrettslag som treningssentre oppfordres til å utvikle tiltak som gjør det lettere for eldre å delta for å forebygge et tidlig pleiebehov.

Det vil være god samfunnsøkonomisk gevinst ved at kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter bidra til å utvikle slike tilbud og sørger for tilstrekkelig finansiering av tiltakene.

Forslag til vedtak:

- Byåsen Arbeiderlag viser til at en stadig økende del av befolkningen er over 65 år. På sikt vil dette kunne medføre at en større del av befolkningen har behov for pleie og omsorg fra fellesskapet.
- Et aktivt liv vil redusere, og i alle fall utsette behovet for pleie og omsorg og en aktiv innsats fra både frivilligheten og offentlige aktører, vil både kunne medføre bedre livskvalitet og generell helse.
- Byåsen Arbeiderlag vil oppfordre kommuner og fylker om å bidra til å gjøre det praktisk og økonomisk mulig for eldre å delta i slik aktivitet.

Styrets forslag til vedtak: Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

9. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

NY ORGANISERING AV SPESIALISTHELSETJENESTEN

Helseforetaksmodellen har virket i 25 år. Vi er glad for at regjeringen nå har tatt initiativ til å revidere modellen gjennom et reformutvalg ledet av Gunnar Bovim. Det er viktig at vi i arbeiderpartiet tar eierskap til hvordan spesialisthelsetjenesten skal organiseres i framtiden.

Dagens forretningsmodell med kjøp og salg av tjenester, har ikke vært noen suksess. Den har ført til en nedbygging av norsk sykehuskapasitet, svekket beredskap og mangelfull demokratisk kontroll. Vi har fått et gevinststyrt og ikke et behovsstyrt helsevesen med for svak faglig og folkevalgt styring.

Vi ber arbeiderpartiet medvirke til at spesialisthelsetjenesten får sterkere demokratisk styring og at foretaksmodellen avvikles.

Styrets forslag til vedtak: Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

10. Forslag fra Klæbu Arbeiderlag

OMSORGSBOLIGER I ALLE BYDELER

En stor del av Trondheims befolkning lever sitt liv ute i de enkelte bydelene. Arbeiderpartiet er opptatt av å gi innbyggerne gode og likeverdige tjenester der de bor. Vi ønsker å legge til rette for at tjenester som krever nærhet til folk skal leveres lokalt i den enkelte bydel.

I bydelen Klæbu viser demografiutviklingen at det vil være behov for minst 33 omsorgsboliger innen 2030. Dette er godt dokumentert i offentlige utredninger. Derfor er det viktig at bystyresak 73/24 og formannskapets vedtak fra juni 2024 knyttet til bygging av omsorgsboliger i Klæbu, følges opp.

Årsmøte i Trondheim Arbeiderparti vedtar å følge opp tidligere politiske vedtak og ber om at det gjennomføres bygging av omsorgsboliger i Klæbu.

Styrets forslag til vedtak: Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

11. Forslag fra AUF

ELDREOMSORG

Eldreomsorgen i Trondheim skal være trygg, forutsigbar og av høy kvalitet. For å få til dette må omsorgen bygges i fellesskapets regi, med nok ansatte, god kompetanse og tjenester som er tilpasset den enkeltes behov. Kommunen skal utvikle tilbud som gir eldre hjelp fra stabile fagfolk som kjenner dem, og som samarbeider godt på tvers av hele omsorgstjenesten.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Stanse alle forsøk på privatisering av eldreomsorgen og sikre at tjenestene drives i offentlig regi.
- Øke bemanningen på sykehjem og i hjemmebasert omsorg.
- Styrke samarbeid mellom tjenester gjennom bedre omsorgsteknologi.
- Tilby psykologhjelp tilpasset eldre, med fokus på ensomhet, depresjon og angst.
- Tilby hjemmebesøk eller lokale møteplasser for eldre som sliter med å komme seg til behandling.

Styrets forslag til vedtak: Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

12. Forslag fra AUF

HELSETJENESTER

Gode helsetjenester forutsetter tilstrekkelig kompetanse, stabile fagmiljøer og nærhet til innbyggerne. Trondheim kommune skal være en attraktiv arbeidsplass for helsepersonell, og

sikre at innbyggerne får tilgang til trygge og tilgjengelige helsetjenester i sitt nærmiljø.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Gi ansatte i helsetjenestene flere muligheter for opplæring og videreutdanning.
- Videreutvikle tverrfaglige helseteam som kan gi helhetlig oppfølging til personer med sammensatte behov.
- Sikre bedre tilgjengelighet til kommunale helsetjenester gjennom digitale løsninger og utvide åpningstider der det er behov.
- Styrke forebygging og lavterskeltilbud for psykisk helse i nærmiljøene.
- Øke finansieringen av BOA og BPA.
- Utvide kapasiteten i Enhet for psykisk helse og rus, og styrke samarbeidet mellom kommunen, fastleger, NAV og spesialhelsetjenesten for å sikre et bedre behandlingstilbud for rusavhengige.
- Opprette flere døgnplasser og etablere offentlige brukerrom for tryggere bruk og bedre skadereduksjon.

Styrets forslag til vedtak: Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

13. Forslag fra AUF

FOLKEHELSE

God folkehelse skapes gjennom trygge nærmiljø, sosiale møteplasser og lav terskel for fysisk aktivitet og fellesskap. For å utjevne forskjeller må kommunen prioritere forebygging fremfor reparasjon, og sikre at alle, uavhengig av bakgrunn, har mulighet til et aktivt og sunt liv.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Etablere nye nærmiljøanlegg og aktivitetsparker i områder med lite idretts- og fritidstilbud.
- At alle skoler skal ha sunn mat.
- Ha mer fysisk aktivitet i skolen og bedre uteområder.

Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet støtter intensjonen i forslaget, og oversender saken til bystyregruppa for videre oppfølging

14. Forslag fra AUF

PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

Trondheim Arbeiderparti vil at det skal bli lettere for rullestolbrukere å ta seg fram i bymiljøet og at det skal være en lavere terskel for å kunne delta i lokalsamfunnet sitt. I tillegg til dette vil vi ha bedre midler innenfor BOA og BPA tjenestene.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Styrke bemanningen og ressursene i BOA- og BPA-tjenestene for å sikre bedre oppfølging og større valgfrihet for brukerne.
- Gjøre det lettere for rullestolbrukere å ta seg fram i bymiljøet.

Styrets forslag til vedtak: Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

15. UTGÅR

16. Forslag fra Trondheim Arbeidersamfunn

IKKE LEGG NED TILBUD OM KREFTREHABILITERING PÅ RØROS

Kreftmiljøet ved St. Olavs hospital reagerer med vantro på at kreftrehabiliteringen på Røros kan bli nedlagt. Reaksjonene er sterke. På Røros går de i fakkeltog for å bevare tilbudet.

Røros har i dag 14 rehabiliteringsplasser for personer som har overlevd kreftbehandling. Tilbudet har eksistert i snart 20 år, og har systematisk bygd opp et ekstremt godt miljø innen kreftrehabilitering og er et resultat av systematisk arbeid i tett samarbeid med NTNU og St. Olavs hospital. Rørosmiljøet er toneangivende også nasjonalt, ifølge kreftoverleger ved St. Olavs.

Helse Midt- Norge har annonsert resultatet etter nye anbudskonkurranser og de sier at det er dessverre slik at ikke alle tilbud med høy kvalitet har nådd opp i konkurransen. Da sier de implisitt at det er prisen som avgjør og ser bort fra den menneskelige faktoren som er særs viktig i kreftrehabilitering. Heretter vil tilbud til rehabilitering av kreftpasienter i Midt-Norge gis ved Namdal rehabilitering, Meråker kurbad, Selli Rehabiliteringssenter og Muritunet på Sunnmøre.

Kreftbehandling er noe helt annet enn å trene opp f.eks. et kne etter en kneoperasjon. Mange kreftoverlevende har kompliserte og sammensatte seneffekter etter tøff kreftbehandling. De trenger et høyt kompetent miljø som Røros har og det vil ta lang tid for andre å bygge opp et like godt tilbud et annet sted i regionen.

Trondheim Arbeiderparti krever å bevare kreftrehabilitering på Røros, for å bevare det gode kompetansemiljøet som skal ivareta pasienter i regionen. Helse Midt-Norge må snu i saken.

Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet støtter intensjonene i saken, og viser til uttalelse 149 som er foreslått vedtatt

17. Forslag fra Trondheim Arbeidersamfunn

SORGMELDING I STEDET FOR SYKEMELDING

I Sverige finnes det ordninger for «sorgledighet» (sorgpermisjon) som gir rett til fri fra jobb ved dødsfall i familien, ofte med lønn, noe som ligner på en «sorgmelding» for arbeidsgiver, men i Norge brukes diagnoser som «situasjonsbetinget psykisk ubalanse» for å få sykemelding ved sorg. I Danmark finnes det en spesifikk rettighet kalt «sorgmelding» (sorgpermisjon), som gir foreldre som mister et barn under 18 år opptil 26 ukers permisjon med full lønn, noe som er unikt i Norden og anerkjenner sorg som en gyldig grunn for fravær fra jobb i en akutt fase. Dette står i kontrast til Norge, hvor sorg ikke er en egen diagnostisert sykemeldingsgrunn.

Sorgmelding diskuteres aktivt av interesseorganisasjoner som LEVE og LUB, som mener dagens system der fastleger bruker diagnosekoder for angst/depresjon er utilstrekkelig og unødvendig sykeliggjør normal sorg for å gi rett til sykepenger.

Argumenter for sorgmelding:

- Anerkjennelse: En egen melding vil anerkjenne sorg som en normal reaksjon, ikke en sykdom
- Bedre tilrettelegging: Gjør det enklere for arbeidsgiver, lege og NAV å støtte den sørgende
- Forebygger unødvendig sykdom: Riktig støtte kan hindre at sorg utvikler seg til alvorlig psykisk sykdom

Trondheim Arbeiderparti ønsker at det utredes mulighet for å innføre sorg eller sorglidelse som egen sykemeldingsdiagnose.

Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet tar uttalelsen til orientering og uttaler følgende: Trondheim Arbeiderparti ønsker at det utredes mulighet for å innføre «sorg» eller «sorglidelse» som egen sykemeldingsdiagnose, slik som i Sverige/Danmark.

18. UTGÅR

19. Forslag fra Seniorpolitisk Utvalg

ELDREPOLITIKK ER ET VERDIVALG

Flere lever lenger, og behovet for gode helse- og omsorgstjenester øker. Samtidig opplever mange eldre utrygghet, ensomhet og manglende tilgang til nødvendige tjenester. Presset på helse- og omsorgstjenestene er stort, og antallet personer med demens øker kraftig. Dette er ikke først og fremst et spørsmål om økonomi, men om verdier. Eldrepolitikk handler om verdighet, trygghet og fellesskap - hele livet.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti ber Arbeiderpartiet lokalt, regionalt og nasjonalt om å:

- Bygge og finansiere flere avlastnings- og omsorgsplasser samt flere helse- og velferdssenter.
- Styrke demensomsorgen gjennom flere tilrettelagte plasser, økt kompetanse og et mer demensvennlig lokalsamfunn.
- Sikre at omsorgstjenestene bygger på menneskelig tilstedeværelse og fellesskap, ikke digitale løsninger alene.
- Gi pårørende bedre støtte og reell avlastning.
- Slå fast at eldrepolitikk er et verdivalg, og at Trondheim skal være en by der eldre kan leve trygge og verdige liv - hele livet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

20. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

EIT KRAFTTAK FOR FOLKEHELSE

Ei sunn befolkning er grunnlaget for eit godt samfunn, der innbyggjarane kan leve lange, trygge og meningsfulle liv. God folkehelse handlar ikkje berre om livskvalitet for den enkelte, men har også store samfunnsøkonomiske gevinstar. Når vi førebyggjer sjukdom, reduserer vi presset på helse- og omsorgstenestene og gjer fleire i stand til å stå lenger i arbeid og leve sjølvstendige liv også i alderdommen.

Ein god alderdom startar i barndomen. Difor må folkehelsearbeidet vere langsiktig og førebyggjande, med særleg vekt på kosthald, fysisk aktivitet og gode levevanar gjennom heile livsløpet. I dag ser vi ei utvikling der stillesitjing aukar, og der ultraprosesserte matvarer utgjer ein stadig større del av kosthaldet, særleg blant barn og unge. Dette bidreg til livsstilssjukdommar som overvekt, diabetes og hjarte- og karsjukdommar – sjukdommar som i stor grad kan førebyggjast.

Skal vi lukkast med eit reelt krafttak for folkehelsa, må staten ta eit større ansvar for å leggje til rette for sunne val i kvardagen.

Konkrete framlegg

- Det skal innførast tydeleg merking og gradering av ultraprosesserte matvarer, slik at forbrukarane får betre informasjon og kan ta meir medvitne val om eige kosthald.
- Staten skal i større grad støtte lokale idrettslag og frivillige organisasjonar, slik at fleire barn, unge og vaksne får moglegheit til å delta i fysisk aktivitet uavhengig av økonomi.
- Det skal gjennomførast nasjonale haldnings- og informasjonskampanjar knytt til kosthald og mosjon, med særleg vekt på barn, unge og familiar, for å fremje sunne vanar tidleg i livet.

Eit sterkt folkehelsearbeid er ei investering i framtida. Ved å prioritere førebygging framfor

reparasjon, kan vi skape eit samfunn der fleire lever friske liv – til beste for både den enkelte og fellesskapet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

21. Forslag fra Seniorpolitisk Utvalg

KVINNEHELSE

Kvinnehelse har i altfor lang tid vore nedprioritert i både forskning, helsepolitikk og praktisk helseteneste. Konsekvensen er at kvinner i dag ofte får dårlegare tilpassa behandling, seinare diagnose og mindre kunnskap om eigen kropp enn menn. Dette er ikkje berre eit helseproblem, men eit likestillingsproblem. Eit døme på dette er funn av bly og andre skadelege stoff i tampong- og menstruasjonsprodukt. Produkt som blir brukt jamleg av store delar av befolkninga, må vere trygge. Kvinner skal ikkje måtte utsetjast for helserisiko gjennom heilt nødvendige hygieneprodukt. Det er staten sitt ansvar å sikre strengare kontroll, betre regulering og openheit rundt innhaldet i slike produkt. Vidare må forskinga på kvinnehelse styrkast betydeleg. Mykje av dagens medisinske forskning er basert på mannskroppen som norm, noko som gjer at vi i mange tilfelle ikkje veit om kvinner har same effekt, biverknader eller utbyte av medisinar og behandlingar. Dette gjeld alt frå smertelindring til hjarte- og karsjukdommar og psykisk helse. Skal vi ha eit rettfærdig og kunnskapsbasert helsevesen, må kvinnehelse vere ein integrert og prioritert del av forskinga.

Ei god kvinnehelse startar tidleg i livet, og særleg i samband med graviditet og barseltid. Ordninga «God start», med ekstra oppfølging av førstegongs-mødrer, er eit godt døme på førebyggjande kvinnehelsearbeid. På Nordfjordeid har ein sett positive resultat gjennom tettare oppfølging, betre rettleiing og større tryggleik for både mor og barn. Slike ordningar bidreg til betre fysisk og psykisk helse, og bør vurderast innført fleire stader i landet.

Konkrete framlegg:

- Arbeiderpartiet skal arbeide for strengare regulering og kontroll av menstruasjonsprodukt, slik at dei er trygge og frie for skadelege stoff som bly.
- Arbeiderpartiet skal prioritere auka forskning på kvinnehelse, og sikre at medisinsk forskning i større grad tek utgangspunkt i kvinner sine kroppar og helseutfordringar.
- Arbeiderpartiet skal støtte og vidareutvikle ordningar som «God start», med ekstra oppfølging av førstegongs-mødrer, og leggje til rette for at slike tiltak kan bli nasjonale ordningar basert på gode lokale erfaringar, som på Nordfjordeid lokalsjukehus.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

22. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

UTVIDA ALDERSSPENN FOR SCREENINGPROGRAMMET FOR BRYSTKREFT

Brystkreft er den vanligste kreftformen blant kvinner i Norge, med rundt 4000 nye diagnoser årlig (ca. 4200 i 2024), hovedsakelig hos kvinner over 50, men forekomsten øker også blant yngre kvinner, delvis grunnet mammografiscreening. Mammografiprogrammet i dag er fra 50-69 år. De som ikke er innenfor dette aldersspennet må velge private løsninger som har en kostnad på vel 2000 kr.

Den økende forekomsten av brystkreft blant aldersgrupper utenfor mammografiprogrammet gjør at regjeringa bør utvide aldersspennet til 45-75. Dette vil bidra til tidligere oppdagelse og dermed bedre muligheter til å bli frisk.

Arbeiderpartiet vil ha likeverdige tilgang til helsetjenester uansett økonomisk bakgrunn. Prisen hos private tilbydere fører til at færre ser seg råd til å ta undersøkelsen.

Trondheim Arbeiderparti skal jobbe for en utvidelse av mammografiprogrammet til å gjelde fra 45-75 år.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas

23. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

VAKSINE MOT HELVETESILD MÅ INN I VAKSINASJONSPROGRAMMET

Helvetesild eller Herpes zoster er en smertefull virusinfeksjon forårsaket av det samme viruset som gir vannkopper, der viruset reaktiveres i nervecellene, gir utslett med blemmer på den ene siden av kroppen, og er vanligst hos eldre og personer med svekket immunforsvar. Foruten ubehag og smerter under sykdomsforløpet kan den medføre langvarige ettervirkninger og redusert livskvalitet. Det finnes en vaksine, men den er dyr. To doser har en pris på 5000 kroner. Det kan medføre at en ikke tar seg råd til vaksinen. Det betyr at de som har god økonomi lar seg vaksinere, mens de som ikke ser seg råd til dette risikerer å bli syke.

Trondheim Arbeiderparti ber regjeringa vurdere å legge vaksinen mot Helvetesild inn i vaksinasjonsprogrammet, med en egenandel lik de andre vaksinene som tilbys.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas

24. Forslag fra Flatåsen Arbeiderlag

REHABILITERINGSTILBUDET FOR ME-PASIENTER I HELSE MIDT-NORGE

Flatåsen Arbeiderlag uttrykker bekymring for endringene i rehabiliteringstilbudet for pasienter med ME i Helse Midt-Norge, der døgnbaserte rehabiliteringstilbud foreslås erstattet av kortere og mer fragmenterte forløp som dagrehabilitering og polikliniske tilbud. ME er en alvorlig, kronisk sykdom uten etablert medisinsk behandling. Rehabilitering er derfor en sentral del av helsetilbudet, og må være kunnskapsbasert, faglig forsvarlig og tilpasset pasientgruppens særskilte behov. For mange ME-pasienter er sammenhengende og helhetlige rehabiliteringsforløp avgjørende for effekt, da feil belastning og hyppige avbrudd kan føre til betydelig og langvarig funksjonsforverring.

Flatåsen Arbeiderlag er bekymret for at anbudsprosesser i spesialisthelsetjenesten i for stor grad vektlegger kvantitet og gjennomstrømning, fremfor faglig kvalitet, kontinuitet og dokumentert effekt. Når velfungerende og spesialiserte fagmiljøer bygges ned eller endres vesentlig, vil det være svært krevende å bygge denne kompetansen tilbake. En nedbygging vil svekke tilbudet til en allerede sårbar pasientgruppe.

Flatåsen Arbeiderlag ber derfor Trondheim Arbeiderparti ta saken videre til sentralt nivå i Arbeiderpartiet, med mål om å:

1. Etterspørre en faglig og kunnskapsbasert vurdering av konsekvensene av endrede rehabiliteringsforløp for ME-pasienter.
2. Arbeide for at døgnbaserte rehabiliteringstilbud opprettholdes der faglige hensyn tilsier dette.
3. Sikre at nasjonale føringer for rehabilitering ivaretar pasientgrupper som ikke passer inn i standardiserte behandlingsforløp, og at kvalitet ikke taper for kvantitet i anbudsprosesser.

Styrets forslag til vedtak: Trondheim Arbeiderparti støtter intensjonen i forslaget, og oversender det til Helsenetverket i Trøndelag Arbeiderparti for videre behandling.

25. Forslag fra Flatåsen Arbeiderlag

ORGANDONASJON

Det er i dag regler for hvordan man går fram for å bli donor. De reglene kan stå slik de er. En del av oss kan av og til tenke tanken at det kunne være fint å hjelpe de som står i ventekø på livreddende organ. Så blir det med tanken.

1. Forslag til endring er at det etableres et reservasjonsregister for personer som ikke ønsker å donere organ.
2. Neste endring er at personer som fyller 30 år og ikke står i reservasjonsregisteret anses ha å ha samtykket til organdonasjoner.
3. Virker dette skremmende er reservasjonsregisteret fremdeles åpent for registrering og avregistrering.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes styret

26. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

ABORT ER EN HELSETJENESTE

Helsedirektoratet har kommet med sin utredning om abort utenfor sykehus som følge av den nye abortloven som trådte i kraft 1. juni i fjor. Abort er en helsetjeneste og må bli behandlet som det. Det er kvinnen som sammen med sin behandler kommer frem til hvilken behandling som er den beste innenfor det som er tilgjengelig. Likevel opplever kvinner en abortomsorg preget av unødvendig kontroll, tvang og sykehuslogistikk, heller enn pasientens behov.

I dag skjer de fleste aborter før uke 10 ved at kvinnen må svelge tabletten som starter abortprosessen i påsyn av helsepersonell på sykehuset for så å fullføre aborten hjemme. Dette medfører at det er sykehusets timeplan som bestemmer når kvinnen kan abortere. Det er unødvendig og ikke en medisinsk begrunnet måte å gjøre det på. Kvinnen kan trygt få med seg medikamentene hjem og ta første tablett sånn at hun kan gjennomføre aborten når det passer hennes egen timeplan, som når hun har barnepass til andre barn eller kan ha foretrukket omsorgsperson hos seg.

Det er bare etter vedtak om tvang i psykisk helsevern at det er krav om at pasienten må svelge reseptbelagte tabletter i påsyn av helsepersonell - og ved abort. Medisinen som starter abortprosessen, har svært få bivirkninger og aborten skjer etter ønske fra kvinnen sjøl.

Når abortene flyttes til helsestasjon og fastlege vil de ofte kjenne kvinnen bedre enn sykehusets poliklinikk og vite hva som kan passe best: medisinsk hjemmeabort, medisinsk abort på sykehuset eller kirurgisk abort. Kvinnene vil i de fleste tilfellene slippe å møte opp på sykehus for å ta abort. På sykehusene gjøres i dag mange unødvendige ultralydundersøkelser før abort. Disse har ingen medisinsk begrunnelse, oppleves plagsomt av mange kvinner og er sløsing med ressurser.

Med den nye abortloven må fortsatt kvinnene møte i nemd etter uke 18. Kvinner forteller om de samme negative opplevelsene som tidligere. Loven pålegger abortnemndene å rapportere om arbeidet sitt. Disse rapportene vil være avgjørende for den videre diskusjonen om abortnemndenes inngrep i kvinners menneskerettigheter.

Ett år etter at abortloven ble vedtatt, er det på tide å sikre at loven faktisk gir kvinner den selvbestemmelsen og helsehjelpen loven åpner opp for.

Trondheim arbeiderparti vil at:

- Abort behandles fullt ut som helsehjelp, der kvinnens behov og livssituasjon står i sentrum.
- Kravet om å innta abortmedikamenter i påsyn av helsepersonell opphører.
- Aborttilbudet utenfor sykehus bygges raskt og systematisk ut over hele landet.
- Unødvendige og ikke-medisinsk begrunnede ultralydundersøkelser før abort opphører.
- Abortnemndenes praksis evalueres etter to år.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

SKOLE, UTDANNING, OPPVEKST

27. Forslag fra Tiller og Sjetne Ap

NEI TIL HØYRES SPARE-SKOLE

- AP HAR EN NY PLAN FOR EN MER PRAKTISK SKOLE I TRONDHEIM

Trondheim Ap vil stoppe skolekuttene fra Høyre-byrådet, og investere mer i ungene våre. Derfor slåss Ap for en mer praktisk skole, der flere kan lykkes. Og vi skal stå oppreist mot Høyres teoritunge, stillesittende test-skole, i færre og større enheter.

1. En mer praktisk skole

De siste årene har vi sett historisk dårlige læringsresultater i norsk skole. Skolen har vært for stillesittende og teoritunge, og ble under åtte år med Høyrestyre en test-skole. Arbeiderpartiet vil ta grep for å snu utviklingen. Vi skal legge til rette for at skolehverdagen skal bli mer praktisk, variert og aktiv - slik at motivasjonen øker og elevene lærer mer.

Skolene må blant annet få mer penger til utstyr, det må investeres i mer tilrettelagte lokaler og vi skal øke kompetanse til å gi elevene mer praktisk læring i alle fag. En mer praktisk opplæring vil favne flere elever og motvirke frafallet i skolen. Vi ønsker en skole der alle får mulighet til å lykkes.

Vi har heldigvis en regjering og en statsråd i Kari Nessa Nordtun som allerede har startet jobben med mer tilskudd til utstyr, og gitt rentekompensasjon for skoler som vil tilpasse skolebygg til en mer praktisk skole. Denne jobben må fortsette.

Trondheim Arbeiderparti vil at Trondheim kommune skal gå foran, med pilotprosjekter for å prøve ut modeller for en mer praktisk undervisning.

2. Ap vil slå ring om nærmiljø-skolene, og slåss mot nedleggelser

Trondheim Ap mener også at lokal tilhørighet til skolen er viktig. Høyres krav om minimumsstørrelser på skolene, uten hensyn til lokale forhold i bydelen, er svært uheldig. Høyre-byrådet jobber med en sak der man konkret skal forslå nedleggelse eller sammenslåing av skoler, basert på et sett kriterier og tiltak som skal legges til grunn. Høyre-byrådet har allerede slått fast at deres retningsgivende syn er at barneskoler i utgangspunktet skal ha minimum 350 elever, og ungdomsskoler minimum 400 elever. Arbeiderpartiet mener det er grunn til å frykte en slik holdning.

Dersom skolene i byen vår skal endres i tråd med dette, vil det føre til en dramatisk endring av skole-Trondheim, med et ensidig fokus på at flest mulig barn skal gå på store skoler. Skoler i mange lokalsamfunn i og rundt byen vår kan dermed bli nedlagt. Trondheim Ap mener dette er en feil utvikling. Vi ønsker et mangfold i skoleverden, tilpasset bydelene våre.

Vi mener derfor elevtalls-grensene som ble skissert ikke skal være overstyrende for skoleutviklingen i Trondheim.

På et folkemøte på Nypvang skole i slutten av januar 2026, ville ikke Byråd for oppvekst og utdanning garantere for fortsatt drift av Nypvang og andre Trondheimsskoler som færre elever enn retningslinjene sier. Hun poengterte at man ennå ikke har konkludert. Berg, Bispehaugen, Brattsberg, Hårstad, Klæbu ungdomsskole, Lilleby, Nardo, Nyborg, Nypvang, Okstad, Romolslia, Rye, Solbakken og Tanem er noen av skolene som ikke oppfyller elevtallskravet. Ved mange av disse skolene er det nå betydelig uro for fremtiden.

Derfor er det grunn til å være tydelig: Arbeiderpartiet vil slå ring om og slåss mot nedleggelser av disse skolene!

3. Lavere elevtall vil også bety muligheter

Trondheim Ap mener også det synkende elevtallet ikke bør føre til en ensidig nedtrapping av ressurser til skolene, slik Høyre-byrådet legger opp til. Tvert imot bør man – så langt det lar seg gjøre innenfor ansvarlige økonomiske rammer – søke å opprettholde antall ansatte i skolene, selv om elevtallet går ned. Det vil gi høyere lærertetthet pr elev, og kan styrke undervisningen.

Derfor har Ap allerede foreslått å bruke 70 millioner kroner mer på bemanning i skolen de neste fire årene, enn det Høyre og Frp har vedtatt i bystyret. De vedtok samtidig å vri ressurser vekk fra leksehjelp.

Trondheim Ap vil ikke ha denne «Spareskolen» som Høyre og Frp ser ut til å strebe etter. Vi vil ha en kvalitetsskole, med mer praktisk undervisning. Å investere i ungene våre nå, er en investering som vil betale seg mange ganger tilbake i fremtiden. Satsingen på Trondheimsskolen som «Den Praktiske Skolen» blir, ved siden av en trygg eldreomsorg, det store løftet for byen vår dersom Arbeiderpartiet vinner valget om halvannet år.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

28. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

LÆRERNORMEN

Lærernormen er til diskusjon i Kommunekommisjonens rapport. KS gleder seg og UNIO frykter dårligere lærertilgang og kompetansesvikt.

Byåsen arbeiderlag ber regjeringen holde på lærernormen for å sikre våre barn en best mulig skolegang. Flere lærere gir barna sosial trygghet og bedre tilbud i skolen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

29. Forslag fra AUF

SOSIALE FORSKJELLER

Selv om Norge er et av verdens rikeste land, er Trondheim en by med store forskjeller. Over åtte prosent av barn vokser i dag opp i familier med dårlig råd. Fattigdom og sosial ulikhet har store konsekvenser for barna her og nå, og for samfunnet som helhet. Å vokse opp i fattigdom begrenser barns mulighet til å lykkes på skolen, ha et sunt kosthold og delta i idrett og kultur. Dette øker risikoen for at fattigdom går i arv.

I et rikt land som Norge bør ingen barn vokse opp i fattigdom. Trondheim Arbeiderparti vil ha en by med mindre forskjeller, og mener derfor at kommunen må satse på gratis barnehage, skolemat og SFO, styrke bydelsbibliotekene, gi gratis kollektivtilbud til unge og øke bostøtten for familier med lav inntekt.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Tilby gratis skolemat og frukt til alle elever i grunnskolen.
- Halvere barnehageprisen med mål om gratis barnehage på sikt.
- Innføre gratis SFO for alle barn, også elever på 4. trinn.
- Innføre gratis kollektivtilbud til alle under 20 år, samt til studenter og lærlinger.
- Sikre gode bydelsbibliotek i alle bydeler.
- Styrke bostøtten for husholdninger med lave inntekter og høye bostøttestrukturer.
- Opprette et kommunalt boligtilsyn som bekjemper boligspekulasjon og ivaretar leietakeres og boligkjøperes interesse.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

30. Forslag fra AUF

BARNEHAGE

Barnehagen er en viktig del av barnas hverdag, og barna trenger en voksen som har tid til å se dem og følge dem opp. Når det er for få ansatte, kan det gå utover trygghet, trivsel og utvikling. Flere ansatte gir bedre omsorg, mer tid til hvert barn og et tryggere miljø. For få ansatte fører også til mer sykefravær, som går negativt utover både ansatte selv og barna. Derfor vil Trondheim Arbeiderparti øke bemanningen i barnehagen.

Trondheim Arbeiderparti mener at barnehageprisen er et av de viktigste virkemidlene kommunen har for å gjøre hverdagsøkonomien enklere for barnefamilier. Barnehagen er bra for både barnet, familien og samfunnet. Barn får leke, lære og utvikle sosiale ferdigheter sammen med andre, samtidig som foreldre får muligheten til å være i arbeid. Derfor mener Trondheim Arbeiderparti at barnehage på sikt bør bli gratis. Trondheim kommune bør jobbe for å nå dette målet, og som et første steg vil vi derfor halvere barnehageprisen.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Øke bemanningen i barnehagene.
- At barnehagene skal ha faste vikarer.
- Sikre at alle barnehagene har sunn og variert mat.
- Halvere barnehageprisen med mål om gratis barnehage på sikt.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

31. Forslag fra AUF

FELLESSKOLEN

Vi skal ha en skole der alle kan lykkes, uavhengig av bakgrunn og økonomi. Den norske fellesskolen bygger på et grunnleggende prinsipp, nemlig at barn og unge skal gå på skole sammen med andre som ikke nødvendigvis ligner dem selv. Fellesskolen er viktig fordi den samler elever i stedet for å dele dem opp. Når alle går i samme skole, skaper vi et læringsmiljø som speiler samfunnet og gir barn og unge erfaringer som styrker både fellesskap og inkludering. Fellesskolen gir rom for å lære samarbeid, respekt og forståelse, og sikrer at alle barn får like muligheter, uansett hvilke forutsetninger de kommer med.

Det er flere utfordringer knyttet til fellesskolen som må løses. Mange barn opplever skolen som kjedelig og føler at de ikke blir sett. Derfor vil Trondheim Arbeiderparti ha mer praktisk læring, flere lærere i klasserommet og en skoledag med mer lek, mestring og trivsel. Vi ønsker også å innføre en heldagsskole der skole og SFO er integrert og lekser inngår i skoletiden. I tillegg

vil vi ha gratis skolemat, slik at ingen elever skal måtte lære på tom mage og leksehjelp for barneskoleelever der de får hjelp av elever fra videregående. Dette gir barna bedre støtte i skolearbeidet, samtidig som videregåendeelever får verdifull arbeidserfaring og en jobb.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Øke bemanningen i skolene.
- Gi mer midler til skoler for å kjøpe inn utstyr til praktisk læring.
- Innføre en heldagsskole der lekser inngår i skoletiden.
- Tilby gratis skolemat og frukt til alle elever i grunnskolen.
- Innføre gratis SFO for alle barn, også elever på 4. trinn.
- Ha helsesykepleier på skolen hver eneste dag.
- Styrket laget rundt eleven ved å ansette flere yrkesgrupper i skolen, slik som miljøarbeidere, psykologer og spesialpedagoger.
- Ha mer leksehjelp for barneskoleelever der de får hjelp av elever fra videregående.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

32. Forslag fra AUF

BARN OG UNGE

Alle barn og unge skal ha en trygg oppvekst og tilgang til rask hjelp når de trenger det. Derfor må kommunen styrke de tjenestene som møter barn tidlig, og sikre at hjelpen ikke styres av

bosted, økonomi eller tilfeldigheter. Barn og unge skal møtes av trygge voksne, tilgjengelige tjenester og et system som fanger opp problemer tidlig.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Ha helsesykepleier på skolen hver eneste dag.
- Utvide åpningstidene ved Helsestasjon for ungdom til kl. 19.
- At Helsestasjon for ungdom utvides til å gjelde til fylte 25 år, slik at studenter uten fastlege i Trondheim får et bedre helsetilbud.
- Etablere lavterskel psykisk helsetilbud for barn og unge i kommunen.
- At kommunen skal tilby vaksine mot hjernehinnebetennelse gratis for unge.
- Styrket laget rundt eleven ved å ansette flere yrkesgrupper i skolen, slik som miljøarbeidere, psykologer og spesialpedagoger.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

33. Forslag fra AUF

BARNEVERN

Alle barn skal ha muligheten til å starte livet med en trygg oppvekst, men dessverre opplever ikke alle det. For å sikre at alle barn får denne muligheten, trenger Trondheim et sterkt barnevern som har ressurser, kompetanse og handlingsrom til å følge opp barn og familiene som trenger hjelp. Barnevernet skal være et sikkerhetsnett som støtter, beskytter og som sikrer barn den oppveksten de har rett på.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Styrke bemanningen i barnevernet slik at ansatte får mer tid til oppfølging av hvert enkelt barn og familie.
- Sikre bedre overgang mellom barnevern, skole, helsesykepleiere og fritidstilbud.
- At alle skoler skal ha sunn mat.
- Styrke bemanningen i barnevernet slik at ansatte får mer tid til oppfølging av hvert enkelt barn og familie.
- Sikre bedre overgang mellom barnevern, skole, helsesykepleiere og fritidstilbud.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

34. Forslag fra AUF

HØYERE KRAV FOR UNIVERSITETSSTATUS

I dag har vi 11 universiteter, 4 høyskoler og 6 vitenskapelige høyskoler med statlig eierskap. Mange av disse universitetene oppfyller ikke kravene til faglig kvalitet man burde kunne forvente av et universitet. Derfor mener vi at kravene burde økes, slik at man har flere høyskoler og færre universiteter.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Øke kravene for universitetsstatus for høyere utdanningsinstitusjoner.

Styrets forslag til vedtak: Avvises

35. Forslag fra AUF

VIDERE SATSING PÅ BARNETRYGDEN

Barnetrygden er en viktig universell velferdsordning vi har for å sikre økonomisk trygghet for barnefamilier og redusere barnefattigdom. Ordningen bygger på et sosialdemokratisk prinsipp om at staten har ansvar for å støtte familier med barn uavhengig av inntekt, slik at alle barn får like muligheter.

I løpet av de siste årene har barnetrygden blitt styrket gjennom flere økninger, noe som har styrket økonomien til mange barnefamilier. Likevel har økte levekostnader, høyere renter og generell prisvekst gjort at mange barnefamilier fortsatt opplever økonomiske utfordringer i hverdagen. For at barnetrygden skal fungere etter hensikten, er det viktig at den justeres jevnlig slik at den beholder sin verdi og følger den økonomiske utviklingen i samfunnet.

AUF i Trøndelag vil:

- Jobbe for videre styrking av barnetrygden slik at den gir økt og mer stabil økonomisk trygghet for barnefamilier.
- Arbeide for at barnetrygden sikres mot verdifall gjennom jevnlig justeringer.
- Bruke barnetrygden som et sentralt virkemiddel i kampen mot barnefattigdom og økonomisk ulikhet.
- Forsvare barnetrygden som en universell ordning som bidrar til like muligheter og rettferdige oppvekstvilkår for alle barn.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

36. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

VIDERE SATSING PÅ BARNETRYGDEN

Barnetrygden er en viktig universell velferdsordning vi har for å sikre økonomisk trygghet for barnefamilier og redusere barnefattigdom. Ordningen bygger på et sosialdemokratisk prinsipp om at staten har ansvar for å støtte familier med barn uavhengig av inntekt, slik at alle barn får like muligheter.

I løpet av de siste årene har barnetrygden blitt styrket gjennom flere økninger, noe som har styrket økonomien til mange barnefamilier. Likevel har økte levekostnader, høyere renter og generell prisvekst gjort at mange barnefamilier fortsatt opplever økonomiske utfordringer i hverdagen. For at barnetrygden skal fungere etter

hensikten, er det viktig at den justeres jevnlig slik at den beholder sin verdi og følger den økonomiske utviklingen i samfunnet.

Kolstad Arbeiderlag vil:

- Jobbe for videre styrking av barnetrygden slik at den gir økt og mer stabil økonomisk trygghet for barnefamilier
- Arbeide for at barnetrygden sikres mot verdifall gjennom jevnlige justeringer
- Bruke barnetrygden som et sentralt virkemiddel i kampen mot barnefattigdom og økonomisk ulikhet
- Forsvare barnetrygden som en universell ordning som bidrar til like muligheter og rettferdige oppvekstvilkår for alle barn

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

37. Forslag fra AUF

HAT OG DISKRIMINERING I KLASSEROMMET

Vi lever i en tid der høyreekstreme holdninger sprer seg, særlig blant unge gutter. Dette er ikke lenger noe som bare skjer på internett. Det er med inn i klasserommene, der barn og unge gjentar hatefulle ytringer de har sett på sosiale medier.

Konsekvensene er alvorlige. Det går utover læringsmiljøet, trivsel og læring. Det skaper uro i klassen og gjør at enkelte elever ikke tør å være seg selv. Skolen skal være et trygt sted for alle, ikke et sted der hat er normalisert.

Samtidig må vi anerkjenne at mange lærere står alene i dette her. Vi kan ikke forvente at lærere skal håndtere sånne situasjoner uten tydelige retningslinjer eller opplæring.

Derfor mener jeg at løsningen er kompetanse. Lærere må få opplæring om hva som er uakseptabelt språk i skolen, og lære hvordan de kan stoppe hatefulle ytringer på en tydelig og trygg måte.

Hvis vi er seriøse i kampen mot høyreekstremisme, må vi starte der barn og unge er hver dag i klasserommet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Gi lærere kurs og opplæring i håndtering av hatefulle ytringer i klasserommet.
- Styrke opplæringen i hat og diskriminering.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

ARBEIDERPARTIETS FORSLAG PÅ FRAVÆRSREFORM

Hvorfor dagens system feiler: Dagens fraværgrense er en rigid konstruksjon som ikke tar høyde for at elever er forskjellige eller at livet er uforutsigbart. Systemet slår skjevt ut: I fag med få timer kan en forkjølelse eller forsinket buss bikke 10%, slik at eleven mister karakteren til tross for tilstrekkelig faglig kompetanse. Samtidig ser vi at dagens regelverk skaper unødvendig byråkrati og press på helsevesenet. Fastleger må bruke verdifull tid på å skrive attest for bagatellmessig sykdom, og elever med sosial angst eller psykiske lidelser, som kanskje vegrer seg for å oppsøke lege, blir skjøvet ut av skolen fremfor å bli hjulpet. Når elever straffes for å dra til helsesykepleier eller BUP, motarbeider skolen sitt eget mandat om å ivareta elevenes helse.

Vår løsning: Kompetanse fremfor fravær Skolens viktigste oppgave er å gi elevene kompetanse, ikke å registrere oppmøte. Vi kan ikke ha et system som ligner en arbeidsplass der du "mister lønna" for hele året hvis du er uheldig. Arbeiderpartiet ønsker en skole der elever blir møtt med tillit og oppfølging, ikke rigide sanksjoner. Vi må skille klart mellom skulking og livsutfordringer. Lærere må sikres autonomi til å utøve skjønn, støttet av et styrket laget rundt eleven. Ingen skal miste karakteren utelukkende basert på fravær, så lenge læreren har grunnlag for å vurdere kompetansen.

Arbeiderpartiet vil erstatte dagens fraværgrense med en helhetlig modell for nærvær og oppfølging:

- Fjerne automatisk stryk ved 10 prosent: Karakterer skal utelukkende baseres på elevens kompetanse. Man skal kun miste karakteren dersom læreren mangler vurderingsgrunnlag (IV).
- Finansiering gjennom omfordeling: Midlene samfunnet i dag bruker på unødvendige fastlegekonsultasjoner for skoleelever (Helfo-refusjoner), skal øremerkes og overføres direkte til skolesektoren. Dette finansierer økt lærertetthet og styrket elevtjeneste, slik at den administrative byrden ved tettere oppfølging håndteres uten å spise av undervisningstiden.
- En automatisert og tydelig oppfølgingstrapp: For å sikre likebehandling og hindre subjektivitet, innføres systemvarsling ved faste trinn:
 - Ved 5 % fravær: Systemet varslar kontaktlærer, som tar en uformell samtale med eleven for å kartlegge årsak.
 - Ved 10 % fravær: Formell innkalling til samtale med tverrfaglig team (lærer, rådgiver/helsesykepleier) for å sette inn konkrete tiltak.
 - Ved 20 % fravær: Ytre grense for involvering av skoleledelse og foresatte. Ved ugyldig fravær (skulk) over denne grensen uten at tiltak har fungert, kan sanksjoner som nedsatt ordenskarakter eller IV iverksettes.
- Krav om tiltak før stryk: Skolen fratas muligheten til å stryke en elev (sette IV) uten å kunne dokumentere at det er forsøkt satt inn tiltak for å hjelpe eleven å bestå.
- Kompetansebasert fraværsføring uten vetorett: Kontaktlærer får myndighet til å godkjenne fravær, men uten endelig vetorett; skoleledelsen kan overprøve avgjørelsen for å sikre elevens rettssikkerhet. Godkjenning knyttes direkte til målbar kompetanse i henhold til UDIRs læreplaner (prøver, muntlige høringer, eksamener). Så lenge eleven består nødvendige vurderingssituasjoner og sikrer vurderingsgrunnlag, skal fraværet ikke medføre tap av karakter.
- Differensiering av

fag: I fag hvor tilstedeværelse er en del av kompetansemålet (f.eks. språkøvelser, gym, naturfaglig lab), vil det stilles strengere krav til fysisk oppmøte enn i rene teorifag. Dette tydeliggjøres i læreplanen. • Tilgjengeliggjøring uten ekstraarbeid: Det innføres krav om at kun det ordinære innholdet fra timene (notater, oppgaver, planer) skal legges ut i skolens læringsplattform. Læreren skal ikke produsere egne opplegg for fraværende elever. Dette sikrer at elever som er borte kan holde seg oppdatert, men ansvaret ligger hos eleven for å tilegne seg kompetansen som kreves for å bestå vurderingene.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

39. Forslag fra Trondheim Arbeidersamfunn

SKOLEPENGES FOR INTERNASJONALE STUDENTER

I Statsbudsjettet for 2023 foreslo regjeringen å innføre skolepenger for internasjonale studenter som kommer til Norge fra land utenfor EØS og Sveits. Studieavgiften ble vedtatt innført av Stortinget høsten 2024. Daværende Forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp) mente at det var «rett og rimelig» at studenter som kommer hit, må betale skolepenger. Her brøyt han allerede med regjeringen sin egen politikk i Hurdalsplattformen som si at høyere utdanning i Norge skal være gratis – også for internasjonale studenter. Vi kan bare tenke oss at neste steg i en sårn utvikling vil føre til en generell innføring av skolepenger ved alle norske universitet og høyskoler.

Nå har vi en ren Arbeiderpartiregjering og forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland sier at Norge er et lite land, og i urolige tider trenger vi mer samarbeid med resten av verden. Vi skal være attraktive for internasjonale studenter, og da må norske universiteter og høyskoler kunne sette konkurransedyktige priser.

Norge har vært et av få land i verden hvor internasjonale studenter har sluppet å betale skolepenger. Gratis studieplasser er det beste konkurransefortrinnet vi har for å få internasjonale studenter hit til landet. Norge er et dyrt land å studere i, og flere studenter fra lavinntektsland er allerede idag forhindret fra å komme hit på grunn av de høye bo- og levekostnadene.

Etter at studieavgift ble innført i 2023 for studenter fra land utenfor EØS og Sveits, har antallet nye internasjonale studenter falt med rundt 80%. Norge som er et av verdens rikeste land kan ikke være bekjent av at studenter fra lavinntektsland skal finansiere norske universiteters drift ved å kreve betaling fra de svakeste og mest sårbare studentgruppene. Å avvike gratisprinsippet som var en av grunnsteinene i norsk utdanning, har helt klart svekket høyere utdanningsinstitusjoner i Norge og er et klart løftebrudd fra regjeringen.

Trondheim Arbeiderparti foreslår at skolepenger for internasjonale studenter utenfor EU/EØS avvikles i sin helhet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

40. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

DET STARTAR I SKULEN – EIN UTTALE OM DEN NORSKE SKULEN

Å kutte i skulane våre er ei kortsiktig «innsparing» som blir dyr på sikt. Dårleg oppfølging i skulen aukar risikoen for fråfall, utanforskap og manglande deltaking i arbeids- og samfunnsliv. Det kostar både for den enkelte og for fellesskapet.

I dag står over 100 000 unge utanfor arbeid og utdanning. For mange handlar dette ikkje berre om økonomi, men om tap av tilhøyrslø, meistring og fellesskap. Arbeidsplassen er meir enn eit lønnskonto – han er ein viktig sosial arena. Skal vi førebyggje utanforskap, må vi starte tidleg. Difor må ostehevelkuttinga i norsk skule stogkast. Skulen er ei investering i framtidige, deltakande og produktive medborgarar. Kontaktlærarane har ei nøkkelrolle i dette arbeidet, men blir i dag ikkje kompenserte for den faktiske tidsbruken. Samstundes krev ein meir praktisk og variert skulekvardag reelle økonomiske prioriteringar – ikkje berre gode intensjonar.

Konkrete framlegg

- Lærarnorma må følgjast opp i praksis, og ikkje bli overført frå skulenivå til kommunenivå.
- Det må setjast av meir midlar til oppdaterte, fysiske lærebøker.
- Kontaktlærarar må få betalt for reell tidsbruk, og det må etablerast ein fungerande tidsbank.
- Det må løyvast midlar til ein meir praktisk skule: materiell til sløyd og handverk, oppdaterte, fysiske læremiddel og transport (buss, tog, og liknande), som gjer ein variert skulekvardag mogleg.
- Skulane skal bli oppfordra til, og få støtte til å gå i samarbeid med alternative læringsarenaer, som gardsbruk, bedrifter i privat og offentleg sektor, og andre aktuelle aktørar, for å sikre at elevar som har særskilde behov får oppleve meistring i sin skulekvardag.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

BOLIG, KULTUR OG IDRETT

41. Forslag fra AUF

BOLIG I TRONDHEIM

Arbeiderpartiet har lenge sagt at “arbeid til alle er jobb nummer én”, og vi mener et godt sted å bo må være jobb nummer to. Trondheim Arbeidersamfunn støtter derfor målet om at alle skal ha et trygt og godt sted å bo til en overkommelig pris, og vi stiller oss bak den klare ambisjonen om å bygge 130 000 nye boliger innen 2030.

Samtidig mener vi at tiden vi lever i krever et enda tydeligere politisk ansvar for å få til et velfungerende boligmarked med en forsvarlig sosial profil og god tilgang på bolig for alle. Dette gjelder særlig for barnefamilier og unge som i dag kan se lenge etter å få en fot innenfor boligmarkedet. En mer aktiv, sosial og målrettet boligpolitikk er nødvendig for å forhindre økende ulikhet, og vi må sørge for at det bygges varierte og gode bomiljøer.

Eierlinja står sterkt i Norge, men leiemarkedet må også styrkes. Altfor mange leietakere opplever utrygghet med korte kontrakter og høye priser. Vi mener Arbeiderpartiet må jobbe for å sikre god tilgang på utleieboliger med en sosial profil, bedre kontroll med useriøse utleiende, og sterkere rettigheter for de som leier. Det bør utredes en ordning med allmennboliger i Trondheim, for eksempel på Nyhavna.

Arbeiderpartiet må være enda tydeligere på at bolig først og fremst er et velferdsgode og ikke et spekulasjonsobjekt. I årene fremover bør partiet derfor gå foran med en mer aktiv boligpolitikk. Trondheim Ap må bidra til å dytte partiet i denne retningen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

42. Forslag fra AUF

BOLIG FOR ALLE

I dag har færre mulighet til å eie bolig, og flere leier. Dette går først og fremst ut over unge og lavinntektsfamilier, og skaper større forskjeller. Trondheim Arbeiderparti vil ha et samfunn med små forskjeller, og da må unge få like muligheter til å komme seg inn på boligmarkedet og eie sin egen bolig. Sosialdemokratiet skal sikre at alle har et godt sted å bo. Derfor må vi bygge flere boliger og ha sosialdemokratiske løsninger for boligmarkedet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Bygge 1500 nye boliger i Trondheim hvert år.
- Bygge flere kommunale, ikke-kommersielle og studentboliger.
- Opprette et kommunalt tomteselskap som kan frigjøre tomter for kommunale boliger

og fremme sosial boligbygging.

- Sikre mer trygghet og forutsigbarhet for leietakere av kommunale boliger.
- Stille krav om at minst 20 prosent av boliger i et utbyggingsprosjekt skal være ikke-kommersielle, etter modell fra «almennboliger» i Danmark.
- Innføre en leilighetsnorm basert på modellen i Oslo, som sier at det ikke skal bygges boliger på under 35 kvadratmeter.
- At kommunen og fylkeskommunen skal tilrettelegge for en mer effektiv og enklere prosess for boligbygging.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

43. Forslag fra AUF

KULTURSKOLEN

Kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av kjønn, alder, bakgrunn og økonomi. Derfor trenger vi en sterk kulturskole som gir barn og unge muligheten til å oppleve kultur fra tidlig alder. Kulturskolens tilbud må bli mer synlig og billigere, og kulturskolen må ha et bredt og variert innhold som speiler mangfoldet i befolkningen.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Ha flere utdannede kulturskolelærere i kulturskolen.
- Lage et bredere, mer variert tilbud, ved å tilby flere ulike kunstformer og flere nivåer.
- At kulturskolen skal bli mer synlig, særlig i levekårsutsatte områder.
- At det skapes mangfold i kulturskoleklassene gjennom lavere priser og mer lokal undervisning.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

44. Forslag fra AUF

KUNST OG KULTUR

Trondheim skal være en by som anerkjenner kunst- og kulturlivets rolle i samfunnet. Kunst må ikke bli sett på som en overklasseaktivitet, men som en nødvendighet for et levende bymiljø og et mangfoldig kulturliv. Ved å styrke kulturpolitikken og legge til rette for unge og satsende kunstnere, bygger vi et sterkere kunstnermiljø i Trondheim. Kommunen må gjøre mer for å støtte både frivillige og profesjonelle kunstnere, og sikre at de har gode og egnede lokaler til å skape kunst.

Kunst og kultur er også viktige arenaer for samfunnsdebatt. I en stadig mer urolig og polarisert verden må vi verne om kunsten som en av byggesteinene for ytringsfrihet og demokrati.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Ha mer kunst i offentlige rom.
- Øke stipendordninger til kunstnere i Trondheim.
- Gi plass i utforming av offentlige bygg til nye unge kunstnere.
- Sørge for at det jevnlig holdes utformingskonkurranser for nye byggeprosjekter.
- Samarbeide tettere med NTNU for å få fram kunst fra studenter.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

45. Forslag fra AUF

IDRETT OG FRILUFTSLIV

Idrett skaper mestring, gode opplevelser og god folkehelse, og er en viktig møteplass hvor folk i alle aldre kan være en del av et fellesskap og bygge sterke lokalmiljø. Derfor mener Trondheim Arbeiderparti at kommunen må legge til rette for at flest mulig kan delta i idrett og friluftsliv, uavhengig av bakgrunn og ferdighetsnivå.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Sikre gode idrettsanlegg i hele byen.
- Jobbe for å redusere prisene for å delta i idretten.
- Legge bedre til rette for lavterskel egentrening i marka.
- Gjøre mer for å støtte idrett som sosial møteplass for både barn og voksne.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

46. Forslag fra AUF

FRIVILLIGHET

Frivillig innsats er helt sentralt i Trondheim. Gjennom frivilligheten får folk trygge møteplasser, tilhørighet og muligheten til å være en del av et fellesskap. Den skaper aktivitet engasjement og liv i lokalmiljøene, og bidrar med en uvurderlig innsats for fellesskapet. Skal frivilligheten i Trondheim vokse og ha varig betydning, må den støttes og verdsettes.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Støtte drift og vedlikehold av frivillighetshus og klubblokaler.
- Støtte samarbeid mellom skoler, bedrifter og frivillige prosjekter.
- Øke støtten til frivillige organisasjoner slik at de lettere kan gjennomføre aktiviteter.
- Utvide kapasiteten på utstyrssentralen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

47. Forslag fra Trondheim Arbeidersamfunn

LEVENDE ORGELMUSIKK ER TRUET – KIRKEMUSIKERUTDANNINGEN MÅ TILBAKE TIL NTNU!

Organisten er den eneste lovpålagte musikerstillingen i Norge. Likevel har NTNU lagt ned kirkemusikerutdanningen i Trondheim, med begrunnelse i manglende finansiering fra statsbudsjettet og svak rekruttering. Dette skjer samtidig som Den norske kirke står overfor en stor utfordring: Over 200 organister går av med pensjon de neste ti årene, mens dagens utdanningskapasitet i Oslo, Stavanger og Tromsø er på kun ca. 10 personer årlig. Dette er langt fra tilstrekkelig.

Levende orgelmusikk er en uerstattelig del av vår kulturarv. Vi kan ikke erstatte bryllup, begravelser og julaftens salmesang med karaokemaskiner og Spotify. Aldri før har kirken hatt så mange nybygde og nyrestaurerte orgler av høy standard. I Trondheim står Nidarosdomen med flere internasjonalt betydningsfulle orgler. Hvem skal spille på disse instrumentene dersom vi slutter å utdanne organister?

Det evige spørsmålet er: Hva koster det? Men vi må heller spørre: Hva koster det å legge ned? Trondheim er Norges representant i European Cities of Historical Organs (ECHO) og har et unikt potensial som utdanningssted for kirkemusikk. Trondheim Arbeidersamfunn krever at kirkemusikerutdanningen gjenoprettes ved NTNU.

I tillegg bidrar Trondheim Kulturskole gjennom Orgelklubben Ludvig (oppkalt etter tidligere domorganist Ludvig Nielsen). Her sørges det for kommende rekruttering til studiet, noe som, ihvertfall til dels, tar brodden av NTNUs argumentasjon om manglende søkning.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas

48. Forslag fra Flatåsen Arbeiderlag

STYRK FRIVILLIGHETEN

For Arbeiderpartiet er frivilligheten viktig og en bærebjelke i samfunnet. Derfor gikk vi til valg med løfter om å styrke frivilligheten. I partiprogrammet står det “Arbeiderpartiet vil sikre frivilligheten god finansiering, stor frihet og en sentral plass i samfunnet” Tilbudene som de ulike korps, idrettslag og organisasjonene gir, er vårt viktigste virkemiddel for å forhindre utenforskap og skape gode lokalsamfunn.

Men innføringen av nye spilleregler for bingo i høst, rammer frivilligheten hardt. Opp mot 3000 lag og foreninger i hele landet mister viktige inntekter når regjeringen strammer inn bingomidlene som bærer norsk frivillighet og lokale kultur- og fritidstilbud. På landsbasis kan dette utgjøre opp mot 150 millioner kroner årlig. Til tross for dette gis det ingen kompensasjon for inntektstapet. Bingovirksomheten skal ha spillgrenser og drives ansvarlig,

slik at ingen tar skade eller lider store tap. Men omleggingen har store konsekvenser for frivilligheten.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti oppfordrer Regjeringen til å gjeninnføre samme regler på Bingo som for Norsk Tipping og Rikstoto, eller på annen måte sikre frivilligheten god finansiering og kompensere for inntektsbortfallet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

49. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

FORSLAG OM AVVIKLING AV GRATISORDNINGEN FOR FYLKESKOMMUNALE LOKALER

Kolstad Arbeiderlag foreslå at ordningen med gratis halltid for barn og unge under 19 år ikke avvikles. Dersom ordningen endres vil det i praksis bety økte treningsavgifter.

Trøndelag fylkeskommune foreslår å avvikle ordningen med gratis halltid for barn og unge under 19 år. Saken skal endelig vedtas og konsekvensene for Kolstad Håndball og hele bydelen Saupstad blir svært store.

Dersom ordningen fjernes, må vi betale full pris for hallbruken. For å opprettholde dagens treningsmengde vil aktivitetsavgiften måtte økes med 6–7000 kroner per medlem. For mange familier er dette rett og slett ikke mulig å bære.

Dette treffer ekstra hardt på Saupstad – en bydel der idretten spiller en nøkkelrolle i integrering, i å skape trygghet og fellesskap, og i å forebygge utenforskap. Idretten er en av de viktigste arenaene vi har for å møte de sosiale og kulturelle utfordringene i området. Når terskelen øker, er det nettopp disse barna som mister tilbudet først.

I tillegg har Trondheim kommune signalisert at de trolig ikke vil kjøpe halltid i fylkeskommunale haller dersom gratisordningen fjernes. Det betyr at vi trolig vil få treningstider i andre kommunale haller – også i andre bydeler. Dette svekker tilhørigheten til nærmiljøet og gjør det vanskeligere for barn og unge å delta jevnlig.

Dette handler ikke bare om halltid – det handler om integrering, inkludering og muligheten til å gi barn og unge på Saupstad og andre bydeler et trygt og meningsfullt fritidstilbud.

Gratisordningen for fylkeskommunale lokaler med gratis halltid for barn og unge under 19 år må ikke avvikles.

Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet vedtar følgende:

Trondheim Arbeiderparti mener at gratisordningen for fylkeskommunale lokaler med gratis halltid for barn og unge under 19 år ikke må avvikles, men videreføres.

BYUTVIKLING, SAMFERDSEL, MILJØ

#50. Forslag fra Tiller og Sjetne Ap

BYEN VÅR TRENGER EN MER AMBISIØS SAMFERDSELSPLAN SOM IVARETAR BYDELENE

I november 2025 foreslo det daværende Høyre-byrådet å dele byen i to, deretter tre, gjennom å innføre såkalt sektorisert kjøremønster – en deling av byen. Det er en utvikling som ville rammet titusenvise av trondhjennere, og gjøre hverdagens deres mer krevende. Trondheim Ap mener formålet med politikken skal være det motsatte, nemlig å gjøre folks liv bedre, ikke verre med mer prakk. Stengingen ville ha flyttet trafikk ut i boligområder rundt byen, og føre til mer kjøring og større utslipp. Derfor er Trondheim Ap imot forslag om å dele Midtbyen.

Det daværende Høyre-byrådets plan bygger i all hovedsak på premisset om at man må gjøre alt vanskeligere. Trondheim trenger en mer ambisiøs plan, og vi må være villige til å ta større og mer langsiktige grep, som vil gjøre både Midtbyen og bydelene mer attraktive.

En meningsmåling viser også at det overveldende flertallet både blant byens befolkning og Aps velgere, er motstandere av forslaget.

Trondheim Ap mener derfor at bystyret bør vedta å avvise planen, og i stedet be om en ny plan, basert blant annet på følgende prinsipper:

- Mens det daværende Høyre-byrådet fremla en plan som kun benytter pisk som virkemiddel, ønsker vi en plan der man i større grad benytter gulrot heller enn pisk. Midtbyen skal bli mer attraktiv, og det skal være et mål å styrke handel og aktivitet i Midtbyen. Trondheim Ap ønsker å motarbeide en situasjon der handelen flytter ut av sentrum og inn i store bilbaserte kjøpesenter, slik Høyre-byrådets plan ville bidratt til.
- Samtidig må en slik plan også innbefatte bydelene, der de aller fleste av oss lever og bor. Målet må være bedre trafikkflyt, smartere løsninger der flere kan gå, sykle eller benytte kollektivtilbudet, og sikrere skoleveier. Folk skal kunne leve gode liv, og planen må bidra til å gjøre hverdagen enklere og tryggere for folk, ikke vanskeligere. Det må investeres i bydelene. Vi må se logistikken i hele byen vår i sammenheng.
- Vi må se på hvordan vi kan gjøre de sentrumsnære parkeringshusene enda mer attraktive. Mange kvier seg i dag for å benytte trange parkeringshus, og foretrekker gateparkering. Trondheim Parkering AS opplyser at gateparkering foretrekkes fremfor de sentrale parkeringshusene (som Leüthenhaven, Torget, Statens hus og Sentralbadet). I «Samordnet parkeringspolitikk innenfor Miljøpakken» slås det fast at: *«En del av parkeringshusene oppleves som for trang. Både når det gjelder manøvreringsareal og bredde på parkeringsplassene. For å få flere til å parkere i parkeringshus i stedet for på bakkeplan,*

bør det oppleves som trygt å parkere i p-hus.» Det er et arbeid i gang, men det må utredes ytterligere tiltak for å gjøre p-husene mer attraktive enn de fremstår i dag; eksempelvis større plasser som gir den enkelte mer plass, bedre belysning, lavere pris og merking. Det må også utplasseres informasjonstavler langs innfartsårer om antall ledige plasser i de aktuelle p-husene man først kommer til.

- Vi ønsker spesielt å gjøre det mer attraktivt å benytte parkeringshus *rundt* bykjernen. Flere ulike mateløsninger bør utredes, herunder blant annet:
 - vi vil utrede en forlengelse av trikken i retning Møllenberg/Solsiden, ved Bakke Parkeringshus. Da vil trikken kunne fungere som mate-transport gjennom byen for alle som parkerer i Bakke P-hus og/eller Sandgata P-hus. Alle som parkerer der kan da få gratis trikketransport mellom P-huset og Midtbyen. Skulle dette bli aktuelt, kan de 250 millionene som byrådet vil bruke på å fjerne parkeringsplasser i Munkegata, i stedet investeres i et slikt tiltak som både løser logistikk-utfordringer i sentrum og gjør Midtbyen mer attraktiv.
 - Vi ønsker også å utrede en alternativ løsning der man får gratis bruk av eksisterende passerende busser i en mate-løsning for de som parkerer og betaler i parkeringshusene.

Trondheim Ap mener disse alternativene må utredes, slik at man får mulighet til å ta stilling til dem når alle fakta er på bordet.

- Det må igangsettes en mulighetsstudie for oppgraderingstiltak på Nordre Avlastningsvei, slik at mer av gjennomgangstrafikken i sentrum kan ledes via denne veien. Man må blant annet vurdere større investeringer i endring av overganger og utbedring av flaskehalser. En slik utredning, med medfølgende tiltak, må ha hasteprioritet. Trondheim Ap sier nei til å vurdere en såkalt veiprising eller gjennomkjøringsavgift før en kraftig oppgradering av omkjøringsmulighetene er gjennomført. Trondheim Ap mener samtidig at man ikke skal lage ordninger som fører til nye sosiale skiller i folks mulighet til å ferdes i byen vår, basert på betalingsevne.
- Trondheim Arbeiderparti vil slåss mot Høyre-byrådets forslag om å bruke 250 millioner på å fjerne 123 parkeringsplasser fra Munkegata - noe som vil ramme handelen i byen vår, og gjøre den mer utilgjengelig. I tillegg vil det bety et inntektstap for kommunen på 20-25 millioner kroner i året i tapte parkeringsutgifter, penger hvis overskudd i dag går til skoler, barnehager og sykehjem. Trondheim Ap er sterkt imot å kutte 20-25 millioner i tilbudet til barn og i tryggheten for eldre, bare fordi Høyre og co har et prestisjeprosjekt om en paradegate.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

51. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

BYÅSENTUNNELEN

Byåsen arbeiderlag skal arbeide aktivt for å få fortgang i oppstart og gjennomføringen av bygging av Byåsentunellen.

Hovedargumentet er at nødetatene reduserer responstiden til vestsiden av byen kraftig, samtidig som reisetiden for alle på Byåsen blir kraftig redusert og vi unngår rushtidskøene. Miljøgevinst av dimensjoner.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

52. Forslag fra AUF

FRITIDSKLUBBER

Fritidsklubbene i Trondheim er viktige møteplasser som gir barn og unge mulighet til aktivitet, sosialt fellesskap og engasjement. Her får de utforske interesser, utvikle ferdigheter og bygge relasjoner på tvers av alder, bakgrunn og miljø. Fritidsklubbene styrker inkluderingen i lokalsamfunnet, fremmer helse og trivsel og gir unge trygge arenaer for kreativitet, deltakelse og medvirkning. Trondheim Arbeiderparti mener derfor at kommunen bør gjøre mer for å støtte opp om fritidsklubbene i Trondheim.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Gi økonomisk støtte til Kulturenheten.
- Sikre at fritidsklubbene har utstyret og ressursene de trenger.
- Styrke og utvide utlånssentraler.
- Koordinere frivillige til leksehjelp på frivillighetssentraler.
- Bidra til lavere medlemsavgifter i klubbene gjennom kommunal støtte.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

53. Forslag fra AUF

KLIMAPOLITIKK

Selv om klimakrisen er global, må utslippene kuttes lokalt. I dag er Trondheim langt unna å nå sine egne klimamål, og Trondheim Arbeiderparti mener at kommunen må øke tempoet. Vi trenger tydeligere prioriteringer, raskere tiltak og en mer offensiv klimapolitikk for å få ned utslippene og ta vår del av ansvaret. Trondheim kommune bør gå foran som et godt eksempel, og vise både andre kommuner og næringslivet hvordan man kan nå klimamålene. Trondheim kommune bør stille strengere krav til utbyggere, energieffektivisere kommunale bygg og satse på fornybar energi.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Stille krav om at alle nybygg skal sende inn et klimaregnskap.
- At alle nye kommunale bygg skal være plussbygg, og at alle eksisterende kommunale bygg skal energieffektiviseres og tas i bruk til lokal strømproduksjon.
- At kommunen skal integrere fornybare energikilder, som solcellepaneler og vertikale vindmøller i allerede grå arealer som lagertak og områder mellom motorveier.
- Etablere et grønt innovasjonsfond for unge gründere og sosialt entreprenørskap, for å støtte prosjekter som skaper bærekraftige løsninger og flere arbeidsplasser.
- Innføre et totalforbud mot engangsplass i offentlige bygg med unntak for helse, beredskap og smittevern
- At alle nye kommunale biler skal være elektriske.
- Stille krav om utslippsfrie byggeplasser.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

54. Forslag fra AUF

NATURVERN

Alle skal ha mulighet til å skape gode minner i natur- og friluftsområdene i Trondheim. En av de viktigste folkehelse tiltakene vi har, er å sikre enkel tilgang til gode uteområder. Dette styrker både den fysiske og psykiske helsen i befolkningen. Trondheim har også et rikt naturmangfold som vi må ta vare på, og derfor må arts mangfoldet i et område alltid utredes nøye før en eventuell utbygging. Trondheim Arbeiderparti mener at kommunen bør innføre et naturregnskap og at Trondheim skal bli arealnøytral på sikt, som vil si at vi gjenbruker og fortetter områder som allerede er utbygd istedenfor å bygge ned natur.

Vi ønsker også å utvikle marka og andre grøntområder for å gjøre naturen mer tilgjengelig, men dette krever en nøye balansegang. Vi må både bevare naturmangfoldet og legge til rette for gode og trygge friluftsområder.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Bygge en grønn “hovedpulsåre” med sammenhengende turstier som kobler Estendstadmarka, Lade og Leangen sammen.
- Føre en streng naturvernspolitikkk med vekt på å utvide parkområder, grønne arealer og skogområder.
- Stille krav om grundige kartlegginger av naturmangfold for utbyggingsprosjekter.
- Etablere flere parsellhager hvor barn kan lære om dyrking og natur.
- Utnytte takareal på offentlige bygg til grønne tak, hager og urbant landbruk.
- Innføre et offentlig tilgjengelig naturregnskap for Trondheim.

- Forby nedbygging av myr.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

55. Forslag fra AUF

SAMFERDSEL

Personbiltrafikken står for en betydelig del av byens klimautslipp, og skal vi nå klimamålene våre må biltrafikken ned. Det krever et kollektivtilbud som er raskt, rimelig og så godt at det faktisk lønner seg å velge buss, tog eller sykkel framfor bil. Kollektivtransport er den mest effektive og miljøvennlige transportformen, og derfor vil Trondheim Arbeiderparti bygge ut tilbudet med flere metrobusslinjer, bytog, hyppigere avganger og et “ringsystem” som gjør det enklere å reise på tvers av byen. I tillegg vil vi gjøre kollektivtilbudet gratis til studenter, lærlinger videregåendelever. Samtidig må vi satse på gange og sykkel som trygge og tilgjengelige framkomstmidler i hele byen, ved å bygge flere sykkelveier og sørge for at vi har et sammenhengende sykkelveinett.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Innføre gratis kollektivtilbud til alle under studenter, lærlinger og videregåendelever.
- Bygge flere gang- og sykkelveier og lage flere kollektivfelt.
- Sørge for at sykkelveiene er godt vedlikeholdt og brukbare hele året, også vinterstid.
- Bygge en sammenhengende “sykkelmotorvei” med to filer for rask og trygg sykkeltransport fra Heimdal til Ranheim, via sentrum.
- At nattbussene skal gå til kl. 04:00

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

56. Forslag fra AUF

TRONDHEIMSFJORDEN

Havet og kysten er en viktig del av Trondheim. Fjorden brukes til bading, fiske og friluftsliv, og skal være et trygt og tilgjengelig område for alle. Samtidig er livet i fjorden sårbart. Forurensning, plast og utbygging truer både natur og dyreliv. Skal vi ta vare på fjorden for framtidige generasjoner, må vi stille strengere krav til hvordan vi bruker og bygger langs kysten. En ren fjord er viktig for både naturmangfoldet, folkehelsen og fellesskapet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Samarbeide med staten for å skjerpe overvåkingen av miljøgifter og tungmetaller i Trondheimsfjorden, og jobbe for en helt ren fjord innen 2030.
- Stille strengere krav til utbygging i vannkanten for å beskytte naturmangfold og

sårbare marine områder.

- Oppgradere kommunens kloakksystem for å hindre utslipp og sikre bedre beskyttelse av dyrelivet i Trondheimsfjorden.
- Innføre strengere krav til søppelhåndtering i havna, på festivaler og ved båtplasser for å redusere forsøpling og plast i fjorden.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

57. Forslag fra AUF

MÅSEHOTELL

I vår og sommermånedene opplever mange innbyggere i Trondheim og resten av Norge betydelige utfordringer knyttet til aggressive måker i sentrumsområdene. Situasjonen har over tid skapt utrygghet i byrom, særlig rundt skoler, handelsområder og offentlige møteplasser. Flere har opplevd å måtte endre ferdelsesmønster eller søke tilflukt i butikker for å unngå angrep, noe som reduserer trivsel og tilgjengelighet i byen.

Etablering av et måsehotell utenfor sentrumsområdene kan fungere som et avprovoserende tiltak. Ved å tilby alternative og egnede oppholdsområder, kan man redusere presset i bykjernen og samtidig legge til rette for bedre sameksistens mellom mennesker og dyreliv.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Etter inspirasjon fra Tromsø opprette et måsehotell i Trondheim.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas, med følgende tilleggspunkt: Måsehotellet skal plasseres slik at man demper omfanget av måser i Trondheim sentrum

58. Forslag fra AUF

PANTEHOTELL

Det å pante flasker er utrolig viktig for miljøet. Når vi panter flasker, får vi ikke bare penger tilbake, men vi sørger for at flaskene blir gjenvunnet og ikke brent i en søppeldyng. Selv om mange tomflasker blir pantet i Norge, er det fortsatt en stor andel som ikke blir det. Nemlig dem som blir kastet i offentlige søppelkasser. Tomflaskene ender opp med resten av søpla og gir et dårligere resultat for miljøet enn om det var samlet inn og resirkulert. I mange byer (som Oslo og Bergen) finnes det derfor små beholdere/holdere på utsiden av søppelkasser hvor folk kan legge tomflasker og bokser som kan pantes. Det er laget slik både for miljøet og for at folk som samler inn pant ikke skal måtte grave i restavfallet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Sørge for pantehotell på utsiden av offentlige søppelkasser i Trondheim sentrum

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

59. Forslag fra AUF

SENTRUMSUTVIKLING

Trondheim Arbeiderparti ønsker et levende sentrum fylt med byliv. For å få til dette vil vi utvikle attraktive bymiljøer med handel, kultur og gode møteplasser. For å gi mer plass til byliv må personbiltrafikken i sentrum reduseres. Derfor vil vi innføre en gjennomkjøringsavgift og gjøre flere gater bilfrie, gjennom å etablere en bylivssone uten bilkjøring. Samtidig vil vi bevare byens identitet ved å sette strengere krav til arkitektonisk kvalitet og legge til rette for mer kultur og bedre muligheter for uteservering.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Innføre en gjennomkjøringsavgift i Midtbyen for å redusere biltrafikken.
- Etablere en bylivssone, og gjøre store deler av Dronningens gate, Munkegata og Kongens gate til gågater, for å gjøre Midtbyen mer tilgjengelig og attraktiv, og skape mer plass til handel, kultur og møteplasser.
- Sette krav til arkitektonisk kvalitet i nye bygg og rehabiliteringer i Midtbyen, med standarder for form, struktur og fasade som ivaretar byens identitet.
- Samarbeide med næringsliv og frivillighet for å skape et levende sentrum med kultur og aktivitet også på kveldstid.
- Redusere leieprisen av kommunale fortau slik at flere kafeer og restauranter kan ha uteservering.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

60. Forslag fra AUF

BYDELER I VEKST

De fleste lever livene sine i bydelene. Trondheim er en by i vekst, og vi har også mange bydeler i vekst. Dette skaper både muligheter og utfordringer, og vi må se på hvordan vi kan løse de utfordringene på best mulig måte. Hvis vi ønsker nok boliger til alle, er vi nødt til å fortette og bygge høyere. Trondheim Arbeiderparti mener at dette bør skje først og fremst i sentrumsnære områder nær kollektivknutepunkt, for å bevare bydelenes identitet og legge til rette for mer klimavennlig transport. Vi mener også at det er viktig at alle bydelene har attraktive bydelstorg og en tilgjengelig bydelspark, og at vi skal bevare den grønne streken for å skjerme matjord.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Bygge tettere, men ikke høyere enn det som passer byens skala, i sentrumsnære områder med god kollektivdekning, særlig på Lerkendal og Brattøra, for å møte befolkningsveksten og ta vare på marka og matjord.

- Sikre at alle bydelene har et attraktivt bydelstorg, en tilgjengelig bydelspark og nok lekeplasser og fritidstilbud.
- Satse på flerbruksbygg der flere funksjoner samles under samme tak for mer effektiv arealbruk.
- Bevare den grønne streken og skjerme matjord, natur og elvebreddene mot nedbygging.
- Sette strengere krav om at nybygg skal holde til det arkitektoniske preget av nærområdet.
- Involvere lokalbefolkningen når områder skal utvikles.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

61. Forslag fra Trondheim Arbeidersamfunn

UTBEDRING AV FYLKESVEI 715

Fylkesvei 715 fra Ila til Flakk er en trafikkfarlig veistrekning. Spesielt på grunn av rasfare flere steder, men også fordi veien er svingete og smal. Det er stor trafikkbelastning på strekningen som er hovedadkomst til fergeforbindelsen ved Flakk.

Målinger som ble foretatt for noen år siden viste at rundt 75 - 80 prosent av trafikken fra ferga kjørte mot Ila og 20 - 25 prosent mot Byneset. For tungtrafikken var forskjellen enda større. Rundt 90 % av tungtrafikken fra ferga kjørte mot Ila. Det viser at strekningen benyttes også av mye tungtrafikk. Det mangler gang og sykkelvei på store deler av strekningen, og myke trafikanter er spesielt utsatt, men strekningen er regnet som trafikkfarlig for alle trafikantergrupper. På sommerhalvåret benyttes strekningen av mange syklist. Både «enslige» syklist på vei til jobb/hjem, men også av større grupper med syklist som er ute og trener. Dette sammen med øvrig trafikk som består av mye tung trafikk skaper mange trafikkfarlige situasjoner. Det har også vært mange ulykker på strekningen, både møteulykker og utforkjøringer. Her kan liv gå tapt hvis det ikke gjøres utbedringer. Veien har vært stengt mange ganger pga. ras, og det har forekommet ras på flere ulike steder på strekningen. Strekningen er ansett til å være landsdelens mest rasutsatte vei.

Det har tidligere vært mulighetsstudie for å legge veistrekningen Ila – Flakk i tunnel. Denne ble presentert i møte i hovedutvalg for veg i Trøndelag fylkeskommune for over 5 år siden. Helt siden fergeleiet ble flyttet fra Skansen til Flakk (i 1978!) har denne veistrekningen vært ras- og ulykkesutsatt. Det er nå på tide å gjøre noe!

Trondheim Arbeiderparti mener at denne veistrekningen utbedres og må løftes opp og prioriteres. Som et minimum må strekningen rassikres, og det må opparbeides gang og sykkelvei på hele strekningen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

62. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

TRØNDELAG – ET REISEMÅL VERDT ET DIREKTE-TOG FRA STOCKHOLM

Trøndelag er en region full av spennende reisemål, og når Meråkerbanen blir ferdig elektrifisert finnes muligheten til direkteiser til og fra bl.a. Stockholmregionen med sine ca 4 millioner innbyggere. På veien derfra passerer toget bl.a. Sveriges største fjell – og alpindestinasjon, Åre, som besøkes av tusener av skiturister hvert år, ikke minst fra Stockholmsområdet. Med et fungerende direktetilbud videre over nordskengrensen vil det også herfra finnes et grunnlag for besøk til trønderske destinasjoner.

Innovasjon Norge viser i en undersøkelse fra 2025 til at svenske reisende er svært opptatt av å reise bærekraftig og unngå flyreiser. Denne utviklingen vil neppe avta i årene som kommer. Og for oss på denne siden av grensen vil en slik togforbindelse underlette for tilgang til den store satsingen på tog som nå utvikler seg i Europa : « Connecting Europe through high speed rail ». Men også for andre næringer enn turismen vil en togforbindelse være av stor verdi og avlaste veinettet for gods fra for eksempel oppdrettsnæringen, og ikke minst i beredskapsøyemed for Nato – naboene Norge og Sverige.

Et direktetilbud for tog mellom Trondheim og Stockholm må nå komme på plass innen rimelig tid, Trøndelag har alt for lenge vært akterutseilt når det satses på jernbane i landet vårt. Når det nå investeres ca 2,4 mrd.kr. på en elektrifisering må denne satsingen komme befolkningen, næringslivet og beredskapen til gode. I 2030 feirer vi vårt nasjonaljubileum der Trøndelag spiller en sentral rolle, og vil kunne tiltrekke seg mange tilreisende, også fra vårt naboland i øst. La oss sørge for at de får reise bærekraftig til og fra Trøndelag.

Byåsen Arbeiderlag mener derfor:

- Det må umiddelbart starte et arbeid i Stortinget og embedsverk med å forberede for direktetog Trondheim – Stockholm, slik at investeringen i elektrifisering kommer regionens innbyggere, næringsliv og beredskap til gode.

*Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet tar uttalelsen til etterretning, og vedtar følgende:
Trondheim Arbeiderparti mener et direktetog mellom Trondheim og Stockholm bør etableres.*

63. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

FULL FART PÅ GRØNN OMSTILLING OG ØKT FOKUS PÅ RESSURSPRODUKTIVITET

Norge er et av de landene i verden med det største økologiske fotavtrykket (nr 30 i 2022 i følge FN-statistikk). Dersom alle land hadde det samme ressursforbruket som oss, ville vi trenge mer enn tre jordkloder. Dette skyldes både at vi har et generelt høyt forbruk, men også at ressursproduktiviteten vår er lav. Vi kan gjøre noe med begge deler.

Høyt ressursforbruk medfører store ulemper, blant dem:

1. Økende priser på grunn av stigende etterspørsel, knapphet og økte utvinningskostnader. Stor grad av import av ressurser gjør oss avhengig av andre nasjoner. Fra før er denne avhengigheten høy fordi vi er en liten nasjon med en åpen økonomi. Spesielt utsatt vil vi være i en krig eller vedvarende internasjonal krisesituasjon.
2. Vi forbruker natur. Høyt forbruk kombinert med sløsing gjør at vi er avhengig av å ta ut stadig mer naturressurser. Vi får ikke stanset naturtapet uten å gjøre noe med dette.
3. Vi slipper ut store mengder klimagasser, mikroplast og andre skadelige giftstoffer. Dette, sammen med forrige punkt, gjør at vi (for verden samlet) er i ferd med å overskride grensen for store skadevirkninger for seks av de ni indikatorene for klodens tålegrenser.

Økt ressursproduktivitet er dempende på alle disse problemene.

Arbeiderpartiet må i mye større grad bli talsmann for en radikal økning i ressursproduktiviteten i samfunnet. Vi må jobbe for:

- at det fastsettes nasjonale mål for årlig økning i ressursproduktiviteten.
- fortsatt økt satsing på utvidet rapportering fra næringsliv og det offentlige
- følge opp Regjeringens egen Handlingsplan for en sirkulær økonomi 2024-2025.

Sirkulære løsninger vil skape flere arbeidsplasser i håndverkeryrker, redusere behovet for import av materialer fra andre land og redusere avfallsproblemet og naturtapet. Det gir også en betydelig reduksjon i CO2-utslipp.

ESG-rapportering opplever et tilbakeslag i kjølvannet av de politiske endringene i USA og fremgang for ekstrem-høyre i flere europeiske land, og EU har gått et steg tilbake på standardene. Det er likevel all grunn til å tro at dette er midlertidig. Etter hvert som effektene av de tre punktene melder seg, må det nødvendigvis snu igjen. Det er derfor all grunn til å tro at de som lykkes med å bli ressurseffektive, og starter tidlig, vil stå sterkere i konkurransen. Det gjelder på alle nivå: nasjoner, lokalsamfunn og organisasjoner.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

64. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

HEILSKAPLEG UTTALE OM VERN AV NATUR OG DYRELIV

Som vist i Bård Tufte Johansen sitt program Oppsynsmannen, og som dokumentert i professor Thugeson si bok Skogen, har vi i dag berre om lag 1,7 prosent urskog att i Noreg. Skogen – med tre, dyr, insekt og andre organismer – har både egenverdi og nytteverdi. Han er livsgrunnlag for eit mangfald av artar, samstundes som han er avgjerande for klima, folkehelse og framtidig verdiskaping. Vi må difor verne meir av skogen, både for skogen sin eigen del og for menneskeleg nytte.

Tida der kapitalen alltid kjem først, må vere forbi. No er det på høg tid å ta ei hand i bakken og stille det grunnleggjande spørsmålet: Kva er viktigast for oss – kortsiktig økonomisk vinning, eller langsiktig verdiskaping i form av levande dyreliv, fri natur og område der både menneske og andre organismar kan ferdast i mest mogleg uberørt natur? Det er ikkje rettferdig at dagens befolkning skal ta frå framtidige generasjonar moglegheita til å oppleve urørt natur. Det er heller ikkje rettferdig at vi skal ta frå framtidige generasjonar moglegheita til å finne løysingar på sjukdommar, folkehelseutfordringar og teknologiske nyvinningar. Naturen og dyrelivet har ikkje berre verdi i seg sjølv – dei rommar også uante moglegheiter, til dømes gjennom organismar, soppar og plantar som kan vere nøkkelen til framtidas medisinar, slik penicillinen ein gong var.

Når vi øydelegg og byggjer ned naturen for eigne økonomiske interesser, skadar vi også vår eigen art – homo sapiens sapiens, det tenkjande mennesket. Ein skulle tru at nettopp vi evna å sjå lenger enn eit evig jag etter meir forbruk og meir «luksus», også i naturen. I dag er det ikkje lenger slik at hytter er små og enkle overnattingsstader. Mange moderne hytter har innlagt vatn, straum, golvvarme, toalett, internett – og bilen skal sjølv sagt kunne parkerast rett utanfor. Ironien er openberr: Vi søker naturen, men for kvar tilkomstveg og kvart nye hyttefelt forringar vi nettopp den naturen vi seier vi set pris på.

Skal vi ta vern av natur og dyreliv på alvor, må det få reelle politiske konsekvensar.

Konkrete framlegg

- Arbeiderpartiet skal prioritere midlar til å kjøpe ut skogareal frå skogeigarar for varig vern, slik at skogen kan stå utan inngrep frå utbygging eller skogbruk.
- Arbeiderpartiet skal innføre eit nasjonalt rekneskap for kor store areal av norsk natur som blir bygd ned kvart år.
- Norske kommunar må tilstrebe at ny utbygging i størst mogleg grad skjer i allereie utbygde område.
- Strandsona skal få eit sterkare vern, og det skal stillast svært strenge krav før både bedrifter og privatpersonar får løyve til å byggje i strandsona.
- Det norske dyrelivet treng at stat, fylke og kommunar i større grad støttar opp om tiltak for å sikre leveområde, trekkveggar og biologisk mangfald.
- Arbeiderpartiet skal avgrense kva areal det er lov å leggje til rette for hytteutbygging. Eksisterande hyttefelt kan vidareutviklast, men det skal vere særskilte grunnar for å etablere nye eller utvide eksisterande felt. Kommunar i randsona til villreinområde skal ikkje kunne byggje nye hyttefelt som ytterlegare innskrenkar leveområda til villrein eller andre kritisk truga artar.
- Negative konsekvensar for dyrelivet i norske fjordar som følgje av oppdrettsanlegg skal utgreiast grundig. Det skal innførast strengare reglar for utslepp av produksjonsmiddel og klare økonomiske konsekvensar ved rømming av oppdrettslaks. Når fisk rømmer frå eit anlegg, skal selskapet ha ansvar for å fjerne fisken og setje inn kompensierende tiltak.
- Regjeringa har eit særskilt ansvar for å sikre og leggje til rette for den norske villaksen. Dette gjeld både negative konsekvensar frå fiskeoppdrett og utfordringane

knytt til russisk pukkellaks i norske lakseelvar. Pukkellaksen skal fjernast gjennom målretta tiltak, mellom anna økonomiske insentiv til fiskarar og bruk av laksefeller som effektivt fangar og fjernar pukkellaks frå elvane.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

65. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

LEGG NED NYE VEIER

Staten trenger ikke to byggherrer i vegsektoren. Det gir svekket konkurranse blant entreprenørene og erfaringsmessig dyre prosjekt.

NV har i Trøndelag vist at de ikke behersker sin byggherrerolle med følge store budsjett-overskridelser og mangeårige forsinkelser av E-6-utbyggingen. NVs motto «Billigere og raskere» er blitt til «Dyrere og saktere.» NVs organisasjon mangler personell med anleggskompetanse og spisskompetanse innen alle fagfelt. Sistnevnte, som eksempelvis geoteknikk, må dekkles med kostbare konsulettjenester. SVV har nevnte kompetanse i egne rekker. NV benytter en utfordrende og uvanlig kontraktform, MAKSPRISKONTRAKT som lett fører til kontraktsbrudd og enorme kostnader ved å hente inn ny entreprenør.

Trondheim Ap mener byggherreorganisasjonen Nye Veier må innlemmes i Statens Vegvesen.

*Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet tar uttalelsen til etterretning og vedtar følgende:
Trondheim Ap mener Nye Veier må innlemmes i Statens Vegvesen.*

66. Forslag fra Østbyen

FLERE MØTEPLASSER I TRONDHEIM, SOSIAL BÆREKRAFT MÅ STYRE FORTETTINGEN

Trondheim vokser og fortettes. Det kan gi mer effektiv arealbruk og lavere utslipp, men det påvirker også hverdagsliv, fellesskap og folkehelse. I Østbyen opplever mange at byutviklingen ikke i tilstrekkelig grad prioriterer rom for møteplasser, lavterskeltilbud og arenaer der mennesker kan møtes på tvers av alder, bakgrunn og økonomi. Østbyen Arbeiderlag mener derfor at sosial bærekraft må løftes opp som et like tungt styringsprinsipp som klima og miljø i fortetningspolitikken.

Østbyen Arbeiderlag ber Trondheim Arbeiderparti ta et tydelig politisk lederskap for å sikre flere og bedre møteplasser i byen, og særlig i Østbyen. Møteplasser er ikke et tillegg, de er en forutsetning for trygge nærmiljø. De forebygger utenforskap, styrker inkludering og mangfold, bidrar til dannelses og fellesskap, og er blant de mest kostnadseffektive folkehelseiltakene vi kan investere i.

Vi er bekymret for en fortetningspolitikk som ofte begrunnes snevert i klima og miljø, uten at de sosiale konsekvensene vurderes like grundig. Når byutviklingen gir færre gratis og tilgjengelige arenaer å møtes på, øker forskjellene mellom dem som har råd til å kjøpe seg fritid, aktiviteter og fellesskap, og dem som ikke har det. Da får vi en by der ulikhet forsterkes, og utenforskap blir en del av normalen.

Utenforskap koster, for den enkelte, for familier, for fellesskapet og for offentlige budsjetter. Når møteplasser bygges ned, eller ikke planlegges inn, øker risikoen for ensomhet, psykiske plager, lavere deltakelse i fritid og arbeidsliv, og mer press på kommunale tjenester. Over tid gir dette økte kostnader for kommune, fylke og stat. I tillegg øker belastningen på innbyggerne i form av tid, logistikk og penger, lengre reisevei til aktiviteter, mer koordinering i en allerede presset hverdag, og færre muligheter til å delta uten å betale.

Derfor trengs sterkere politisk styring av byutviklingen. Målet kan ikke bare være flest mulig boliger raskest mulig. Målet må være gode liv i hele byen, med plass til hverdagsfellesskap, trygghet og deltakelse.

Trondheim Arbeiderparti mener:

1. Trondheim Arbeiderparti skal arbeide for at sosial bærekraft likestilles med klima og miljø i byutviklingspolitikken, og at dette gjenspeiles i planverk, utbyggingsavtaler, reguleringsbestemmelser og prioriteringer.
2. Trondheim Arbeiderparti skal arbeide for at det i alle større fortetnings og utbyggingsområder stilles tydelige krav til utbyggere om møteplasser og nærmiljøkvaliteter, slik at nye boligprosjekter bidrar med merverdi til området de bygges i. Kravene skal omfatte møteplasser som er gratis eller lavterskel og universelt utformet, både innendørs og utendørs, med trygghet, tilgjengelighet og aktivitet som mål.
3. Trondheim Arbeiderparti skal arbeide for en målrettet plan for nærmiljøarenaer i Trondheim, der innsatsen prioriteres etter behov. Planen skal omfatte flerbruksarealer, åpne kultur og aktivitetsrom, bibliotek eller bydelshusfunksjoner, ungdomsarenaer, senior og frivillighetsarenaer, samt oppgradering av eksisterende møteplasser der behovet er størst.
4. Trondheim Arbeiderparti skal arbeide for at sosiale konsekvenser av fortetningsprosjekter, utenforskap, folkehelse, hverdagslogistikk og ulikhet, synliggjøres som en integrert del av beslutningsgrunnlaget, på linje med trafikk, støy og klima, og brukes aktivt i vurdering av utbyggingsomfang og krav til avbøtende tiltak.
5. Trondheim Arbeiderparti skal arbeide for strengere og mer helhetlige krav til utbyggere, og for tettere politisk styring og forpliktende samarbeid med frivilligheten og lokale aktører, slik at sosial infrastruktur og møteplasser inngår som forventet leveranse i utbyggingsavtaler og reguleringsprosesser, og at møteplasser får drift, innhold og aktivitet som faktisk treffer målgruppene over tid.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

67. Forslag fra Østbyen

TRØNDELAG – ET REISEMÅL VERDT ET DIREKTETOG FRA STOCKHOLM

Trøndelag er en region full av spennende reisemål, og når Meråkerbanen blir ferdig elektrifisert finnes muligheten til direkteiser til og fra bl.a. Stockholmregionen med sine ca. 4 millioner innbyggere. På veien derfra passerer toget bl.a. Sveriges største fjell – og alpindestinasjon, Åre, som besøkes av tusener av skiturister hvert år, ikke minst fra Stockholmsområdet. Med et fungerende direkte tilbud videre over norskegrensen vil det også herfra finnes et grunnlag for besøk til trønderske destinasjoner. Innovasjon Norge viser i en undersøkelse fra 2025 til at svenske reisende er svært opptatt av å reise bærekraftig og unngå flyreiser. Denne utviklingen vil neppe avta i årene som kommer. Og for oss på denne siden av grensen vil en slik togforbindelse underlette for tilgang til den store satsingen på tog som nå utvikler seg i Europa: «Connecting Europe through high speed rail.»

Men også for andre næringer enn turismen vil en togforbindelse være av stor verdi og avlaste veinettet vårt: for gods fra f.eks. oppdrettsnæringen, og ikke minst i beredskapsøyemed for NATO – naboene Norge og Sverige.

Et direkte tilbud for tog mellom Trondheim og Stockholm må nå komme på plass innen rimelig tid, Trøndelag har alt for lenge vært akterutseilt når det satses på jernbane i landet vårt. Når det nå investeres ca. 2,4 mrd.kr. på en elektrifisering må denne satsingen komme befolkningen, næringslivet og beredskapen til gode. I 2030 feirer vi vårt nasjonaljubileum der Trøndelag spiller en sentral rolle, og vil kunne tiltrekke seg mange tilreisende, også fra vårt naboland i øst. La oss sørge for at de får reise bærekraftig til og fra Trøndelag.

Østbyen Arbeiderlag mener:

Det må umiddelbart starte et arbeid i Stortinget og embetsverk med å forberede for direkte tog Trondheim – Stockholm, slik at investeringen i elektrifisering kommer regionens innbyggere, næringsliv og beredskap til gode.

Styrets forslag til vedtak: Viser til behandling av forslag 62.

68. UTGÅR

ENERGI OG ARBEIDSLIV

69. Forslag fra Ranheim Arbeidersamfunn

STRØMPOLITIKK

Det må fortsatt være Arbeiderpartiet sin målsetting at viktig infrastruktur, og som påvirker borgernes bokostnader, skal være fullstendig under folkevalgtes styring og kontroll. Så også strømforsyning og pris på elektrisk kraft.

Disse prinsippene skal ligge til grunn for Arbeiderpartiets strømpolitikk:

- Fastsettelse av pris på elektrisk kraft skal gjøres av en statlig instans under folkevalgt kontroll.
- Fastsettelse av pris på elektrisk kraft skal baseres på virkelige produksjonskostnader.
- Kryss-subsidiering mellom kraftprodusenter skal tillates.
- Staten skal ha råderett over all produksjonskapasitet for elektrisk kraft

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

70. Forslag fra AUF

ARBEIDSLIV

Arbeid til alle er jobb nummer én. Trondheim skal være en by der alle har mulighet til å komme i arbeid, utvikle kompetanse og leve et trygt og godt liv. Et rettferdig arbeidsliv krever hele og faste stillinger, flere læreplaner og gode oppfølgingsordninger for unge som står utenfor arbeid og utdanning. Kommunen må gå foran som en ansvarlig arbeidsgiver som skaper trygge jobber, motvirker utenforskap og gir flere en reell vei inn i arbeidslivet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Øke antall læreplaner i kommunens egne tjenester og stille krav om lærlinger i alle kommunale kontrakter.
- At kommunen hovedsakelig skal lyse ut hele og faste stillinger, og tilby alle ansatte i kommunen som jobber deltid en heltidsstilling.
- Opprette flere praksisplasser for ungdom som står utenfor arbeid og utdanning, i tett samarbeid med NAV og lokale virksomheter.
- Gi lærlinger bedre oppfølging gjennom faste kontaktpersoner, jevnlig veiledningssamtaler og bedre kvalitetssikring av lærlingeløpene.
- Styrke NAVs ungdomsteam med flere ansatte, slik at unge får mer oppsøkende, tett og forutsigbar oppfølging.
- Tilby flere NAV-brukere stillinger i kommunen, slik at de kan få arbeidserfaring og en trygg vei inn i ordinært arbeidsliv gjennom kvalifiseringsløp.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

71. Forslag fra AUF

NÆRINGSLIV OG FORSKNING

Trondheim skal være en by der næringslivet utvikles i samarbeid med fellesskapet, ikke i konkurranse med det. Kommunen skal støtte arbeidsplasser som bygger lokalsamfunn, tar inn lærlinger og tilbyr hele og faste stillinger. Et rettferdig arbeidsliv er også god næringspolitikk.

Som kunnskapsby har Trondheim unike muligheter til å skape nye grønne jobber gjennom samarbeid mellom kommunen, NTNU, fagskoler, Sintef og lokalt næringsliv. Samtidig må unge gründere og småbedrifter få plass til å vokse, ikke minst gjennom rimelige lokaler, bedre tilgang på kommunale bygg og ordninger som fremmer innovasjon og sosialt entreprenørskap. Trondheim skal være en trygg og forutsigbar partner for næringslivet, med tydelige krav til ansvarlighet, faglighet og gode arbeidsvilkår. Slik bygger vi et næringsliv som både skaper verdier og styrker fellesskapet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- At kommunale bygg og lokaler skal bli mer tilgjengelige for små bedrifter, frivillige og gründere til rimelig leie, slik at flere kan etablere og utvikle virksomheten sin lokalt.
- At kommunen skal prioritere næringsaktører som tilbyr læreplasser, hele stillinger og gode arbeidsvilkår i alle samarbeid og anskaffelser.
- Styrke samarbeidet mellom Trondheim kommune, NTNU, fagskoler og Sintef for å utvikle grønne og kunnskapsbaserte arbeidsplasser i Trondheim.
- Etablere et grønt innovasjonsfond for unge gründere og sosialt entreprenørskap, for å støtte prosjekter som skaper bærekraftige løsninger og flere arbeidsplasser.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

72. Forslag fra AUF

TRYGG ØKONOMISK STYRING

For at kommunen skal kunne levere gode velferdstjenester, er den avhengig av solid finansiering. En høy gjeldsgrad vil legge en større byrde for dagens unge i framtiden. Trondheim Arbeiderparti ønsker derfor at kommunen skal ha en trygg og ansvarlig økonomisk styring. For å sikre finansiering til viktige velferdstjenester må vi både øke kommunens inntekter og se på hvordan vi kan drifte kommunen mer effektivt, blant annet ved å redusere utgiftene til politisk ledelse og administrasjon og begrense bruken av innleid arbeidskraft. Samtidig

forvalter Trondheim kommune en betydelig formue, og denne mener vi bør bruke aktivt for å nå målene om å redusere klimautslipp, sikre gode lønns- og arbeidsvilkår og skape flere arbeidsplasser.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Øke eiendomsskatten for å sikre finansiering til skoler, helse og eldreomsorg, med mål om 100 millioner kroner i økte inntekter.
- At kommunens eierskap forvaltes aktivt for å redusere klimautslipp, sikre gode lønns- og arbeidsvilkår og skape flere arbeidsplasser.
- Redusere bruken av bemanningsbyråer ved å styrke bemanningen i velferdstjenestene, ansette flere vikarer og opprette et kommunalt vikarkontor.
- Effektivisere kommunens drift slik at en mindre andel av budsjettet går til politisk ledelse og administrasjon, og en større andel kan brukes på viktige velferdstjenester.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

73. Forslag fra AUF

OMSTILLING AV NORSK INDUSTRI OG NÆRINGSLIV

I årene fremover har norsk industri og næringsliv en omfattende, men nødvendig omstilling framfor seg. Omstillingen vil blant annet dreie seg om overgangen fra olje til fornybar energi, for å sørge for at vi kan dekke energibehovet i årene som kommer. Omstilling til fornybar energi handler også om å sikre at de 200 000 arbeiderne i oljebransjen også har en jobb å gå til etter hvert som etterspørselen etter olje og gass går ned.

En omstilling av oljebransjen vil føre med seg et stort behov for kompetanse innen teknologi og fornybare ressurser. På samme vis som Norge oppnådde status som en oljenasjon, har vi forutsetningene til å bli ledende innen fornybar energi. Naturen vår legger til rette for både vannkraft og vindmøller til havs. En satsing på fornybar energi vil være med på å gi trygghet til de som i dag jobber innen oljebransjen for en jobb å gå til også i fremtiden, noe som igjen legger et grunnlag for økonomisk trygghet og verdiskapning.

For å sikre en robust næring som dreier seg om fornybar energi vil langsiktige investeringer fra statlig og privat hold være avgjørende, i tillegg til tett samarbeid mellom staten, næringslivet og fagmiljøer.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Sikre flere arbeidsplasser med fokus på bærekraft, omstilling og fornybar energi innen norsk næringsliv.
- Styrke satsingen på forskning og utvikling, særlig innen fornybar energi og bærekraft.

- Omstille oljebransjen til å dreie seg om fornybare energiresurser.
- Gi de som trenger det nødvendig etterutdanning slik at de også henger med på arbeidsmarkedet etter en omstilling.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

74. Forslag fra Kjell-Arve Aspaas (fremmes i debatten)

ET SERIØST ARBEIDSLIV OG ANSVARLIGE ANSKAFFELSER – JOBB SOM GJENSTÅR

Trondheim Arbeiderparti støtter fagbevegelsens krav om et mer seriøst, rettferdig og trygt arbeidsliv. Et arbeidsliv med faste og hele stillinger, sterke tariffavtaler og reelle rettigheter for tillitsvalgte er avgjørende både for arbeidstakernes trygghet og for kvaliteten på tjenestene i samfunnet.

Den sittende regjeringen har gjennomført viktige og nødvendige innstramminger for å bekjempe sosial dumping, useriøse aktører og løsere tilknytningsformer i arbeidslivet. Dette er et tydelig brudd med åtte år med svekkelser av arbeidsmiljølov og arbeidstakerrettigheter. Samtidig må det slås fast at flere sentrale krav fra fagbevegelsen fortsatt ikke er oppfylt.

Arbeidsmiljøloven er ikke styrket på en måte som sikrer at tariffavtaler og tillitsvalgte med reelle rettigheter blir normalen i norsk arbeidsliv. Adgangen til gjennomsnittsberegning av arbeidstid er fortsatt for vid, og gir arbeidsgivere mulighet til å organisere arbeidstiden på bekostning av helse, familieliv og forutsigbarhet for arbeidstakerne. Stillingsvernet er heller ikke styrket slik det er behov for, og mange arbeidstakere opplever fortsatt utrygghet i møte med omorganiseringer, innstramminger og midlertidige løsninger.

Forbudet mot innleie av arbeidskraft benyttes fortsatt i for liten grad i de bransjene og regionene der problemene med løsarbeid og omgåelser er størst. Bemanningsbransjen spiller fortsatt en for stor rolle i deler av arbeidslivet, og bidrar til å undergrave faste og direkte ansettelser. Trondheim Arbeiderparti mener at utviklingen må gå tydelig i retning av at faste ansettelser i ordinære virksomheter igjen blir hovedregelen.

Samtidig gjenstår det mye arbeid for å sikre at offentlige anskaffelser faktisk bidrar til et seriøst arbeidsliv. Kommunens innkjøpsmakt er et av de viktigste virkemidlene for å påvirke arbeidsvilkår, organisasjonsgrad og kvalitet i leverandørleddene.

Det er behov for sterkere og tydeligere seriøsitetskrav i alle anskaffelser, blant annet når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår, bruk av faglært arbeidskraft og lærlinger. Leverandørkjedene må begrenses gjennom færre ledd, slik at ansvar og kontroll blir tydeligere. Åpenheten om hvem som faktisk utfører arbeidene må styrkes, og kontroll- og oppfølgingsarbeidet må få tilstrekkelige ressurser.

Ved offentlige anskaffelser må det i større grad brukes anskaffelsesregelverket aktivt for å belønne seriøse, organiserte virksomheter som har tariffavtale, lærlinger og ordnede forhold.

Arbeidstakerrettigheter og seriøs drift må veie minst like tungt som pris i kommunens innkjøp.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

75. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

SITUASJONEN I NORSK BYGGENÆRING

Situasjonen i norsk byggenæring er preget av en historisk svak markedssituasjon med kraftig produksjonsfall, særlig innen boligbygging. Dette har ført til usikkerhet, permitteringer og en frykt for varig tap av mange arbeidsplasser. Det skyldes blant annet høy rente, dyre byggekostnader, langsom kommunal saksgang og generell lav optimisme. NHO Byggenæring etterlyser politisk handling for å unngå kompetansetap.

Den lave virksomheten er også en utfordring for opplæring av framtidens fagarbeidere. Det meldes om vanskeligheter med å få elever ut i praksis. Dette kan også bety at det blir vanskelig å få lærlingeplasser. Prognoser fra NHO tyder på at det har vært et produksjonsfall på 25% (60-80 milliarder) i perioden 2022-25. Det kan dreie seg om 50 000 - 60 000 tapte årsverk. Byggenæringa er vår største fastlandsnæring.

Oljeskattepakka fra 2020 betydde at næringa fikk utsatt skatt og 8 milliarder i ren skattelette. Nå må det være byggenæringas tur til å få hjelp til å få opp aktiviteten innen boligbygging, infrastruktur, offentlige bygg, forvaret og rehabiliterings- og miljøprosjekter. Når byggenæringa går godt- går det også bra for landet og for oss som bor her. Det betyr optimisme, arbeidsplasser, distriktsutbygging, kompetanseheving og økt skatteinngang til landets kommuner.

Trondheim Arbeiderparti krever at Arbeiderpartiregjeringa så raskt som mulig iverksetter tiltak og virkemidler som kan få fart på byggenæringa over hele landet. Det betyr arbeidsplasser, god infrastruktur, inntekt, trygghet og en styrking av velferdsstaten.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

76. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

HEILSKAPLEG UTTALE OM KRAFTPRODUKSJON

Noreg er eit kraftland. I over hundre år har vasskrafta vore grunnlaget for industriutvikling, busetjing og velferd i heile landet. Tilgangen på rimeleg og stabil straum har vore eit konkurransefortrinn for norsk næringsliv og ein føresetnad for trygge og føreseielege straumrekningar for norske familiar. Denne modellen har tent oss godt, og må også vere utgangspunktet for framtidig kraftpolitikk.

Produksjon av kraft i Noreg skal først og fremst kome norske innbyggjarar og norske bedrifter til gode. Kraftpolitikken må ta utgangspunkt i nasjonale behov, ikkje internasjonale marknader. Samstundes må all kraftutbygging skje på ein måte som tek omsyn til natur, dyreliv og lokalsamfunn. Det grøne skiftet kan ikkje gjennomførast ved å ofre norsk natur bit for bit. I dag ser vi ei utvikling der kraftpolitikken i aukande grad blir styrt av marknadslogikk, eksportinteresser og utanlandske investorar. Dette har ført til høgare og meir ustabile

straumprisar, større press på naturen og ei kjensle av at kontrollen over ein av våre viktigaste fellesressursar er i ferd med å gli oss av hendene.

Vindkraft på land er ikkje berre vindmøller, det er kilometervis med anleggsvegar. Og forteneista blir stort sett sendt ut av landet, til tyske investeringsselskap. Vi sit att med svarteper – både når det gjeld natur og dyreliv.

For meg har difor norsk kraftproduksjon fire sentrale moment:

- Vi må i større grad prioritere kven som får kople seg på straumnettet vårt. Utanlandske datasenter skal ikkje få tilgang på opp mot 5 prosent av det totale straumforbruket vårt, med minimale ringverknader i form av arbeidsplassar eller verdiskaping.
- Vi må gjennomføre omfattande energieffektiviseringstiltak. Når norske innbyggjarar og bedrifter brukar mindre straum, fører det også til lågare kostnader og mindre press på kraftsystemet.
- Oppgradering og vedlikehald av straumnettet skal ikkje betalast av forbrukarane aleine. Dagens straumprismodell er grunnleggande urettferdig og monopolistisk, og må reformerast. Vi må produsere meir straum – men på rett måte, med omsyn til arealbruk, natur, pris og effekt.

Konkrete framlegg om kraftproduksjon:

- Arbeiderpartiet skal føre ein straumpolitikk som i langt større grad set nasjonale omsyn i førarsetet, med mål om låge og stabile straumprisar for både enkeltmenneske og næringsliv. Straumeksport skal berre skje når Noreg har eit reelt overskot av kraft, og når eksporten ikkje fører til høgare prisar for norske innbyggjarar og bedrifter. Noreg, med sine 5,6 millionar innbyggjarar, skal ikkje vere EU sine 500 millionar innbyggjarar sitt «grøne batteri».
- Arbeiderpartiet skal prioritere midlar til energieffektivisering i norske bustadar og norske bedrifter, slik at straumforbruket blir redusert og kostnadene kjem ned.
- Arbeiderpartiet skal leggje til rette for auka norsk straumproduksjon for å sikre kraft til det grøne skiftet, utan å byggje ned meir natur. Difor skal regjeringa gå i dialog med aktørar innan kjernekraft for å vurdere ei framtidig utbygging av modulære reaktorar som kan levere store mengder stabil kraft og bidra til å jamne ut straumprisane.
- Arbeiderpartiet skal ikkje tvinge norske kommunar til å byggje ut vindkraft mot lokalt sjølvstyre. Kommunar som vel å byggje ut vindkraft skal få betre kompensasjon for arealbruken. All vindkraftutbygging skal baserast på grundige konsekvensutgreiingar for natur og dyreliv.

- Dersom det skal byggjast ut vindkraft, skal anlegga vere eigde av den norske staten, og overskota skal kome den norske befolkninga til gode – ikkje utanlandske investeringsselskap.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

77. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

GJENINNFØR LO-KOORDINATOR I TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Trøndelag fylkeskommune forvalter store prosjekter og betydelige fellesressurser. Da har fylkeskommunen også et ansvar for et ryddig og trygt arbeidsliv i hele verdikjeden. Når offentlige midler tas i bruk, skal det stilles krav – og kravene skal følges opp. Til det trenges noen som faktisk er ute på arbeidsplassene og sikrer at seriøsitetsskrav blir mer enn fine ord.

LO-koordinatoren er et av de viktigste verktøy i kampen mot sosial dumping og useriøse aktører. Rollen bidrar til trygghet for arbeidsfolk og legger grunnlaget for et arbeidsliv preget av anstendighet, like konkurransevilkår og respekt for fagkunnskap.

Å avvikle ordningen i fylkeskommunen er et klart løftebrudd fra Senterpartiet. Nå forventer vi at Senterpartiet står ved sine valgløfter og snarest sørger for et flertall for å gjeninnføre LO-koordinatoren i Trøndelag fylkeskommune.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas

78. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

JA TIL SØNDAGSFRI

Retten til søndagsfri er en verdi for fellesskapet vårt. Det sikrer at de som kan skal ha fri denne dagen. En felles fridag der en kan senke skuldrene, og være sammen med dem man er glad i. Den retten må vi hegne om, og styrke. Omtrent 1/3 av landets kommuner har fått ett eller annet unntak fra lov om helligdager og helligdagsfred av statsforvalteren i sitt fylke. Dette er basert på grunnlaget av påstander om at det er turistkommuner. Når ca. 120 av 359 kommuner har fått unntak, er det åpenbart at intensjonen i loven om å sikre retten til søndagsfri, ikke forvaltes godt nok.

Et av problemene med dagens lovverk er at dersom det gis unntak på permanent helårsbasis, så gjøres det gjennom forskrift av statsforvalter, hvor det etter forvaltningsloven ikke gis mulighet til å anke på vedtaket. Gjøres det et periodisk unntak, så er dette å anses som et enkeltvedtak, hvor aktører som f.eks. HK Norge har ankemulighet dersom de mener det ikke er i tråd med lovverket. Her bør en gjøre endringer slik at samfunnet har ankemuligheter i begge former for vedtak av statsforvalter. Hovedregelen er at søndagen skal være

fellesskapets annerledesdag, hvor hensynet til arbeidstakere skal særlig vektlegges i spørsmål om unntak. Det er på tide å styrke disse rettighetene for de ansatte.

Trondheim Ap vil arbeide for at det innføres ankemuligheter i alle vedtak fra statsforvalter i spørsmål om unntak fra lov om helligdager og helligdagsfred.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

79. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

MER FRITID

I en stadig mer teknologisk utviklet verden, hvor arbeidslivet blir mer og mer effektivt. At vi produserer mer og mer pr. time arbeid er et utelukkende godt for samfunnet og økonomien. Vi får hjulpet flere mennesker i velferden, samtidig som vi får flere varer for ressursene våre. Vi bør nå undersøke hvordan vi kan bruke denne teknologien og effektiviteten til å sikre folk mer fritid. Gjennom den teknologiske revolusjonen som verden nå opplever ligger det til rette for å oppdage nye innovative løsninger for fremtiden. Den nye teknologien er verktøy som kan brukes fornuftig, eller til å forårsake harme. En tydelig utfordring for arbeidslivet er et skille mellom arbeid og fritid viskes stadig mer ut. Arbeidsgiver kan alltid kontakte arbeidstaker, det er alltid anledning for å arbeide, eller planlegge for arbeidet en skal gjennomføre. Å få opprettholdt en bedre balanse mellom arbeid- og fritid må være et mål samfunnet vårt. For å sikre tryggheten i arbeidslivet, og realisere målet om at flere skal kunne stå i arbeid gjennom livet uten å bli arbeidsufør, må vi sørge for at folk jobber i mer helsefremmende arbeidstider. Nattarbeid er strengt regulert i Norge av gode grunner. Det er veldokumentert at nattarbeid er helseskadelig over tid. Det er om natten flest arbeidsulykker forekommer, det er da virksomheter er mest ransutsatt og voldshendelser utføres. Arbeid skal etter arbeidsmiljølovens formålsparagraf være helsefremmende. Da må vi sørge for at folk jobber til mer helsefremmende arbeidstider. Forslag: - - - Igangsette prosjekter i kommunen og fylkeskommunen om å øke andelen fritid for arbeidstakere med full lønnskompensasjon for å se om det medfører kostnadsbesparelser og et lavere sykefravær. Støtte opp om målet om kortere arbeidstider. Klargjøre skillet mellom arbeid- og fritid gjennom å styrke arbeidstakernes rettigheter i lovverket. Redusere andelen nattarbeid i arbeidslivet til det absolutt nødvendige.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

80. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

NASJONALT FORBUD MOT BEMANNINGSBYRÅ

Strengere regler for innleie fra bemanningsbyråer har vært en viktig seier for fagbevegelsen. Tillitsvalgte har jobbet lenge for å stramme inn regelverket, og dette har gitt resultater. Fellesforbundets landsmøte i 2023 vedtok «å avvikle bemanningsbransjen i sin nåværende

form», og regionkonferansen i LO Trøndelag slo fast at et landsdekkende forbud mot innleie fra bemanningsbyråer må innføres, tilsvarende forbudet i Oslofjord-området. I tillegg kreves det politisk innsats for å tette smutthullene i regelverket.

1. april 2023 ble reglene for å innleie fra bemanningsbyråer strammet inn. I dag er innleie kun tillatt ved vikariat eller etter avtale med tillitsvalgte i bedrifter med tariffavtale. Likevel ser vi at mange arbeidsgivere omgår regelverket. LOs fagforbund i Trøndelag ser at ulovlig innleie fortsatt er utbredt, både i tariffbundne bedrifter og hos arbeidsgivere som ignorerer loven. Dette viser at reglene fortsatt ikke er tilstrekkelige og må strammes inn ytterligere.

Innleie fra bemanningsbyråer svekker arbeidstakernes tilknytning til arbeidsplassen, begrenser mulighetene for faglig utvikling og hindrer inkludering i arbeidslivet. Dette bidrar til et løsarbeidersystem der faste og hele stillinger erstattes av midlertidige kontrakter.

Et innleieforbud vil sikre flere faste ansettelser i bedriftene og styrke det organiserte arbeidslivet. Erfaringene fra Oslofjord-området viser at et forbud gir økt trygghet for arbeidstakere, sterkt grunnlag for fagorganisering og mer stabile arbeidsforhold med økt grunnbemanning bedriftene.

Faglig Arbeiderlag i Trondheim krever en slutt på løsarbeid! Vi mener derfor at Arbeiderpartiet må jobbe for et nasjonalt forbud mot innleie fra bemanningsbyråer innenfor alle bransjer, i tråd med forbudet i Oslofjord-området. Samtidig må det jobbes for sterke politiske tiltak som fjerner smutthullene i regelverket.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

81. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

NYE OG MODERNE POSTTJENESTER

Posttjenestene må forandre seg i takt med samfunnets behov. Selv om færre og færre sender brev, er Posten et viktig fysisk ankerpunkt i en sårbar digital verden. Derfor vil Fagbevegelsens Arbeiderlag i Trondheim at Postens dørterskeltjeneste etableres i hele landet. Dørterskeltjenesten er et tilbud til eldre og sårbare grupper, som betyr at noen kommer på døra med informasjon og tilbud fra kommunen, og andre offentlige aktører. Dørterskeltjenesten kan være det første trinnet i omsorgstrappa. Pilotprosjektet har vist at det hjelper med å aktivisere eldre og bidrar til at flere kan bo tryggere hjemme lenger. Det er, bokstavelig talt, et godt lavterskeltilbud. Slik kan Postens godt etablerte distribusjonsnett, i samarbeid med kommunene, brukes til å styrke informasjon til og dialogen med innbyggerne. Det kan forebygge og utsette fremtidige omsorgsbehov og mobilisere eldre som en ressurs for lokalsamfunnet. Dørterskeltjenesten er samfunnsøkonomisk lønnsomt og kan innføres med en besparelse på en halv milliard kroner, hvis vi ser det i sammenheng med Postens nødvendige omstilling i forbindelse med ny postlov som snart skal behandles i Stortinget. Postens nettverk er en viktig del av totalberedskapen i Norge. I en storskala krise eller krig må vi

forvente at mobiliteten blir kraftig redusert som følge av restriksjoner på strøm, drivstoff og veinettet.

Gjennom dørterskeltjenesten vil Posten ha lokal kunnskap om sårbare grupper og muligheten til å distribuere informasjon, vann, mat og medisiner i en krisesituasjon. Da er det avgjørende at vi har en fungerende, fysisk kanal hjem til alle husstander. En statlig finansiert, landsdekkende dørterskeltjeneste bidrar til at det er trygt for eldre å bo hjemme lenger i fredstid, og er beredskap i hele landet i krise og krig. Ny postlov med dørterskeltjenesten er forebygging, omsorg og beredskap i ett.

Fagbevegelsens Arbeiderlag i Trondheim vil:

- Innføre en statlig finansiert, landsdekkende dørterskeltjeneste
- Sørge for at vi har posttjenester på et nivå som gjør at de fortsatt fungerer som en del av vår totalberedskap

Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet støtter intensjonene i forslaget, og viser til Trondheim Arbeiderpartis allerede vedtatte politikk på området, som er i tråd forslaget.

82. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

OMGÅELSE AV OTP-LOVGIVNINGEN

Bakgrunn Lov om obligatorisk tjenstepensjon (OTP-loven) pålegger arbeidsgivere å opprette pensjonsordning for sine ansatte dersom visse vilkår er oppfylt, blant annet knyttet til antall ansatte og stillingsprosent. Minimumsinnskuddet er 2 % av brutto lønn mellom 1 og 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Ved konkurs skal krav om OTP meldes inn til konkursboet, og kan dekkes av boet eller den statlige lønnsgarantiordningen, med visse begrensninger. Problemstilling Det er observert tilfeller der konkursrammede firmaer forsøker å omgå OTP-loven ved å: - - - - Unnlate å opprette pensjonsordning selv om vilkårene er oppfylt. Feilklassifisere ansatte som oppdragstakere eller eiere for å unngå OTP-plikt. Foreta ekstraordinære utbetalinger til nærstående før konkursåpning, som kan svekke boets evne til å dekke OTP-krav. Unnlate å rapportere korrekt i A-meldingen, noe som kan føre til at OTP-plikten ikke blir fanget opp av Skatteetaten. Ordningen er rigget slik at arbeidsgivere i dag frivillig kan avtale en automatisert kobling mellom AA-registeret og pensjonsleverandør/bank. Dessverre biter ikke frivillige ordninger på useriøse og kriminelle aktører. Derfor må det bli en obligatorisk ordning. Juridiske konsekvenser - - - Skatteetaten har tilsynsansvar og kan fatte vedtak om at foretaket omfattes av OTPloven. Bostyrer har veiledningsplikt og skal bistå ansatte med å fremme krav om OTP ved konkurs. Omstøtelsesreglene i dekningsloven gir konkursboet mulighet til å kreve tilbake ekstraordinære betalinger som forringer boets midler. Høyesterett har slått fast at betalinger til nærstående kort tid før konkurs kan omstøtes, selv om de er avtalt tidligere.

Tiltak:

1. Styrket kontroll fra Skatteetaten og Finanstilsynet ved konkursåpning.

2. Automatisk varsling ved manglende OTP-rapportering i A-meldingen.
3. Utvidet lønnsgarantiordning som dekker OTP-krav utover én måned, slik at OTP blir jamstillt med utestående lønn og øvrige krav.
4. Strengere sanksjoner mot ledere som bevisst omgår OTP-loven før konkurs.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

83. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

POLITISK UTTALELSE OM MINERALNÆRING

Mineraler er en forutsetning for det grønne skiftet. Skal vi bygge ut mer fornybar kraft, elektrifisere transporten, utvikle batterier, nett og ny industri, trenger vi trygg tilgang på mineraler og metaller. I dag er Norge og Europa i stor grad avhengige av import – ofte fra verdikjeder der arbeidsforhold, menneskerettigheter og miljøhensyn ikke er godt nok ivaretatt. Det er ikke bærekraftig, og det gjør oss sårbare. Trøndelag Arbeiderparti mener derfor at Norge og Europa må ta større ansvar for utvinning og produksjon av de mineralene vi trenger – på en måte som setter natur, arbeidsliv og lokalsamfunn først. Vi har en lang og stolt tradisjon for mineralutvinning i Norge, og Trøndelag har gode forutsetninger for å bidra til et nytt minereventyr: med kompetanse, industriell erfaring, sterkt partsamarbeid og sterke fagmiljø. Samtidig er det avgjørende at mineralpolitikken vår bygger tillit. Derfor er Trøndelag Arbeiderparti tydelige på noen hovedgrep: 1. Mer sirkulær økonomi og gjenbruk Den mest bærekraftige ressursen er den vi ikke trenger å hente ut på nytt. Trøndelag Arbeiderparti vil ha økt satsing på sirkulær økonomi og gjenbruk for å sikre mineraler og metaller til den grønne omstillingen – og for å bygge nye arbeidsplasser i hele verdikjeden, fra innsamling og sortering til materialgjenvinning og industri. 2. Primært satsing på mineralutvinning på land – med strenge krav Skal vi lykkes, må nye prosjekter utvikles på en måte som ivaretar både miljømessige og sosiale hensyn. Arbeiderpartiet har vært klare på at Norge skal være “best i klassen” på bærekraftig mineralnæring, med seriøst arbeidsliv, åpenhet og tydelige krav til natur- og miljøhensyn. For Trøndelag handler dette om å legge til rette for aktivitet der den tåler det – og si nei der konsekvensene blir for store. 3. 4. Vi må etablere et minerefond som bidrar med investeringsmidler juridisk og teknisk ekspertise, formålet er ikke at de skal eie gruvevirksomhet, men bidra til at prosjekter blir realisert Skal vi lykkes med grønn omstilling er det nødvendig med lokal forankring. Det må være gode kompensasjonsordninger til kommunene som følge av naturinngrep. Stabile rammevilkår og langsiktig industrisatsning vil være avgjørende. 5. Den norske arbeidsmodellen, med høy organisasjonsgrad og tett samarbeid mellom ledelse og ansatte, må være førende også innenfor denne næringen. Vårt mål er enkelt: Mineralnæringen skal bidra til utslippskutt og ny industri – men også til trygghet, lokale ringvirkninger og ansvarlig forvaltning av naturen. Vi skal skape jobber og verdier i Trøndelag, samtidig som vi tar vare på fellesskapets ressurser for framtida.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

INTERNASJONALT

84. Forslag fra AUF

EU/EØS

Internasjonal handel er en enorm årsak til Norges velstandsvekst og sterke økonomiske posisjon i verden. Norge er i dag sikret tilgang til EUs indre marked gjennom EØS-avtalen. Godene avtalen gir oss er sentrale for norsk handel, norsk næring og norske arbeidsplasser. Vi lever riktignok i en urolig tid hvor demokratiske verdier trues og ytre høyre er på fremmarsj. Anti-demokratiske holdninger finnes også i EU. Derfor mener Trondheim Arbeiderparti at det er nødvendig å sikre at suvereniteten i lovgivningssaker i all hovedsak tilfaller Stortinget og stiller oss negativt til norsk EU-medlemskap. EUs krav om byråkratisering og detaljstyring må også sees på med et kritisk blikk. I tilfeller der EUs direktiver tydelig går i mot majoritetsoppfatningen på Stortinget mener Arbeiderpartiet at Norge bør bruke reservasjonsretten i EØS-avtalen, for å sikre det norske folks suverenitet over innenrikspolitiske spørsmål.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Norge må slå ring rundt EØS-avtalen for å bevare tilgangen til EUs indre marked.
- Negative til norsk EU-medlemskap.
- Norge bør benytte seg av reservasjonsretten i EØS-avtalen i tilfeller der EUs direktiver tydelig står i strid med majoritetsoppfatningen på Stortinget.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

85. Forslag fra AUF

NATO

Vi lever i en urolig verden hvor krig og konflikt preger det internasjonale sikkerhetsbildet. For et lite land som Norge er tryggheten vi har gjennom NATO-medlemskapet ekstremt viktig. Derfor vil Trondheim Arbeiderparti at Norge skal styrke samarbeidet med NATO i tiden framover. Samtidig er NATO som en sikkerhetsorganisasjon mer truet med Donald Trump som amerikansk president. Derfor må Norge bygge opp sitt eget forsvar og bedre sin egen forsvarsevne for å være tryggest mulig i en situasjon hvor vi ikke kan belage oss på NATO. Et sterkere nordisk forsvarssamarbeid vil også være gunstig for Norge. Norge bør derfor styrke det nordiske forsvarssamarbeidet og på lang sikt ha som mål å ikke være avhengig av NATO for å forsvare Norden.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Norsk NATO-medlemskap er helt essensielt for vår trygghet.
- Fortsette å styrke det norske forsvaret og dets forsvarsevne
- Trondheim Arbeiderparti mener et sterkere nordisk forsvarssamarbeid er nødvendig

for å bedre uavhengigheten vi har til NATO.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

86. Forslag fra AUF

FN

FN ble grunnlagt i 1945 etter andre verdenskrig, med hovedmål om å sikre global fred og rettferdighet og utvikle tillitsfulle forbindelser mellom nasjoner. FN er en sentral arena for sine 193 medlemsland for å diskutere internasjonale saker, bidra til humanitær bistand, fremme menneskerettigheter og bidra til bærekraftig utvikling. Organisasjonen har gjennom hele sin tid vært viktig for å opprettholde internasjonal fred og sikkerhet gjennom fredsbevarende operasjoner, konflikthåndtering og dialog. I tillegg har det å beskytte og arbeide for menneskerettigheter for alle hele tiden vært en sentral del i FNs arbeid. Det er viktig å huske på at FNs arbeid for opprettholdelse av menneskerettigheter i stor grad er ferskvare og til enhver tid må kjempes for, som en liten nasjon er det helt sentralt for Norge at vi bidrar aktivt i dette arbeidet.

Sikkerhetsrådet er FNs hovedorgan for fred og sikkerhet. Det sitter til enhver tid 15 land i sikkerhetsrådet, hvorav 5 av landene (USA, Kina, Russland, Frankrike og Storbritannia) sitter fast i sikkerhetsrådet og har vetorett. De 5 landene er stormaktene etter 2. verdenskrig. Over 80 år har gått siden 2. verdenskrig og det er derfor på høy tid å bringe en diskusjon på bordet om det er riktig at de 5 nevnte landene fortsatt skal sitte fast i sikkerhetsrådet og ha vetorett. Vetoretten er ikke uproblematisk, den har flere ganger blitt kritisert for å være lammende i FNs arbeid for fred og sikkerhet. En eventuell konsekvens ved å fjerne vetoretten vil være at vi ikke lenger har noen garanti for at USA, Kina, Russland, Frankrike og Storbritannia fortsatt ønsker å være medlemsland av FN. På tross av dette ser Trondheim Arbeiderparti at det er høyst nødvendig å ha en debatt rundt vetoretten, om den skal fjernes helt eller om den må endres slik at den ikke lenger er til hinder for FNs sentrale arbeid for å sikre fred og sikkerhet rundt om i verden.

Folkeretten er en av de viktigste multilaterale avtalene i vår verden, folkeretten bygger på avtaler og praksis og har som formål å skape fred og orden i internasjonale relasjoner. Et viktig prinsipp ved folkeretten er at den skal gjelde likt uansett hvem som begår et folkerettslig brudd og uansett hvem som blir utsatt for et folkerettslig brudd. Dessverre er virkeligheten at det slås sprekker i utdøvelsen og forståelsen av folkeretten, på bakgrunn av hvem som bryter den og hvem som blir utsatt for brudd. Verden har reagert ulikt på krigen i Ukraina og folkemordet i Palestina, der man i Ukraina står samlet om en fordømmelse av invasjonen, sanksjoner og politisk press mot Russland, gjør man ikke i nærheten av det samme for å sørge for fred og rettferdighet for Palestina. Denne forskjellsbehandlingen skyldes blant annet at USA har vetorett i sikkerhetsrådet og er en alliert med Israel, noe som i lang tid har forhindret sanksjoner og politisk press mot Israel. Trondheim Arbeiderparti godtar ikke at allianser, materielle- eller økonomiske interesser og maktforhold skal være en

stans for å reagere rettmessig på folkerettslige brudd. Når helt grunnleggende regler som forbud mot invasjon utfordres, sender det et klart signal om at det trengs en reforhandling av folkeretten.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- At Norge skal føre en diskusjon rundt vetorettens fremtid.
- At Norge skal være en pådriver for at folkeretten skal være konsekvent.
- At Norge skal være en pådriver for et arbeid som ettergår hvordan allianser, materielle- eller økonomiske interesser og maktforhold påvirker tolkningen og anvendelsen av folkeretten.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

87. Forslag fra AUF

USA

USAs handlinger de siste årene representerer gjentatte og alvorlige brudd på folkeretten, menneskerettighetene og det internasjonale regelverket som Norge og arbeiderbevegelsen er tuftet på. Som en sosialdemokratisk organisasjon tuftet på solidaritet kan ikke Trondheim Arbeiderparti forholde seg tause når verdens mektigste stat systematisk undergraver folkeretten og bruker sin makt til å presse både fiender og allierte.

USA har sendt milliarder av dollar i militær og økonomisk støtte til Israel, vel vitende om at denne støtten bidrar direkte til krigføringen i Gaza, den ulovlige okkupasjonen av Vestbredden og Øst-Jerusalem, samt grove brudd på sivile palestineres rettigheter. I tillegg har USA, gjennom Israel, vært med på å eskalere konflikten i Midtøsten ytterligere, blant annet gjennom angrep som rammer iransk territorium og interesser. Dette skjer uten FN-mandat, uten internasjonal rettslig forankring, og med stor risiko for regional storkrig. Slike handlinger er i direkte strid med folkeretten og undergraver prinsippet om staters suverenitet. Videre har USA gjort seg skyldig i grove overtrap i Latin-Amerika, blant annet gjennom ulovlige inngrep i Venezuela. USAs handlinger, inkludert bortføring og maktbruk rettet mot Venezuelas politiske ledelse, er klare brudd på internasjonal rett og nasjonal suverenitet. Dette er en videreføring av en lang tradisjon der USA har brukt militær, økonomisk og politisk makt for å forme andre lands styresett etter egne interesser.

Også overfor nære allierte viser USA en stadig økende fiendtlig holdning. I Nord-Atlanteren har USA satt spørsmålsteget ved Grønlands tilknytning til Kongeriket Danmark, og brukt både politisk og økonomisk press for å fremme egne strategiske interesser. Samtidig har Trump-administrasjonen varslet straffetoll og tariffen mot allierte land som Danmark, Norge, Tyskland og Frankrike. Dette er et tydelig eksempel på hvordan handel brukes som geopolitisk våpen, i strid med WTO-regelverket og grunnleggende prinsipper for internasjonalt samarbeid. Slike tiltak rammer vanlige arbeidstakere, svekker økonomisk stabilitet og undergraver tilliten mellom allierte land.

Trondheim Arbeiderparti mener at Norge ikke kan akseptere en verdensorden der stormakter står over loven. Norge må føre en utenrikspolitikk som er tydelig forankret i folkeretten, solidaritet mellom folk og respekt for staters suverenitet, også når det er politisk krevende.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- At Norge fordømmer USAs bruk av politisk motiverte tariffen og økonomisk press mot nato allierte som virkemiddel i utenrikspolitikken
- Anerkjenn Grønland som en autonom del av Kongeriket Danmark og motarbeide alle forsøk på amerikansk annektering eller politisk press mot Danmark og Grønland.
- At Norge står i aktiv solidaritet med Danmark og Grønland, både politisk og økonomisk, og er villig til å bidra til felles sikkerhet gjennom NATO og internasjonalt samarbeid.
- At Norge fordømmer bruk av politisk motiverte tariffen og økonomisk press som virkemiddel i utenrikspolitikken.
- At Norge forsvaret WTO og et regelbasert, rettferdig internasjonalt handelssystem.
- At Norge aktivt arbeider mot innføring av straffetoll og handelsrestriksjoner som rammer europeiske land

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

88. Forslag fra AUF

FRITT PALESTINA

7. oktober 2023 gjorde Hamas og tilsvarende andre palestinske grupper et angrep på Israel. Det var flere raketter, men på bakken så har flere bevæpnede palestinere angrepet sivilbefolkningen i Israel. Ifølge FN ble rundt 1200 israelere drept, hvor 810 av disse var sivile. Hamas har deretter tatt med flere til Gaza og holdt dem som gisler, dette er brudd på folkeretten, noe som den vestlige verden har fordømt kraftig.

Etter dette så har Israel erklært krig mot Gaza. Staten Israel har ført en brutal krig som har ført til alvorlige humanitære konsekvenser for den palestinske befolkningen i Gaza. Etter massive og gjentatte rakettangrep så har Gaza stripen blitt lagt til grus. Flere hundre tusen mennesker er drept, hvor flere av dem er barn. Israel har også strammet inn på blokaden, noe som gjør det nærmest umulig for nødhjelp å nå inn. Det er en akutt mangel på mat, sanitære produkter, vann og andre lege midler. I tillegg har flere sykehus blitt angrepet, noe som har ført til en enorm mangel på leger og andre medisinske midler. Situasjonen på bakken er kritisk og alvorlig, vi mener derfor at Norge må være enda mer tydelig internasjonalt.

Til tross for den store økonomiske og politiske støtten Israel har fått fra USA, er det kritisk at Norge er klar og tydelig i sitt budskap. Folkeretten og FN-pakten som alle 193 FN-land har skrevet under, skal ikke undervurderes på grunn av forholdet mellom USA og Israel. Det er viktig at Norge står for verdiene: rettferdighet og likhet, noe som alle nordiske FN-forbund

oppfordrer Norden til å fortsette å stå for internasjonalt. Folkeretten gjelder for alle, og alle land er pliktig til å respektere den.

Flere organisasjoner og land diskuterer nå en boikott av Israel. Dette betyr et økonomisk, kulturelt og akademisk boikott av Israel. Det er et tiltak i forsøk om å tvinge endringer i først og fremst i Israelsk politikk, men også som et tiltak som kan bidra til å stanse den brutale krigføringen og tvinge fram en fredsplan. Vi i Trondheim Arbeiderparti stiller oss positive til et boikott av Israel. Vi mener det er helt riktig å boikotte Israel så lenge de begår folkerettsbrudd og opprettholder den ulovlige okkupasjonen av palestinsk jord.

Trondheim Arbeiderparti mener at Norge sammen med andre allierte skal bruke sin relasjon med USA og Israel til å fremme en permanent fredsplan. I tillegg så skal man ha en plan for oppbygningen av Palestina. Norge må oppfordre andre allierte til å opprette en oppbygningsplan for Palestina hvor man skal bistå økonomisk. I år så har Arbeiderpartiet satt av en sum på en milliard, noe vi mener man skal fortsette med sammen med andre land.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Norge skal i samarbeid med internasjonale allierte, arbeide aktivt for fremforhandling av en varig og rettferdig fredsløsning mellom Palestina og Israel.
- Norge skal, sammen med allierte land, bidra til etableringen av en langsiktig gjenoppbyggingsplan for Palestina, hvor man skal yte økonomisk støtte.
- Norge skal tydelig og konsekvent kritisere og fordømme alle menneskerettsbrudd, i tråd med folkeretten og internasjonale konvensjoner.
- Norge skal innføre akademisk, økonomisk og kulturell boikott av Israel som politisk virkemiddel for å presse frem respekt for menneskerettighetene og folkeretten.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

89. Forslag fra AUF

OLJEFONDET

Det norske oljefondet investerer i utenlandske selskaper. Pengene fondet investeres er felles norske ressurser og vi må stille oss kritiske til hvordan de blir brukt. Etikkrådet er ansvarlig for hvilke selskaper som er etisk forsvarlig for oljefondet å investere i. Det norske oljefondet bør på ingen måte være investert i selskaper som bidrar til brudd på folkeretten. Derfor må etikkrådets regler strammes inn for å sette en tydelig grense på hvilke investeringer som er etisk forsvarlige.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Reglene for etikkrådet må strammes inn for å sette en tydelig grense for etiske forsvarlige investeringer.
- Det norske oljefondet skal trekkes ut av alle investeringer i selskaper som bidrar til brudd på folkeretten.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

90. Forslag fra AUF

SLAVA UKRAINI

Russlands angrepskrig i Ukraina er ikke bare et folkerettsstridig angrep på befolkningen og infrastrukturen i landet, men også på det liberale demokratiet og suverenitetsprinsippet. Ukraina kjemper en frihetskamp for norske og vestlige verdier, vi må støtte opp om. Trondheim Arbeiderparti mener derfor at støtte til Ukraina er viktig for å vise solidaritet og for Norges suverenitet. Denne støtten må skje økonomisk, militært, politisk og solidarisk.

Først og fremst må Norge bidra til å avlaste Ukrainas materielle byrder. Den eksisterende støtteordningen Nansenprogrammet må styrkes, med mål om å støtte befolkningen militært, institusjonelt og humanitært. Hvis det blir aktuelt, bør Norge i samråd med andre land i tillegg donere og finansiere militærmateriell. Den materielle støtten bør også bestå av mer enn statens direkte overføringer. For eksempel står frivillige organisasjoner som Fritt Ukraina sentralt for kulturell utveksling og humanitær solidaritet.

Norge må i tillegg vise politisk og solidarisk støtte til Ukraina. Slik støtte må vurderes fortløpende sammen med allierte i NATO og EU. Folkeretten, Genèvekonvensjonen og menneskerettighetene skal ligge til grunn for de diplomatiske vurderingene staten gjør. Norge er en del av nærområdet til Ukraina, og plikter å ta imot flyktninger derfra.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Stramme inn den kollektive beskyttelsen fra områdene i Ukraina man på et generelt grunnlag vurderer det som trygt å oppholde seg i.
- Bevare Nansenprogrammet som et trygt og forutsigbart støtteorgan for Ukraina
- Øke den norske økonomiske støtten til 100 milliarder i året, som skal gå gjennom Nansenprogrammet.
- Støtte ulike norskukrainske organisasjoner og foreninger
- Tydelig vise støtte til Ukraina og motstand til Russland

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

91. Forslag fra AUF

VEST-SAHARA

Siden 1975 har Marokko hatt kontroll over Vest-Sahara, selv om Den internasjonale domstolen i Haag samme år slo fast at saharawiene har rett til selvbestemmelse. I området opplever folk fortsatt alvorlige brudd på menneskerettighetene, og Vest-Sahara regnes som en av de siste “moderne koloniene”. Norge anerkjenner foreløpig ikke Vest-Sahara som en egen stat og derfor er det viktig at Norge tar en tydeligere og mer aktiv rolle.

De saharawiske flyktningene bor i fem store flyktningleirer i nærheten av Tindouf i Algerie, midt i en hard ørken hvor temperaturene kan bli ekstreme. Folk er helt avhengige av humanitær hjelp, mange sliter med matmangel og dårlig ernæring, og det er høye nivåer av økonomisk inaktivitet og underernæring blant barn og voksne. Leirene har eksistert i flere tiår, og uten en løsning på konflikten står befolkningen i fare for å miste sin kultur og identitet.

Uten en politisk løsning har konflikten blitt stående fast i mange år, og mange opplever at verdenssamfunnet i stor grad ikke prioriterer saken. Dette har ført til lite internasjonalt press og få faktiske forbedringer for den saharawiske befolkningen. Spesielt unge mennesker vokser opp i en situasjon preget av venting, usikkerhet og begrensede muligheter for framtiden. Samtidig fortsetter bruken av naturressurser i området, ofte uten at saharawiene selv får si sin mening eller få fordeler av det. Når fredsprosessen ikke går framover, svekkes også håpet om selvbestemmelse for mange.

Vi i Trondheim Arbeiderparti mener at Norge må bidra ved å sørge for at Vest-Sahara ikke blir glemt internasjonalt. Dette kan gjøres gjennom tydeligere diplomati, støtte til FN-arbeid og ved å ta opp saken i internasjonale møter.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Anerkjenne Vest-Sahara som en selvstendig stat
- Sørge for at saken holdes synlig i internasjonale møter, som FN og andre globale møter
- Støtte saharawienes rett til selvbestemmelse og internasjonalt press på Marokko

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

92. Forslag fra AUF

SUDAN

Siden våren 2023 har Sudan vært rammet av en brutal borgerkrig mellom det nasjonale militæret (Sudanese Armed Forces - SAF) og en mektig paramilitær gruppe (Rapid Support Forces - RSF), der en krangel om makt og kontroll over landet ble til full konflikt. Konflikten har ført til en humanitær katastrofe hvor over 12 millioner mennesker har blitt tvunget på flukt, enten internt eller til naboland, og millioner flere lever uten tilgang til trygg mat, helsevesen eller utdanning. I høsten 2025, tok RSF kontroll over byen El Fasher i Darfur-regionen, etterfulgt av det som omtales som et massedrap mot sivile. I tillegg har krigen ødelagt nesten alt av infrastruktur. Skoler, sykehus og jordbruksområder har kollapset eller blitt stengt ned, noe som gjør at matmangel, sult og sykdom har blitt hverdagen for mange.

De siste månedene har situasjonen blitt enda mer alvorlig. Mange mennesker blir fortsatt holdt fanget av væpnede grupper, og humanitære organisasjoner sliter med å nå fram fordi

områder er blokkert eller for farlige å bevege seg i. Humanitære organisasjoner advarer om at landet kan kollapse fullstendig hvis konflikten ikke stoppes.

Vi i Trondheim Arbeiderparti mener at Norge må øke økonomisk støtte til humanitær hjelp i Sudan, spesielt gjennom FN-organisasjoner som UNHCR og Verdens matvareprogram (WFP).

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Norge øker sin økonomiske støtte til humanitær hjelp i Sudan, spesielt gjennom FN-organisasjoner som UNHCR og WFP og med det Afrikanske Union.
- Norge øker diplomatisk støtte.
- At Norge jobber for å stoppe utenlandske våpensalg til konfliktområder i Sudan

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

93. Forslag fra AUF

KURDISTAN

Kurdere er verdens største etniske folkegruppe uten en egen selvstendig stat Kurdistan, som er en felles betegnelse for området hvor det bor en høy andel kurdere, er delt inn i fire ulike stater. Dette er sørlige deler av Tyrkia, nord i Irak, nordøst i Iran og nordvest i Syria. Siden første verdenskrig vokste det seg et politisk nasjonalisme og mål om et selvstyrt Kurdistan. Flere kurdiske politiske organisasjoner i både Tyrkia og Irak, har ført bevæpnede angrep for selvstendighet, men mange av disse opprørene har blitt slått ned av statene. I nyere tid har spesielt Tyrkia, Syria, Iran og terrororganisasjonen IS (Den islamske staten) angrepet den kurdiske befolkningen.

Tyrkia og Syria har ved flere anledninger angrepet det kurdiske folk. Dette har de gjort fordi de mener at det kurdiske politiske partiet PKK (den kurdiske arbeiderparti) og andre kurdiske grupper i Syria, er en trussel mot Tyrkia og Syria. Derfor har Tyrkia ført flere militæroppføringer mot sin egen kurdiske befolkning i sør, men også i Syria.

Iran har også ført angrep mot kurdere i sin egen region, med samme begrunnelse som de andre statene. Iran hadde spesielt målrettet angrep mot kurdere etter drapet på kurdiske - iranske Masha Amini som førte til store demonstrasjoner mot det iranske regimet. Det iranske regime mente at det var kurdere som sto bak demonstrasjonene, og dermed så førte de angrep mot dem.

Vi i Trondheim Arbeiderparti stiller oss positivt til en selvstyrt og selvstendig kurdiske region. Siden 1990-tallet har kurdere i Irak fått økende grad av selvstyre, og i 2005 så har grunnloven deres fastslått en selvstendig kurdiske region med eget regionalt regjering. Dette er noe vi ønsker å utvide. I tillegg så må Tyrkia, som er NATO alliert, holdes ansvarlig for sine angrep mot sivile kurdere i Tyrkia. Ettersom at det er en NATO alliert, så må de hvertfall forholde

seg til den internasjonale folkeretten.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Positiv til at den kurdiske regionen skal få mer selvstendighet og selvstyre.
- Norge må se på hvordan Tyrkia, som er NATO-alliert, kan holdes ansvarlig for sine folkerettsbrudd.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

94. Forslag fra AUF

NIGERIA

Nigeria er Afrikas mest folkerike land og preges av store religiøse og økonomiske forskjeller. Skillet mellom et hovedsakelig kristent sør og et hovedsakelig muslimsk nord har blitt forsterket gjennom kolonitiden, politiske valg etter uavhengigheten og store økonomiske forskjeller. Hvor man i sør har hatt størst tilgang til oljeinntekter, utdanning og politisk makt. Samtidig lever store deler av befolkningen i nord i dyp fattigdom, med høy arbeidsledighet og svake offentlige tjenester.

Disse ulikhetene har over tid skapt en mistillit til staten og bidratt til radikaliserings. Det er i dette landskapet Boko Haram har vokst frem. Organisasjonen kombinerer en ekstrem islamistisk ideologi hvor de bruker brutal vold for å destabilisere staten og skape frykt. Boko Haram retter angrep mot alt som ikke passer deres verdensbilde, som da er staten, utdanning, kvinner, religiøse ledere og sivile.

Volden i Nigeria rammer alle sivile, uavhengig av religion. Flertallet av Boko Harams ofre er faktisk muslimer, ofte fordi de nekter å støtte ekstremistene eller blir stemplet som ikke rettroende. Samtidig er kristne særlig utsatt for målrettede angrep, massakrer, kidnappinger og fordrivelser innad i landet, både fra Boko Haram og fra andre islamistiske og militante grupper, inkludert væpnede militser.

Nigeria er i dag åsted for verdens mest dødelige forfølgelse av kristne. Hvor 80 prosent av alle kristne som blir drept globalt, blir drept i Nigeria. Anslagsvis opptil 100 000 kristne har blitt drept av islamistiske ekstremistgrupper det siste tiåret. Manglende beskyttelse av sivile, svak rettsstat, omfattende korrupsjon og grove menneskerettighetsbrudd begått både av terroristgrupper og statlige sikkerhetsstyrker har bidratt til at volden får fortsette. Denne situasjonen utgjør en av vår tids mest underreporterte humanitære kriser.

Arbeiderpartiet mener Norge har et særlig ansvar for å stå opp for trosfrihet, menneskerettigheter og sivils sikkerhet internasjonalt. Kampen mot ekstremisme kan ikke vinne med militære midler alene. Den må også handle om solidaritet gjennom fattigdomsbekjempelse, forbedre utdanning, sikre rettsstaten og beskyttelse av alle sivile som ufrivillig har blitt involvert i konflikten.

Norge har allerede bidratt med betydelig bistand gjennom FN og humanitære organisasjoner, men situasjonens alvor tilsier at innsatsen må bli tydeligere, da gjennom et tydelig politisk ståsted.

Trondheim Arbeiderpartiet vil:

- Utarbeide en egen, helhetlig norsk strategi for Nigeria, med tydelig vekt på trosfrihet, menneskerettigheter og beskyttelse av sivile
- Knytte norsk bistand tettere til krav om respekt for menneskerettighetene, særlig etterforskning av overgrep begått mot sivile og tiltak mot rettssystemet i landet.
- Styrke støtten til lokale fredsprosjekter, som bygger samarbeid på tvers av religion.
- Arbeide for økt og mer forpliktende innsats fra FN og Den afrikanske union, særlig i områder hardt rammet av ekstremistisk vold.
- Stille tydelige krav til hvordan norske investeringer og oljefondsmidler brukes i Nigeria, slik at de ikke bidrar til korrupsjon eller brudd på menneskerettighetene.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

95. Forslag fra AUF

KINA/TAIWAN

Trondheim Arbeiderpartiet ser på situasjonen i Kina som svært vanskelig. Norge har enorme inntekter fra handelen med Kina. Kina er derfor Norges største handelspartner i Asia. Denne handelen er det svært lite gunstig å sette på spill, som man da vil gjøre ved en aktuell anerkjennelse av Taiwan. Konsekvensene som kan påføres på Norge, kan være enorme. Dette så man blant annet i 2010 da Nobels Fredspris ble utdelt til Lui Xiaobo, en dissident som motsto det kinesiske regimet. Dette førte til en total diplomatisk frys fra kinesisk side og Norge har siden da jobbet hardt med å få tilbake et godt handelsforhold i vårt land i mellom.

Forholdet som nå endelig er opparbeidet er ikke verdt å vedde på for å anerkjenne Taiwan. Vi veier derfor det mest bærekraftige for vårt land å ikke anerkjenne Taiwan per dags dato.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Ikke anerkjenne Taiwan som selvstendig stat

Styrets forslag til vedtak: Avvises

96. Forslag fra AUF

AFGHANISTAN

Helt siden august 2021 når taliban kom tilbake til makten og sparket ut daværende president, så har flere millioner av afghanere mistet grunnleggende rettigheter. Kvinner og jenter er de

som har blitt hardest rammet, men det er viktig å bemerke at hele befolkningen lever under et strengt regime.

Afghanske kvinner og jenter har mistet rett på utdanning, men også retten til å leve fritt. Afghanske kvinner blir nektet å snakke eller gå ut av huset. Selv om medie-bildet har vært stort preget av undertrykkelse av jenter og kvinner, så er det viktig å bemerke seg at den mannlige befolkningen er undertrykt på andre måter.

Ifølge en ny rapport fra FN så er det nærmest 2.5 millioner jenter nektet grunnskole eller videregående skole opplæring. Dette utgjør nesten 80% av alle jenter i landet. Taliban har også innført en lov om at kvinnelige lærere ikke kan undervise gutter, dette resulterer i generelt lav deltakelse i skolen blant yngre elever. På grunn av fattigdom, blir mange barn og unge tvunget til å jobbe, og skole blir noe for de sosioøkonomiske sterke eller barn av politisk sterke familier.

Det er hovedsakelig kvinners fratatte rettigheter som har fått internasjonal oppmerksomhet, men det er like viktig å snakke om taliban sin undertrykkelse av menn, spesielt med tanke på ytringsfrihet og motstand mot det autoritære regimet. Menn som kritiserer taliban eller uttrykker misnøye med taliban, kan få konsekvenser. Selv om konsekvensene kommer an på geografi og hvor sterk økonomisk og politisk vedkommende er. Ifølge rapporter fra landinfo.no angående “situasjonen for afghanske menn” så viste det seg at av 193 menn, så var 94% målrettet drept eller såret av taliban. Disse tallene peker på at menn blir også trakassert og i verste fall drept av taliban.

Taliban har de siste årene økt antall madrasser fra 5000 til 21.000. Samlet så er det nå flere taliban madrassar enn det er offentlige og private sekulære skoler. I oktober 2024 hevdes det at det var omtrent 3.6 millioner elever registrert i madrassene. Madrassane inneholder en grov indoktrinering av en veldig streng tolkning av islam i tillegg til militær trening. Lærerplanene er endret og inneholder noe som de omtaler som “ekte jihad”. Hensikten med den store satsingen på madrassene er å fortsette talibans tankesett samt å kunne forsvare regimet.

Med taliban sine madrasser og strenge restriksjoner for befolkningen så er det nærmest umulig for menn å støtte kvinnene i deres frigjøringskamp, samt for kvinner å ytre seg om de forferdelige omstendighetene. Selv om det ikke er krig i Afghanistan nå, så er det store humanitære utfordringer, sånn som sult og fattigdom, som gjør det vanskelig for folk flest å bo der. Derfor mener vi i Trondheim Arbeiderpartiet at FN internasjonalt skal opprette et konkret mål for å ivareta de sekulære skolene som allerede finnes. FN tilbyr også lærerkurs til frivillige, dette er kritiske kurs som er det eneste valget for fattigere familier. Derfor er det viktig at Norge og andre FN-land fortsetter å støtte disse kursene, både økonomisk og gjennom fagstoff. Det er også viktig for å jobbe mot de radikale kreftene som finnes i landet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- FN-sambandet i Norden skal arbeide for at FN fastsetter et tydelig og forpliktende mål for å beskytte sivile i Afghanistan.

- Norge skal støtte FN sitt arbeid i å gi gratis lærerkurs til frivillige.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

ANDRE SAKER

97. Forslag fra AUF

STUDENTBYEN TRONDHEIM

Trondheim er en by med nesten 40 000 studenter som setter sitt preg på byen og bidrar til et levende og mangfoldig bymiljø. For Trondheim Arbeiderparti er det viktig at kommunen tar studentene på alvor og bygger en by som er god for studenter å både bo og studere i, og som gjør det attraktivt å bli boende etterpå. Derfor må kommunen gjøre mer for å legge til rette for studentfrivilligheten, ha et tettere samarbeid med NTNU, Studentersamfundet og studentorganisasjonene, og ta tak i utfordringene knyttet til mangel på studentboliger og manglende tilgang på fastleger.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Samarbeide med NTNU, studentsamskipnaden, Studentersamfundet og studentforeninger for å utvikle Trondheim som studentby.
- Øke tilskuddet til studentfrivilligheten og studentidretten i Trondheim.
- Bygge flere studentboliger og studentbyer i Trondheim.
- Øke tilskuddet til helsetjenester rettet mot studenter gjennom SiT.
- At studenter skal få egne fastleger etter modell fra Studentsamskipnaden i Oslo.
- Ha nattbuss alle dager i fadderuken på NTNU.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

98. Forslag fra AUF

RUSSETID

Mangel på festlokaler har lenge vært et problem for russen i Trondheim. Det er naturlig at avgangselever ønsker å feire fullført skolegang. Etter tretten år på skolebenken fortjener elevene å feire, og da bør man ikke forsøke å hindre dette, men tvert om legge til rette for en trygg og inkluderende feiring. Det er derfor bekymringsfullt at russen i Trondheim i større grad enn før nå går sammen om å kjøpe busser fordi de mangler lokaler. Dette gjør feiringen mer ekskluderende og forsterker forskjellene mellom de som har god og dårlig råd. Trondheim Arbeiderparti mener at kommunen i langt større grad må legge til rette for samlingspunkter der hele russekullet kan være sammen.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Legge til rette for flere steder der russen kan være.
- At kommunen skal ta initiativ til flere store arrangementer for hele russekullet i Trondheim.
- Etablere en felles russecamp på Festningen i mai og juni, med mulighet for russen å samles, konserter, mat- og drikkservering og andre aktiviteter.

- At Trondheim kommune skal ha tett dialog med russen og russestyrene for å ivareta russens behov og sikre en inkluderende feiring.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

99. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

SAKSBEHANDLINGSTIDER I NAV

Byåsen arbeiderlag ber regjeringen gå tett på NAV for å korte ned behandlingstidene i NAV. Dette i tråd med Kjersti Stensengs uttalelser. I for eksempel behandlingen av sykepenge betales denne etterskuddsvis og med behandling i 5 til 6 uker. Dette skaper i verste fall inkassokrav. Byåsen arbeiderlag oppfordrer til at vi følger helseministerens modell for behandlingstider i Helseområdet også for NAV.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

100. Forslag fra Klæbu Arbeiderlag

FYRVERKERI

På nyttårsaften opplever ville dyr som lever i skog og naturområder betydelig stress og frykt som følge av oppskyting av fyrverkeri. Dette reiser spørsmål om hvordan kommunen kan ivareta hensynet til dyrevelferd og natur, samtidig som man forholder seg til gjeldende lovverk.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti ber om at det tas initiativ til en utredning hvor en ser på hvilke muligheter kommunen har til å forby eller begrense oppskyting av fyrverkeri på bestemte deler av kommunens areal, for eksempel i tilknytning til skog- og naturområder.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas

101. Forslag fra Byåsen Arbeiderlag

EN POLITISK FREMTID FOR PALESTINERNE – LØSLAT MARWAN BARGHOUTI

En rekke land, inkludert Norge, har nå anerkjent Palestina som egen stat. Palestinerne ønsker selvstyre, og å kunne påvirke sin egen fremtid. Palestinsk politikk har i mange år lidt under okkupasjonen. Folket er splittet, og har lav tillit til selvstyremyndigheten (PA), blant annet fordi det ikke har vært avholdt valg i Palestina på 20 år.

Mange politiske ledere sitter fengslet. En av dem er Marwan Barghouti, som har vært fengslet siden den 2. intifadaen i 2002. Han er medlem av det palestinske parlamentet, tilhører Aps

søsterparti i Palestina, Fatah, og har fortsatt å være politisk aktiv fra fengsel. Han er den desidert mest populære politiske lederen i Palestina, og ses av mange på som den eneste som vil kunne samle ulike fraksjoner i det palestinske samfunnet. Det er foretatt meningsmålinger om hvem palestinerne helst vil stemme på som presidentkandidat, hvor Bargouthi er den kandidaten med absolutt størst oppslutning, og han omtales ofte som «palestinernes Mandela».

Palestinerne trenger humanitær hjelp og internasjonal støtte. Men de trenger også en politisk fremtid. En velfungerende palestinsk stat er en forutsetning for en langsiktig fredsløsning i Midtøsten. Det krever at palestinerne selv får styre sin fremtid gjennom valg, hvor de reelle politiske lederne får mulighet til å delta. Trondheim Arbeiderparti krever at Norge går i bresjen for et sterkere internasjonalt press for å løslate Marwan Barghouti fra israelsk fangenskap.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

102. Forslag fra AUF

YTRE HØYRE PÅ FRAMMARSJ

Demokratiet er generelt sett på tilbakegang i hele verden, og autoritære makter overtar. Trondheim Arbeiderparti ser med bekymring på fremveksten av udemokratisk høyrepopulisme, og den politiske etableringen dette har fått. I land som USA, Storbritannia, Tyskland og Nederland har ekstreme partier vokst seg store og enkelte av dem har fått regjeringsmakt. Arbeiderpartiet burde i større grad samarbeide med likesinnede europeiske ungdomspartier om hvordan man kan motvirke slik høyrepopulisme.

For Norge har høyrepopulismen ført til problemer med samarbeid og færre muligheter til å løse globale problemer. USA og EU innfører tollmurer, klimapolitikken nedtrappes og liberale verdier settes til side. Dette setter også solidaritets- og utviklingspolitikken tilbake, og de absolutte gevinstene i den internasjonale politikken reduseres. Den internasjonale situasjonen blir mer spent, noe som krever opprustning og mer fokus på beredskap. Norge bør stille demokratiske krav til samarbeidspartnere og landene i EU som mottar stønadsmidler.

De liberale og demokratiske verdiene Norge er bygget på, settes til side av høyrepopulistene. Progressive politiske standpunkt om seksualitet, kvinnefrigjørelse, abort og etniske minoriteter er truet. De demokratiske verdiene om fri presse, saklig debatt, likhet for loven og et uavhengig rettssystem trues av nasjonalkonservative holdninger. Norge må vise solidaritet med slike utsatte grupper, og sørge for at de får de rettighetene og særkravene de har behov for.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Stille høye demokratiske krav og forventninger i organer som EU og FN.
- Ha et bedre samarbeid med sosialdemokratiske ungdomsparti i andre land og fremme

erfaringsutveksling.

- Støtte organisasjoner som jobber internasjonalt mot rasisme og diskriminering.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

103. Forslag fra AUF

FEMINISME

Likestilling er en forutsetning for demokrati, utvikling og fred. Likevel mangler millioner av jenter tilgang til grunnleggende utdanning på grunn av fattigdom, barneekteskap, konflikt og diskriminering.

Samtidig ser vi at retten til abort og seksuell og reproduktiv helse svekkes i flere land. I land som Polen og USA er kvinners rett til selvbestemmelse kraftig redusert. I enkelte land straffes kvinner for å ta abort og helsepersonell straffes for å hjelpe dem.

I Norge har vi en sterk tradisjon for å forsvare internasjonale menneskerettigheter og likestilling. Dette ansvaret må videreføres og styrkes når kvinners rettigheter er under press. Feminisme i utenrikspolitikken handler om å sikre jenter og kvinner rett til utdanning, rett til egen kropp og rett til et liv i trygghet.

Trondheim Arbeiderpartiet vil:

- Ha et tettere samarbeid med organisasjoner som Amnesty og Plan International
- Øke støtten til internasjonale organisasjoner som UNICEF, UNESCO.
- Støtte tiltak som gir jenter mulighet til å fullføre høyere utdanning, særlig innenfor realfag, helse og demokratiutvikling.
- Være en tydelig internasjonal forsvarer av retten til trygg og lovlig abort.
- Øke støtten til UNFPA og andre organisasjoner som gir kvinner tilgang til prevensjon, seksuell helse og trygg abort der det er lovlig.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

104. Forslag fra AUF

ANTIRASISME

Etnisk forfølgelse, systematisk diskriminering, hatkriminalitet og fremveksten av autoritære bevegelser truer menneskerettighetene i flere deler av verden. Norge har både mulighet og ansvar for å bidra i kampen mot rasisme globalt.

I en tid hvor rasisme ofte brukes som politisk verktøy for å skape polarisering og konflikt, må Norge stå tydelig på verdier som menneskerettigheter, rettsvern, likestilling og solidaritet. Vi skal føre en utenrikspolitikk forankret i prinsippet om at alle mennesker har samme verdi.

Norge må bruke sin stemme i internasjonale organer til å beskytte disse grunnleggende rettighetene og ansvarliggjøre land vi samarbeider tett med.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Være en tydelig og konsekvent stemme mot rasisme i FN, Europarådet, OSSE og andre internasjonale arenaer.
- Prioritere bistandsmidler til prosjekter som fremmer minoriteters rettigheter, likestilling, inkludering og utdanning i land med systematisk diskriminering.
- Øke støtten til internasjonale organisasjoner som jobber for å bekjempe rasisme.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

105. Forslag fra AUF

INNVANDRING, ASYL OG INTEGRERING

I dag er over 120 millioner mennesker på flukt i verden. De fleste er internt fordrevet i eget land, men mange krysser også landegrensene på jakt etter trygghet. Årsakene er krig, forfølgelse, klimaendringer og fattigdom. Norge har et ansvar for å bidra til å beskytte disse menneskene, gjennom å ta imot flyktninger og asylsøkere, og sørge for god integrering.

I dag er det 5000 kvoteflyktninger Norge tar imot årlig, men det er ikke nok. Trondheim Arbeiderparti mener Norge må ta imot flere kvoteflyktninger. I dag er det også mange som lever i limbo, det vil si at de er ureturnerbare eller “papirløse”. Dette er voksne og barn uten rett på arbeid, skolegang, helsetjenester og økonomiske velferdsytelser. Hverdagen til disse menneskene preges av håpløshet, bekymring og maktesløshet. De kommer ingen vei her i Norge og kan av ulike grunner ikke returnere til opprinnelseslandet sitt. Trondheim Arbeiderparti kan ikke akseptere at mennesker Norge egentlig skal beskytte ender opp med å leve et liv i limbo. I perioden 2006 - 2013 valgte advokatforeningen ut 71 avslag til rettslig prøving og fikk medhold i mer enn halvparten av de. I ettertid har det flere ganger blitt rettet massiv kritikk mot asylsøkeres manglende rettssikkerhet. Trondheim Arbeiderparti står i solidaritet med mennesker i limbo og mener det riktige å gjøre er å gi disse menneskene beskyttelse og et verdig liv i Norge.

Integrering handler om å inkludere innvandrere i samfunnet og er helt sentralt for å sørge for at innvandrere får det best mulig i Norge. Integrering handler blant annet om å lære seg språket, noe som spiller en nøkkelrolle i muligheten til å delta i arbeidslivet, på skolen og i sosiale sammenhenger, som alle er viktige arenaer for å sørge for integrering i samfunnet. I dag er det flere utfordringer knyttet til integrering, blant annet opplever mange innvandrere diskriminering som er med på å skape en barriere til resten av samfunnet, i tillegg til dårligere språkkunnskaper og økende ulikhet som gir færre muligheter. I dag har noen innvandrere rett på norskopplæring og opplæring i samfunnskunnskap, mens andre må betale for opplæringen selv, dette er med på å skape et skille fra start og en skjevfordeling av muligheter.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- At Norge skal følge FNs anbefaling om å ta imot 5000 kvoteflyktninger årlig
- At Norge skal styrke rettssikkerheten til mennesker i limbo
- At Norge skal gi mennesker i limbo den beskyttelsen de reelt trenger
- Innføre gratis opplæring i samfunnskunnskap og norsk for alle innvandrere

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

106. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

FORBY TILBAKESENDELSE TIL TREDJELAND

I en urolig tid med stormaktrivalisering, klimakrise, krig og uro på ethvert kontinent skal Norge være en solidarisk pillar for de som kommer til landet etter å ha vært på flukt. Når det å bli møtt med verdier som den sosialdemokratiske arven bærer som felleskap, likhet og solidaritet har blitt en mangelvare i verden, er det Arbeiderpartiet sin plikt å opprettholde den.

Da skal man slå ring om hverandre og styrke tryggheten, det gjøres ikke ved å kaste verdens mest sårbare borgere på dør ved å sende flyktninger til tredjeland for asylbehandling. Norge skal ikke følge etter den innvandringsfiendtlige bølgen som har rammet Europa og Trondheim som en sosialdemokratisk veiviser for Norge må vise vei med å legge tydelig press på regjering for å forby at asylsøkere skal bli sendt til tredjeland.

Kolstad Arbeiderlag vil:

- Ikke tillate at asylsøkere skal sendes til tredjeland for asylsøknadsbehandling
- Asylsøkere kan ikke tilbakesteds på grunn av mistanke om kriminell atferd

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

107. Forslag fra AUF

BISTAND

Det har aldri vært flere folk på flukt i verden på en og samme tid enn det er nå, samtidig herjer klimakrisen, sult og humanitære katastrofer som verst med mennesker i land som har dårligst ressurser til å beskytte seg mot nettopp dette. På tross av en kaotisk verdenssituasjon står Norge og andre I-land i altfor stor grad på sidelinjen og ser urettferdighetene utspille seg. I 2024 ga Norge omtrent 1% av BNI i bistand og var også det eneste landet som oppnådde FN-målet om 1%. Likevel er det flere hull i Norges bistandspraksis. Blant annet brukes deler av bistandsbudsjettet på utgifter til mottak og integrering av flyktninger som allerede er bosatt i Norge, i tillegg har bistanden lenge hatt en funksjon som ligner mer på veldedighet enn støtte som legger til rette for at u-land på sikt kan oppleve et løft i levestandard. I den urettferdige verdenen vi lever i parallelt med en utdatert og feilslått bistandspolitik som ikke fører godt nok frem krever det at man i årene som kommer er tydelige på at bistand ikke er

veldedighet, men at prosjektene Norge støtter skal ha en langsiktig positiv effekt på mottakerlandet, også etter prosjektet er avsluttet.

Solidaritet er en av byggeklossene til sosialdemokratiet og i en urolig verden må Norge vende blikket utover, gjennom å forplikte seg til å bevilge 1,5% av BNI til bistand innen 2029. Som en liten nasjon er det viktig at Norge konsekvent tar til orde for menneskerettigheter, dette må også speiles gjennom vår handling som nasjon. Trondheim Arbeiderparti ønsker derfor at Norge i større grad skal stille krav til at mottakerlandet følger menneskerettighetene hvis bistanden skal gis. Hovedregelen skal fortsatt være at norsk bistand primært gis gjennom kjernestøtte.

I tillegg til at verdensbildet preges av krig og konflikt herjer det også en klimakrise som har ført til store materielle skader og har tvunget millioner av mennesker ut på flukt. Klimakrisen rammer skjevt, de som har dårligst grunnlag til å beskytte seg mot den, er også de som rammes hardest av klimakrisen. Som oljenasjon har vi vært med på å lede verden inn i en klimakrise, Trondheim Arbeiderparti er tydelige på at det fordrer at Norge er ledende innen løsninger på klimakrisen og klimabistand. Målene med klimabistanden må være at den skal gjøre det enklere for et land å nå klimamål, beskytte befolkningen for klimakrisen og gi mulighet til å satse på grønn industri i landet.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- At Norge skal forplikte seg til å gi 1,5% av BNI til bistand innen 2029
- At Norge skal stille krav til mottakerlandets forståelse og anvendelse av menneskerettigheter
- At Norge primært skal gi bistand gjennom kjernestøtte
- At Norge skal fortsette å gi klimabistand med mål om at landet skal nå klimamål, beskytte befolkningen mot klimakrisen og gi mulighet til å satse på grønn industri
- At Norge skal ta imot klimaflyktninger

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

108. Forslag fra AUF

MENNESKEHANDEL

Menneskehandel har blitt en av de største formene for organisert kriminalitet i verden. Årlig blir over 20 millioner menneske utsatt for menneskehandel. Mennesker lures eller tvinges til grove fysiske og psykiske krenkelser, ofte i prostitusjon, tvangsarbeid eller krig. Minoriteter, kvinner og barn er særlig utsatt. Ved å bli behandlet som en vare uten rettsvern, krenkes den menneskelige verdien til de som blir utsatt for dette. På denne måten dehumaniseres ofrene, og rehabiliteringen tilbake til et normalt liv blir tilnærmet umulig.

Den organiserte kriminaliteten overskrider landegrenser. Det kreves derfor internasjonalt justispolitisk samarbeid for å bekjempe denne typen kriminalitet. Norge må ta til orde for å

kartlegging og etterforskning av aktørene som står bak organiseringen av menneskehandel i Europa. Disse må straffes og bekjempes.

Norge må også jobbe opp mot de industriene hvor ofrene for menneskehandel ofte havner. Spesielt er kampen mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping i Europa viktig. For eksempel er bransjer som taxi, bygg og næringsmiddel utsatte. Videre blir mange satt til tvunget tigging med fysiske påkrevlinger og omtrent ingen egen profitt. Andre kan bli utsatt for ufrivillig og høyfrekvent sexarbeid. Dette skjer både i land hvor prostitusjon er legalisert og der det er forbudt. Den norske sexkjøpsloven gjelder også i utlandet, og bør håndheves i mye større grad enn i dag.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Videreføre en god bistandspolitikk for utdanning og motvirkning av fattigdom, slik at forbyggingen av menneskehandel blir bedre.
- Styrke støtten til tidligere ofre for menneskehandel
- Jobbe for bedre håndheving av den norske sexkjøpsloven i utlandet
- Sette mer lys på prostitusjon som menneskehandel, også i land hvor dette er legalisert.
- Etterforske og kartlegge aktører og koordinatorene innenfor menneskehandel, spesielt i Europa.
- Jobbe for et tiggeforbud i EU/EØS
- Sette mer innsats på å bekjempe sosial dumping i EU/EØS
- Bedre tiltak mot sosial dumping i EU/EØS

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

109. Forslag fra AUF

INNVANDRING OG INTEGRERING

Gode norskkunnskaper er viktig for å få jobb og for å fungere godt på arbeidsplassen. Noen opplever at norskkursene ikke er praktiske nok eller ikke passer til jobben de ønsker seg. Når språkopplæringen blir mer knyttet til arbeid, blir det lettere å bruke språket i hverdagen og føle seg trygg på jobb.

Kvinner, særlig kvinner med innvandrerbakgrunn, står oftere utenfor arbeidslivet på grunn av kulturelle forventninger og tradisjonelle kjønnsroller. I noen miljøer forventes det at kvinner først og fremst skal ta ansvar hjemme, noe som kan gjøre det vanskelig å komme i jobb. Når kvinner ikke deltar i arbeidslivet, mister de både økonomisk selvstendighet og mulighet til å være en aktiv del av samfunnet. Derfor er det viktig at kommunen jobber tydelig for at flere kvinner får støtte og mulighet til å komme i arbeid.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Gi praksisbasert opplæring, språkbruk i arbeidslivet og i hverdagssituasjoner.
- Utfordre holdninger og kulturelle barrierer som holder kvinner utenfor jobb.

- Sikre at kvinner får like mulighet til arbeid og selvstendighet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

110. Forslag fra AUF

KAMPEN MOT DISKRIMINERING

Diskriminering i arbeidslivet er fortsatt et problem. Noen kan bli valgt bort på grunn av navn eller bakgrunn, både når de søker jobb og når de allerede er i arbeid. Mange som opplever diskriminering vet ikke hvor de kan få hjelp, eller er redde for å si ifra. Kommunen må derfor ta mer ansvar for å støtte dem som blir utsatt for det.

For å kunne ta kampen for diskriminering mener vi i Arbeiderpartiet at vi må ha en varselordning for å gjøre terskelen for å si ifra om diskriminering på arbeidsplassen lavere. Vi ønsker også å gi ansatte ved skoler og helsesektoren et bedre tilbud for å kunne få en bredere og bedre kunnskap om diskriminering. Vi mener også at med en anonym søkeordning i kommunen bidrar til å stoppe diskriminering under ansettelsen og få flere ut i arbeid.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Innføre en varselordning mot diskriminering, som skal gjøre det enklere for mennesker som diskrimineres i arbeidslivet å varsle.
- At ansatte i skolen og helsevesenet skal få tilbud om en bedre kunnskap om hvordan man kan bekjempe diskriminering.
- Innføre en anonym søkerordning i kommunen for å hindre diskriminering i ansettelsesprosessen.
- Tilby gratis hjelp til personer som opplever diskriminering.
- Gi tydelig og enkel informasjon om rettigheter i arbeidslivet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

111. Forslag fra AUF

VOLD I NÆRE RELASJONER

I mange saker om vold i nære relasjoner er det den som er utsatt som må endre livet sitt for å være trygg. De må flytte, passe på hvor de går og hele tiden leve med frykt. Når noen opplever vold, må de ofte forholde seg til mange ulike tjenester samtidig. Dette kan være svært vanskelig når man allerede er i en sårbar situasjon. En fast kontaktperson kan følge saken over tid, gi oversikt og sørge for at den utsatte ikke blir glemt eller sendt rundt i systemet.

For å stoppe vold i nære relasjoner er det viktig å også jobbe med dem som utøver vold. Uten

behandling og oppfølging er det stor risiko for at volden gjentar seg. Forebygging handler derfor også om ansvar og endring hos voldsutøvere. Kriesesenter er et helt avgjørende tilbud for mennesker som flykter fra vold. Mange som kommer dit har opplevd alvorlige fysisk og psykisk vold over lang tid. De trenger trygghet, støtte og forståelse. Et godt krisenter må ha nok kapasitet, ansatte og et tilbud som passer både voksne og barn.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Gi bedre trygghet i hverdagen for voldsutsatte.
- Gi voldsutsatte en fast kontaktperson og gjøre hjelpen mer oversiktlig og trygg.
- Tilby egne program for voldsutøvere og jobbe for å hindre at vold gjentar seg.
- Øke finansieringen av Kriesesenteret i Trondheim.
- Sikre god støtte til både voksne og barn.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

112. Forslag fra AUF

SIKRE EKOM-NETTET I NORGE

Ekom-nettet er i dag en samfunnskritisk infrastruktur på linje med strømmettet. Til tross for dette tillater dagens regelverk at ufaglærte utfører selvstendig arbeid på det digitale nødnettet og den nasjonale grunnmuren. Dette truer driftssikkerheten, svekker rekrutteringen til yrkesfagene og åpner døren for sosial dumping fra useriøse aktører.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Faglig kompetanse må være til stede for den enkelte montør ute i felt.
- Ha krav om fagbrev for de som jobber på Ekom-nettet

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

113. Forslag fra AUF

BEKJEMPE KI-DESINFORMASJON

KI-genererte bilder og videoer er en utfordring siden det gjør det enklere å spre desinformasjon. Særlig i politikk er dette problematisk, siden politiske aktører kan bruke kunstig intelligens til å påvirke velgere og spre løgner. Derfor vil vi forby KI-genererte bilder og videoer i politisk reklame og innføre et krav om at alt KI-generert innhold skal merkes.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- Forby bruk av KI-genererte bilder og videoer i politisk reklame.
- Innføre et krav om at KI-genererte bilder og videoer skal merkes.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

114. Forslag fra AUF

EN BEDRE STUDENTPOLITIKK

Trondheim er en studentby, og må føre en politikk som kommer studenter til gode. Mye handler om å forbedre studenters økonomi og sørge for at det er mulig å være fulltidsstudent i Norge. Det er også et stort problem at studenter ikke har fastleger i sine studiesteder hvor de bruker den største andelen av året sitt. I tillegg er kollektivtransport utrolig dyrt for studenter.

AUF i Trøndelag vil:

- Knytte studiestøtten til 1.7G slik at studiestøtten følger prisveksten.
- Øke andelen av studiestøtten som kan omgjøres til stipend til 50%.
- Lovfeste at alle studenter skal ha rett til fastlege i kommunen hvor de studerer.
- Innføre periode- og enkeltbillett for studenter og lærlinger til samme pris som barn og unge.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

115. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

EN BEDRE STUDENTPOLITIKK

Trondheim er en studentby, og må føre en politikk som kommer studenter til gode. Mye handler om å forbedre studenters økonomi og sørge for at det er mulig å være fulltidsstudent i Norge. Det er også et stort problem at studenter ikke har fastleger i sine studiesteder hvor de bruker den største andelen av året sitt. I tillegg er kollektivtransport utrolig dyrt for studenter.

Kolstad Arbeiderlag vil:

- Knytte studiestøtten til 1.7G slik at studiestøtten følger prisveksten.
- Øke andelen av studiestøtten som kan omgjøres til stipend til 50%.
- Lovfeste at alle studenter skal ha rett til fastlege i kommunen hvor de studerer
- Innføre periode- og enkeltbillett for studenter og lærlinger til samme pris som barn og unge

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

116. Forslag fra AUF

TOLL PÅ ULTRA-FASTFASHION

Ultrafastfashion fører til et betydelig klimaavtrykk gjennom produksjon og reisen. Nordmenn kjøper millioner av pakker fra selskaper som Shein og Temu. I tillegg til reisen og produksjonen fører også pakkene med seg giftige miljøgasser og kjemikalier.

Produksjonen er i tillegg svært uetisk og bygger opp under core-periphery-modellen hvor produksjonslandene er økonomisk avhengige av kjernelandene. Som sosialdemokrater er det vår plikt å endre denne praksisen for å sikre at produksjonslandene ikke utnyttes av rike og industrialiserte land.

Toll og MVA på ultrafastfashion må økes for å sikre mer rettferdig konkurranse, bedre arbeidsforhold og slik at det er i tråd med miljøhensyn. Økt toll og MVA vil også føre til økte statlige inntekter som kan brukes til å støtte bærekraftig tekstilindustri og sikre miljøtiltak.

AUF i Trøndelag vil:

- Innføre toll på varer fra selskaper som klassifiseres som ultrafastfashion.
- Øke MVA på varer fra selskaper som klassifiseres som ultrafastfashion.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

117. Forslag fra Seniorpolitisk utvalg

OPPRYDDING I NY MODELL FOR BOLIGVERDSETTELSE I FORMUESSKATTEN

Senior Politisk utvalg viser til innføringen av ny modell for boligverdsettelse i formuesskatten. Modellen har gitt høyere statlige inntekter og rammer langt flere boligeiere enn forutsatt.

For mange eldre og pensjonister har dette ført til økt og uforutsigbar skattebelastning, uten tilsvarende økning i inntekt eller betalingsevne. Dette svekker økonomisk trygghet i alderdommen og muligheten til å bli boende i egen bolig, i strid med Arbeiderpartiets fordelingspolitikk og mål om trygg alderdom.

SPU viser til finansministerens uttalelser om at omleggingen ikke skal gi staten økte inntekter.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti ber regjeringen og Arbeiderpartiets stortingsgruppe om å:

1. Justere modellen for boligverdsettelse i formuesskatten slik at den ikke rammer flere enn forutsatt.

2. Sikre målrettet skjerming av eldre og pensjonister med lave og moderate inntekter.
3. Legge til grunn at bolig er en del av velferdsgrunnlaget, og føre en skattepolitikk som gir trygghet, forutsigbarhet og reell mulighet til å bli boende i egen bolig gjennom hele livsløpet, i tråd med målene i Bo hjemme-reformen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

118. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

BEHOVET FOR EN FORSKJELLS-KOMMISJON - ØKENDE ØKONOMISK ULIKHET KREVER POLITISK HANDLING

Vi ser i dag en tydelig og økende økonomisk ulikhet i det norske samfunnet. Til tross for Norges sterke tradisjoner for likhet og sosial rettferdighet, viser flere indikatorer at forskjellene mellom folk blir større. Dette gjelder både inntektsforskjeller, formue og tilgang til viktige samfunnsgoder som bolig, utdanning og helsetjenester.

Økonomisk ulikhet utfordrer ikke bare enkeltindivider, men også det sosiale limet som holder samfunnet sammen. Når forskjellene øker, svekkes tilliten og fellesskapet. Det kan føre til at flere føler seg utenfor, og at samfunnets bærekraft på sikt trues. Vi vet også at store forskjeller kan bidra til dårligere helse, lavere utdanningsnivå og mindre sosial mobilitet. Regjeringa har et særskilt ansvar for å sikre at utviklingen ikke går i feil retning. For å få en grundig og kunnskapsbasert forståelse av årsakene bak den økende ulikheten, og hvordan vi best kan møte denne utfordringen, bør regjeringa sette ned en forskjellskomisjon. En slik kommisjon kan samle inn fakta om hvordan økonomisk ulikhet påvirker samfunnet, analysere utviklingstrekk og foreslå konkrete tiltak for å redusere forskjellene og styrke fellesskapet. Den bør ta en total gjennomgang av den norske økonomien, se på skattesystemet, reguleringer av markeder og se på offentlige ytelser.

Det er på høy tid at vi tar denne økonomiske utviklingen på alvor. En forskjellskomisjon vil være et viktig verktøy for å sikre at Norge også i framtiden er et samfunn preget av små forskjeller, sterke fellesskap og like muligheter for alle.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

119. Forslag fra Strinda Arbeiderlag

DET NORSKE FORSVARET OG SAMARBEID MED ALLIERTE

Noreg står i ei ny og meir alvorleg tryggingsspolitisk tid. Internasjonale konvensjonar er under press, og den globale tryggingssarkitekturen er i endring. Med eit meir uforutsigbart USA har vi eit historisk ansvar for å sikre Noreg gjennom sterkare eigen forsvarsevne og tettare samarbeid med dei allierte som står oss nærast i Europa. Forsvarssamarbeidet med Storbritannia, Sverige, Finland, Danmark, Nederland, og Tyskland må styrkast. Desse landa

delar våre verdiar, vår geografi og våre trygging utfordringar. Åleine er vi små, men saman er vi sterke. Eit tettare nordisk og europeisk samarbeid gir større tryggleik enn å lene seg på éin enkelt aktør. Å styrke forsvarsevna handlar ikkje berre om militært materiell. Det handlar også om samfunnets totale beredskap. I ei eventuell konflikt må heile samfunnet vere motstandsdyktig. Dette omfattar trygg straumforsyning, vassforsyning, matberedskap, transport og robuste forsyningslinjer. Difor må vi i større grad stole på oss sjølve og bygge opp lokal og regional produksjonskapasitet.

Dette er ikkje tida for å tru at «ting roar seg», og «det går vel bra til slutt». Tvert imot må vi no investere målretta i både Forsvaret og samfunnets forsvarsevne.

Konkrete framlegg

- Arbeiderpartiet skal styrke forsvarssamarbeidet med Storbritannia, Sverige, Finland, Danmark, Nederland, og Tyskland gjennom felles øvingar, betre koordinering og integrert planlegging.
- Arbeiderpartiet skal arbeide for auka investeringar i det norske forsvaret, med særleg vekt på beredskap, personell og materiell tilpassa norske forhold.
- Arbeiderpartiet skal prioritere samarbeid med fortrinnsvis norske, nordiske, og Europeiske produsentar, for å sikre lokale og regionale forsyningslinjer til Forsvaret.
- Arbeiderpartiet skal styrke den totale samfunnsberedskapen, inkludert straumforsyning, vassforsyning, matberedskap og kritisk infrastruktur.
- Arbeiderpartiet skal arbeide for tettare nordisk integrering av infrastruktur og beredskap, slik at landa raskt kan støtte kvarandre i krise og konflikt.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

120. Forslag fra Faglig Arbeiderlag

EN MER RETTFERDIG TJENESTEPENSJON

Den obligatoriske tjenstepensjonen (OTP) er en lovpålagt pensjonsordning der arbeidsgiver må spare minst 2 % av den ansattes lønn for å sikre en fremtidig alderspensjon for alle arbeidstakere. Loven er ment å gi en garantert pensjon og sikre flere en alderdom fri fra fattigdom. Det er gjort et viktig arbeid med å tette hull i tjenstepensjonsloven ved å sikre at alle har rett til pensjonsopptjening «fra første krone». Likevel gjenstår det et betydelig arbeid for å gjøre loven mer rettferdig og likhetsskapende. Rapporter utarbeidet av Actecan på vegne av LO-forbund viser tydelig den urettferdige effekten av dagens lovverk. Dette er en individuell pensjonsordning der den maksimale grensen for hva arbeidsgiver kan spare for de ansatte er 7 % av lønn opp til 12 G, pluss en tilleggssparing på opptil 18,1 % av lønn mellom 7,1 G og 12 G. Kombinert kan dette utgjøre opptil 25,1 % på toppen av lønnen. Minstesatsen er 2 %. Når vi ser på standardene i ulike bransjer, blir forskjellene tydelige. I detaljhandelen er standarden 2,6 %, og i hotell- og restaurantbransjen var den gjennomsnittlige satsen 2,3 % i 2022. Innen olje og gass, finans og forsikring samt kraftbransjen er standarden over 6 %, i

tillegg til at det ofte gis ekstra innskudd for lønn mellom 7,1 G og 12 G. Dette skaper store forskjeller i prosentvise satser, som igjen fører til enda større ulikheter. Når vi i tillegg tar inn over oss at de som tjener mest, har langt høyere satser gjennom et helt arbeidsliv, blir forskjellene enorme. Det bidrar til å viske ut den omfordelende effekten som alderspensjonen i folketrygden har. Dette er en betydelig forskjellsdriver i samfunnet vårt. Det er på tide å heve gulvet for dem med minst og øke minstesatsen i tjenestepensjonsloven fra 2 % til 4 % av opptjent lønn. Trondheim Ap mener minstesatsen i tjenestepensjonsloven må heves fra 2% til 4%.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

121. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

STØTTE TIL FEMINISTHUSET I TRONDHEIM

Feministhuset i Trondheim ble etablert i 2020, etter at det i 2016-2019 hadde vært POPUP Feministhus i Olavshallen. I seks år har Feministhuset vært en aktivistisk, politisk og kulturell institusjon i Trondheim. Nå har Feministhuset fått beskjed om at leiekontrakten ikke fornyes, og at Trondheim kommune skal overta lokalene. Hva som skjer med Feministhuset fremover, er uklart.

Ti organisasjoner har brukt huset til å arrangere møter, debatter, skoleringer, skrivesirkler, utstillinger og mye mer. Dette er tilbud som ikke bare kommer den enkelte organisasjon til gode, men alle innbyggerne i Trondheim. Et felles hus gir også et godt utgangspunkt for samarbeid mellom de ti organisasjonene som leier huset sammen: Trondhjem Sanitetsforening, Trondheim Zonta, Kvinnefronten Trondheim, Midtbyen Husflidslag, Kvinneligaen for Fred og Frihet Trondheim, 8. mars-komiteen, Kvinner i teknikk og håndverk, Krokotit Kvinneteatergruppe, Kvinnegruppa Ottar Trøndelag og AIInclusion.

Hver og en av disse er svært aktive og fyller huset med kurs, seminarer, åpne møter, boklanseringer, kunstutstillinger, medlemsmøter, festivaler og konserter. Feministhuset som flerbrukslokale gir energi til den enkelte kvinneorganisasjon ved at lokalet er på plass, og at samarbeidspartnere er lett å finne. Det viser seg at å ha et hus legger til rette for mer samarbeid og aktivitet. Det er slik et stort ansvar at Feministhuset fortsatt kan tilby lokaler for planlagte aktiviteter i 2026.

Kvinnebevegelsen er svært underfinansiert sammenliknet med andre bevegelser. Kvinneorganisasjoner får liten økonomisk støtte. Derfor er verdien av et samlingshus, til en overkommelig husleie når ti organisasjoner samarbeider, uvurderlig for den feministiske organiseringa i Trondheim. Mister vi Feministhuset, mister Kvinneorganisasjonene i Trondheim en tilgjengelig og veletablert møteplass for feminister og aktivister i byen. Storparten av inntektene til Feministhuset kommer fra kommunen, som støtter dem med underkant av 400.000 kroner i året. Paradokset er at kommunen nå er den instansen som presser dem ut. Byrådet vil leie lokalene for å opprette brukerrom for rusavhengige. I desember fikk Feministhuset beskjed fra Koteng om at de har til slutten av mars på å flytte ut.

Feministhuset er ett av to i Norden og samler et bredt politisk spekter, fra Kvinnefronten og Ottar til Husflidslaget, Sanitetskvinnene og internasjonale lag. Nyeste er Ainclusion, med debatt om kunstig intelligens.

Feministhuset er Norges eneste. Vi trenger flere, ikke færre Feministhus. Arbeiderpartiet ser verdien av et slikt samlingssted i Trondheim og ber om at kommunen gjør sitt ytterste for at Feministhuset i Kjøpmannsgata 51 får bestå. Etter seks år har brygga blitt en del av identiteten til huset.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

122. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

BEKJEMPE KI-DESINFORMASJON

KI-genererte bilder og videoer er en utfordring siden det gjør det enklere å spre desinformasjon. Særlig i politikk er dette problematisk, siden politiske aktører kan bruke kunstig intelligens til å påvirke velgere og spre løgner. Derfor vil vi forby KI-genererte bilder og videoer i politisk reklame og innføre et krav om at alt KI-generert innhold skal merkes.

Kolstad Arbeiderlag vil:

- Forby bruk av KI-genererte bilder og videoer i politisk reklame.
- Innføre et krav om at KI-genererte bilder og videoer skal merkes.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

123. Forslag fra Kolstad Arbeiderlag

HVORDAN MØTER VI HØYREEKSTREME KREFTER PÅ FREMMARSJ I VERDEN

Verden er inne i en brytningstid. Den nye liberale politikk som prioriterer markedet foran fellesskapet, økende konsentrasjon av makt og svekkelse av kollektive ordninger har bidratt til at høyre-radikale og autoritære krefter igjen vinner terreng. Historien viser at arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen ofte er blant de første målene når autoritære krefter får makt. Disse kreftene mobiliserer ofte gjennom rasisme antisemittisme, fremmedfrykt og konspirasjonstenkning, der minoriteter og sårbare grupper gjøres til syndebukker for økonomisk og sosial uro. Eksempelvis har regimene i USA, Israel og Russland slått seg fram med slike metoder. Dette truer demokratiet, skaper krig og konflikt. Også i Europa.

I denne situasjonen må arbeiderbevegelsen ta et tydelig ansvar for å danne grunnlaget for en demokratisk beredskap. Gjennom organisering, solidaritet og kamp for rettferdig fordeling kan vi stå imot kreftene som ønsker å splitte oss. Rasisme og diskriminering splitter arbeiderklassen og svekker vår evne til å stå samlet mot økonomisk ulikhet og utnyttning. En

sterk fagbevegelse, bygget på fellesskap på tvers av bakgrunn, er en av de viktigste garantiene for et levende og inkluderende demokrati.

Arbeiderbevegelsen har også et særlig ansvar for å bekjempe rasisme og diskriminering i arbeidslivet, sikre representasjon fra hele mangfoldet i arbeiderklassen og bygge en inkluderende organisasjonskultur der alle arbeidstakere opplever trygghet, respekt og tilhørighet. Arbeiderbevegelsen er sterkest når den speiler hele bredden av dem den representerer.

Vi skal møte ytre høyre og fascismen med folkelig motstand, solidaritet, kunnskap og samhold. Solidaritet betyr også å stå opp for kollegaer og medborgere som utsettes for rasisme, hat og ekskludering. Vi skal bygge et samfunn som skaper samhold og tilhørighet, ikke et der mennesker settes opp mot hverandre på bakgrunn av opprinnelse, tro eller kultur.

Globaliseringen har ført til økt mobilitet av kapital og arbeidskraft, og til en ujevn maktfordeling mellom arbeid og kapital. En samlet arbeiderbevegelse i Norden og internasjonalt kan bidra til å bygge solidaritet og felles kamp mot utnyttning, sosial dumping, diskriminering og høyreautoritære krefter. Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon, og skal være en aktiv partner i dette arbeidet.

Individualiseringen i samfunnet, treffer særlig de unge, og uten bevisst organisering, skoloring og inkludering i arbeiderbevegelsen risikerer vi at grunnlaget for fellesskapet svekkes over tid. Å sikre høy organisasjonsgrad og forståelse for kollektive løsninger blant unge arbeidstakere er en forutsetning for å bevare den norske modellen, folkestyret og et fredelig samfunn.

Trondheim arbeiderparti vil:

- Bidra til å bygge folkelige allianser som fremmer rettferdighet, solidaritet og demokratisk deltakelse.
- Forsterke arbeidet for internasjonal solidaritet og rettferdig fordeling.
- Forsterke kampen mot rasisme og diskriminering i arbeidslivet og i samfunnet, og jobbe for bred representasjon i arbeiderbevegelsens struktur.
- Styrke den rød-grønne alliansen ved å stille konkrete og samlende krav som kan hindre et høyrepartiflertall i de kommende valgene.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

124. Forslag fra Kvinnepolitisk utvalg

NYTT LOKALE TIL FEMINISTHUSET I TRONDHEIM

Feministhuset holder til i Kjøpmannsgata 51, de har leid lokalene sine fra Koteng i 6 år. De står nå i fare for å miste lokalene sine fordi leiekontrakten går ut, og fordi Trondheim

kommune ønsker å bruke dette til annet formål. Feministhuset rommer organisasjoner og initiativ som synliggjør kvinner, og jobber med feminisme og likestilling.

Feministhuset i Trondheim er det eneste av sitt slag i Skandinavia og har høy aktivitet, med åpne møter, kunstutstillinger, lese og skrivesirkel, med mer. Dette er et møtested for hundrevis av engasjerte i alle aldre og har hatt over 3.500 besøkende i 2025. Feministhuset er et åpent og inkluderende treffsted som skal styrke alle som jobber for kvinners rettigheter, og likeverd globalt og lokalt - igjennom debatt, seminarer, verksteder og kunstneriske uttrykk.

Kvinnenettverket i Trondheim AP ber Trondheim Arbeiderparti arbeide for å hjelpe Feministhuset med nye lokaler, og reise saken politisk i Bystyret.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

125. Forslag fra Kvinnepolitisk utvalg

LIKESTILLING I STATSSTØTTET FORSKNING

Likestilling er et av arbeiderpartiets sterkeste prinsipp. Men i medisinsk og samfunnsvitenskaplig forskning ser vi at det er et overveiende mannlig perspektiv fortsatt. Dette har ført til, og fører til kunnskapshull særlig når det gjelder kvinners helse, arbeidsliv, og livsvilkår. Dette bidrar til ulik kvalitet i offentlige tjenester og politisk utforming.

Derfor bør det stilles krav til at når det offentlige finansierer forskning at det forskes 50/50 på kjønnene der det er hensiktsmessig, slik at vi kan få kunnskap som er relevant for hele befolkningen.

Forslag: Trondheim arbeiderparti mener at ved tildeling av offentlige midler til forskning skal det stilles krav til at det er et likestilt kjønnsperspektiv der det er hensiktsmessig. Det vil si at forskningsprosjekter skal som hovedregel tilstrebe datagrunnlag som er basert på 50% menn og 50% kvinner. Unntak skal faglig begrunnes, for eksempel hvor forskningens tema naturlig omfatter et kjønn.

Trondheim arbeiderparti ber Arbeiderpartiets stortingsgruppe og regjeringen arbeide for at likestilt kjønnsperspektiv innarbeides som et krav ved statsstøttet forskning, for å sikre treffsikker, rettferdig og kunnskapsbasert politikk for hele befolkningen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

SAKER INNKOMMET ETTER 2.FEB

(PS: Nidaros Sosialdemokratiske Forum har sendt inn den 3.februar, etter avtale, da de avholdt sitt årsmøte 2.februar)

126. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

SAMORDNINGSFELLA

Samordningsfella er et pensjonsproblem for offentlig ansatte født mellom 1944 og 1962, der tjenestepensjonen deres reduseres jo lenger de jobber etter fylte 67 år, fordi økningen i [folketrygden](#) fører til et større samordningsfradrag ([avkorting](#)) i tjenestepensjonen, noe som kan føre til at den samlede pensjonen blir lavere enn forventet, til tross for at man jobber lengre. Dette skyldes innføringen av nye regler for samordning i pensjonsreformen i 2011, som skaper en uønsket effekt som bryter med arbeidslinja (prinsippet om at arbeid skal lønne seg).

Trondheim Arbeiderparti ber regjeringen om umiddelbart til å avvikle samordningsfellen som fratar tidligere statsansatte fulle rettigheter i hht. regulær alderspensjon og statlig tjenestepensjon.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

127. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

AVVIKLING AV HELSEFORETAKSMODELLEN

Trondheim Arbeiderparti er sterkt kritisk til dagens helseforetaksmodell, og ber regjeringen igangsette en prosess for å avvikle dagens foretaksmodell til fordel for en modell som ivaretar fellesskapet- og pasientenes interesser. Ved utvikling av en ny modell, må innspill fra partene i arbeidslivet tillegges stor vekt; og arbeidstakerorganisasjonene sikres tilstrekkelig representasjon i styrene.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

128. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

KJERNEKRAFT

Trondheim Arbeiderparti vil jobbe politisk for å etablere en av Norges første kjernekraftreaktorer her i Trøndelag innen 2036. Kraft vil bli mangelvare, vindkraft er ikke nok. Norge bør derfor satse på kjernekraft for å kompensere for dette. Ellers burde kraftpolitikken i Norge når det gjelder tildeling av kraft til bedrifter fokusere mer på " antall arbeidsplasser pr kilowatt . Videre ber Trondheim Arbeiderparti om at regjeringen ser på skattemodellen for kraftproduksjon, da dagens modell ikke gir incentiver for utnyttelse av alt potensiale i dagens produksjonssystem.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

129. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

ØKT BEMANNING PÅ SYKEHJEM

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti ber om at det jobbes for å øke bemanningen på sykehjemmene i Trondheim kommune med inntil 1 stilling pr. avdeling.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

130. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

VELFERDSSTATENS FRAMTID

Vi må snu den negative utviklingen i velferdsstaten! Norge er et rikt land, og de aller fleste har det godt. Men velferdsstaten er ingen snitt-indeks! Den defineres av hvordan vi ivaretar de svakeste i samfunnet! At utviklingen går i feil retning, ser vi tydeligst i at matkøene stadig blir lengre. Årsaken ligger i en stadig økende markedsliberalisering som gjør at

- Boligprisene presses opp
- Både strøm- og drivstoffprisene er høye og ustabile
- Matvareprisene øker raskere enn inntektene
- Deler av helsevesenet styres av kommersielle hensyn
- Offentlig kommunikasjon og infrastruktur konkurranseutsettes
- Velferdstjenester bygges gradvis ned, og flere presses over i private løsninger

Staten har i dag for liten kontroll over denne utviklingen. Den norske blandingsøkonomien har blitt stadig mer markedsorientert. Vi kan si at blandingen har blitt for tynn! Skal vi snu utviklingen, må velferdsstaten settes i sentrum igjen. Grunnleggende viktige områder må i større grad bli samfunnsprosjekter – ikke private og markedsstyrte løsninger.

Arbeiderpartiet må ta ansvar for å ta tilbake kontrollen og sikre at velferdsstaten igjen bygges nedenfra, med de svakeste først.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

131. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

VELFERDSSTATENS FRAMTID

Arbeiderpartiet har lenge sagt at “arbeid til alle er jobb nummer én”, og vi mener et godt sted å bo må være jobb nummer to. Trondheim Arbeiderparti støtter derfor målet om at alle skal ha et trygt og godt sted å bo til en overkommelig pris, og vi stiller oss bak den klare ambisjonen om å bygge 130 000 nye boliger innen 2030.

Samtidig mener vi at tiden vi lever i krever et enda tydeligere politisk ansvar for å få til et velfungerende boligmarked med en forsvarlig sosial profil og god tilgang på bolig for alle. Dette gjelder særlig for barnefamilier og unge som i dag kan se lenge etter å få en fot innenfor boligmarkedet. En mer aktiv, sosial og målrettet boligpolitikk er nødvendig for å forhindre økende ulikhet, og vi må sørge for at det bygges varierte og gode bomiljøer.

Eierlinja står sterkt i Norge, men leiemarkedet må også styrkes. Altfor mange leietakere opplever utrygghet med korte kontrakter og høye priser. Vi mener Arbeiderpartiet må jobbe

for å sikre god tilgang på utleieboliger med en sosial profil, bedre kontroll med useriøse utleiende, og sterkere rettigheter for de som leier. Det bør utredes en ordning med allmennboliger i Trondheim, for eksempel på Nyhavna.

Arbeiderpartiet må være enda tydeligere på at bolig først og fremst er et velferdsgode og ikke et spekulasjonsobjekt. I årene fremover bør partiet derfor gå foran med en mer aktiv boligpolitikk. Trondheim Arbeiderparti må bidra til å dytte partiet i denne retningen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

132. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

SOSIALDEMOKRATISK BOLIGPOLITIKK OG KOMMUNALE UMLEIEBOLIGER

Det er fellesskapets ansvar å sikre at mennesker har et hjem og et sted å bo. Kommunen har hovedansvaret for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. De skal ha et trygt sted å bo, og det gjøres i samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner. Ansvar er hjemlet i lov og bestemmelser. Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet (også kalt «boligsosial lov») trådte i kraft 1. juli 2023. Formålet med loven er å forebygge boligsosiale utfordringer og å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig.

1. Det er stort behov for kommunale utleieleiligheter. Idag står mange leiligheter ledige, som kommunen enten eier selv eller leier av stiftelser. Årsaken til at leilighetene står tomme kan være at leilighetene/byggene skal selges, ombygges til familieboliger eller pga skader. 14.4% av leilighetene står tomme, og det gir en tomgangskostnad på 65 mill. i 2025. Mange står i kø for å få kommunal bolig.

Leiligheter og boliger skal ha god kvalitet med hensyn til lys, areal, inneklima, god standard på vedlikehold og et godt og trygt bomiljø. I dag er det synlig at det er mangelfullt vedlikehold på mange av de boligene som er utleid, og det er og blir stigmatiserende å bo i kommunal bolig. Flere har fortalt til oss på stand at det er krevende å få en kommunal bolig, og særlig for de som har små barn. Disse tar til takke med de boligene, som de blir tilbudt og som ingen andre vil bo i.

I mange tilfeller er det lite som skal til for å holde byggene i stand, forebygge forfall og skape trivsel og fremme god helse i og rundt boligene. Det er videre lite fokus på å skape et godt og trygt bomiljø i samarbeid med leietakerne. Dette gjelder kommunalt eide bygg og bygg som kommunen leier av stiftelser, som for eksempel Boligstiftelsen i Trondheim. Henvissende instanser, som Nav, kvier seg for å søke om kommunal bolig til sine brukere, pga dårlig bomiljø og dårlig vedlikehold på husene. Dette må Ap endre på.

Trondheim arbeiderparti vil:

- at flere som står i kø får tildelt kommunal bolig
- at tomgangskostnaden på 65 mill fra 2025 reduseres med 50% i 2026/ at ledige boliger leies ut innen 6 måneder
- at vedlikeholdet holder god standard
- at det settes igang prosjekter for å skape gode bomiljø i samarbeid med leietakerne

2. Ved innføring av ny utgiftsdekkende husleiemodell i 2010 var det forutsatt en betydelig økning i husleiene i de kommunale boligene. Husleien skulle dekke forvaltning, drift, vedlikehold og renter og avdrag på boligene. Samlet sett viser data som er tatt ut rundt leieprisutviklingene i kommunale boliger og leiemarkedet i Trondheim at de kommunale husleiene har økt betydelig mer enn både det generelle leiemarkedet og prisstigningen i samfunnet siden husleiemodellen ble innført.

Husleieøkningen i de kommunale boligene har ført til at leietakere med lav inntekt har vært nødt til å søke om statlig bostøtte og økonomisk sosialhjelp for å betale husleia. I mange tilfeller har husleia i kommunen vært høyere enn de statlige satsene for bostøtte og dermed tvunget leietakere til å søke om økonomisk sosialhjelp i tillegg. Hjelp og bistand til mennesker i sårbare livssituasjoner skal ytes med verdighet og respekt og ikke påføre dem ekstra belastninger hvor de må søke ulike instanser om hjelp for å kunne bo trygt. En slik modell krever økt byråkrati, og hvor ressursene heller burde gått til å styrke tjenestene i kommunen.

Trondheim Arbeiderparti vil:

- At leietakerne i kommunale leieboliger har en husleie, hvor leietakere med lav inntekt selv kan betale sin husleie
- Redusere byråkratiet og overføre ressursene til tjenestene i kommunen
- Det gjennomføres en evaluering av den utgiftsdekkende husleiemodellen fra 2010 for å etterprøve om den ivaretar vanskeligstilte som sliter på boligmarkedet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

133. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

STREKNINGEN E6 TRONDHEIM - STJØRDAL

Trondheim Arbeiderparti mener Arbeiderpartiet må jobbe for å få fortgang på ny E6 på strekningen Trondheim - Stjørdal. I dag prioriteres kun strekningen Trondheim - Sveberg, mens resten ikke er prioritert grunnet Nye Veiers økonomi. Standarden er dårlig med mengder svevestøv inne i tunnelene. Vi vil slite med dette inntil alle tunnelene er rehabilitert. Årsmøtet mener også at planlagt 110 km timen kan reduseres til til 100 km timen om dette gjør prosjektet såpass mye rimeligere, eller at strekningen kan ferdigstilles raskere.

Bompengesatser herunder mulighet for tak etter et visst antall passeringer bør være sammenlignbart med resten av landet.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

134. SKAL BEHANDLES AV ORG.RED.KOM

DIGITAL DELTAKELSE I HVERDAGEN, FOR ALLE!

Digitaliseringen av Norge har gitt oss store gevinster, men har også skapt et nytt forskjellssamfunn. For mange eldre er BankID, digitale postkasser, og nettbanker ikke forenklende verktøy, men uoverstigelige hindre som skaper utenforskap og avmakt. Arbeiderpartiet kan ikke akseptere at store grupper i samfunnet mister styringen over eget liv fordi de mangler digital kompetanse.

I dagens samfunn er det nesten umulig å fungere uten digitale verktøy. Bestilling av legetimer, betaling av regninger og kontakt med NAV krever BankID. Mange eldre opplever dette som så vanskelig at de føler seg tvunget til å dele sine personlige passord og BankID-brikker med barn eller bekjente for å få hverdagen til å gå opp.

Dette setter både den eldre og hjelperen i en uholdbar situasjon. Å dele BankID er i strid med regelverket og utgjør en sikkerhetsrisiko. Samtidig gjøres dette av kjærlighet og nødvendighet i tusenvis av norske hjem hver dag. Vi har laget et system som kriminaliserer omsorg og gjør eldre sårbare for svindel og utnyttelse.

Vi trenger en løsning som kombinerer tillit med trygghet. Trondheim Arbeiderparti mener det må opprettes en ny, ubyråkratisk ordning for «digitale verger». Dette skal være en lavterskel fullmakt-løsning hvor eldre som er samtykkekompetente, men digitalt usikre, lovlig kan utpeke en venn eller et familiemedlem til å bistå dem på digitale flater.

For å sikre den eldre mot misbruk, må ordningen ha en innebygd «analog sikring»: Den som mottar hjelp skal automatisk motta en oversiktlig utskrift i posten hver måned. Denne utskriften skal vise alle transaksjoner, innlogginger og endringer som den digitale vergen har utført på vegne av dem. Dette gir den eldre fullt innsyn og kontroll, uten at de trenger å logge seg inn på en datamaskin.

Dette vil sikre:

- Verdighet: Eldre slipper å være lovbrytere for å få betalt strømregningen.
- Trygghet: Den månedlige papirutskriften fungerer som en sikkerhetsventil mot økonomisk utroskap.
- Inkludering: Pårørende kan hjelpe på en lovlig og ryddig måte.

Arbeiderpartiet skal være garantisten for at teknologisk utvikling ikke går på bekostning av menneskeverd.

Trondheim Arbeiderparti krever at:

1. Regjeringen utreder og innfører en enkel ordning for «digitale verger» (lett tilgjengelig digital fullmakt) for personer som trenger bistand til digitale gjøremål.
2. Det legges inn en obligatorisk sikkerhetsmekanisme i ordningen, der fullmaktsgiver månedlig mottar en fysisk utskrift (papirpost) over alle handlinger utført av fullmektigen.

3. Bankene og offentlige etater pålegges å tilrettelegge systemene sine for en slik fullmaktsløsning, slik at pårørende kan logge inn med *sin egen* BankID for å handle på vegne av den eldre.

Styrets forslag til vedtak: Årsmøtet støtter intensjonene i forslaget, og sender det til Digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne Tung for videre oppfølging.

136. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

FEMINISTHUSET I TRONDHEIM

Feministhuset holder til i Kjøpmannsgata 51, de har leid lokalene sine fra Koteng i 6 år. De står nå i fare for å miste lokalene sine fordi leiekontrakten går ut, blant annet fordi Trondheim kommune ønsker å bruke dette til annet formål. Feministhuset rommer organisasjoner og initiativ som synliggjør kvinner, og jobber med feminisme og likestilling.

Feministhuset i Trondheim er det eneste av sitt slag i Skandinavia og har høy aktivitet, med åpne møter, kunstutstillinger, lese og skrivesirkel, med mer. Dette er et møtested for hundrevis av engasjerte i alle aldre og har hatt over 3.500 besøkende i 2025. Feministhuset er et åpent og inkluderende treffsted som skal styrke alle som jobber for kvinners rettigheter, og likeverd globalt og lokalt - igjennom debatt, seminarer, verksteder og kunstneriske uttrykk.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti er tydelig på at Feministhuset er en viktig institusjon, og ønsker å bidra til at Feministhuset får bistand fra kommunen til nye lokaler, igjennom å reise saken politisk i Bystyret.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

137. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

TRIKKEN

Årsmøtet mener re-åpning av Lade-Lian linjen via Trondheim S bidrar til en miljøvennlig og effektiv personbefordring på tvers av; og gjennom byen. Samtidig kan antall busser gjennom sentrumsgatene reduseres kraftig. Befolkningsøkningen i en by i stadig vekst er en utfordring, og vi har et sterkt behov for en mer effektiv kollektivtransport gjennom sentrum. Trondheim Arbeiderparti vil bidra aktivt som pådriver i utredningen av trikk/bybane gjennom Trondheim sentrum.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

138. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

STYRKING AV SIVIL BEREDSKAP I TOTALFORSVARSÅRET

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti mener styrking av den sivile beredskapen er en helt avgjørende del av Norges totalforsvar, og et prioritert satsningsområde i Totalforsvarsåret 2026. Den sikkerhetspolitiske situasjonen gjør det nødvendig å tenke helhetlig om beredskap i fred, krise og krig – der stat, kommune, frivillighet og befolkning må ses i sammenheng.

Årsmøtet er kritisk til at Statsbygg forsøker å spare penger ved å unngå å etablere tilstrekkelige tilfluktsrom i forbindelse med utbygging av campus NTNU. Dette vil i praksis kunne føre til at Trondheim kommune på sikt må bære kostnadene for å sikre tilfluktsromsplasser for et stort antall studenter. Årsmøtet slår fast at dette er et statlig ansvar. Når staten bygger og legger til rette for store utdanningsinstitusjoner, må staten også ta ansvar for nødvendig sivil beskyttelse. Tilfluktsrom må bygges der behovet er!

Videre mener årsmøtet at robust elektronisk kommunikasjon er en forutsetning for fungerende beredskap. Ved utbygging av nytt nødnett må Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) stille tydelige krav til redundans og funksjonalitet også ved bortfall av EKOM. Nødnett og beredskapskommunikasjon må fungere under kriser der annen infrastruktur svikter.

Årsmøtet understreker at frivillige redningsorganisasjoner er en bærebjelke i norsk redningstjeneste – i fred, krise og krig. Disse organisasjonene bidrar med kompetanse, lokal tilstedeværelse og betydelig innsats på vegne av fellesskapet. Årsmøtet mener de frivillige må styrkes gjennom økte og forutsigbare rammeoverføringer, samt bedre økonomiske vilkår. Dette bør inkludere avgiftsfritak og fritak for bompenger for beredskapskjøretøyer. De samme ordningene må også gjelde for Sivilforsvaret.

Til sist mener årsmøtet at forsyningsberedskap må få økt oppmerksomhet på lokalt nivå. Ved beredskap, herunder lagring av fyringsved, er et enkelt og kostnadseffektivt tiltak som kan bidra til økt egenberedskap og robusthet ved langvarige strømbrudd. Dette er et tiltak Trondheim kommune bør vurdere nærmere som del av sin samlede beredskapsplanlegging. Det er behov for beredskapslager for nødvendige medisiner, og medisinsk utstyr for brukere med behov for eksempelvis diabetesbehandling, stomi og andre koniske tilstander.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti forventer at statlige-, regionale-, og lokale myndigheter tar et tydeligere ansvar for sivil beredskap, og at Totalforsvarsåret brukes til konkrete, forpliktende tiltak – ikke bare ord.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

139. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

SOLIDARITET MED IRANS FOLK – NORGES ANSVAR FOR HANDLING

Frihet, likestilling og demokrati er universelle verdier. Når disse verdiene angripes, kan ikke Norge forbli stille. I Iran har millioner av mennesker reist seg i motstand mot et brutalt regime som i over et halvt århundre har styrt med vold, frykt og undertrykkelse.

Det iranske regimet har ikke bare knust sitt eget samfunn – det har brukt landets ressurser på å bygge opp væpnede proxy-grupper og spre krig, terror og ustabilitet i hele Midtøsten. Fra Irak og Libanon til Palestina og Jemen har regimets innblanding ført til ødeleggelse, lidelse og tap av liv. Samtidig er Irans egen befolkning forsømt.

I dag mangler store deler av folket de mest grunnleggende forutsetningene for et verdig liv: rent vann, stabil elektrisitet, arbeid og trygghet. Inflasjonen er skyhøy, fattigdommen øker, og framtiden er tatt fra en hel generasjon.

Da folket gikk ut i gatene for å protestere fredelig, svarte regimet med ekstrem brutalitet. Demonstranter ble skutt med hagl og skarp ammunisjon. Titusener er drept, hundretusener skadet – mange med livsvarige mén. Tusenvis er fengslet, utsatt for grov tortur, og mange lever i dag med trusselen om henrettelse hengende over seg.

Dette er ikke et indre anliggende. Dette er grove og systematiske brudd på menneskerettighetene. Og dette er et rop om hjelp.

De modige stemmene i Irans sivilsamfunn ber ikke om militær intervensjon. De ber om noe annet – noe Norge kan gi:

De ber ikke om soldater.

De ber ikke om bomber.

De ber om stemme, press og mot.

Trondheim Arbeiderparti vil:

1. Innføre sterkere og mer målrettede sanksjoner mot det iranske regimet
Sanksjoner må ramme makthaverne – ikke befolkningen. Norge må arbeide for kraftigere tiltak i samarbeid med EU og andre demokratiske land.
2. Erklære Revolusjongarden (IRGC / Sepah) som en terrororganisasjon
Revolusjongarden er regimets viktigste verktøy for undertrykkelse, både i Iran og internasjonalt. Norge har allerede sanksjonert deler av organisasjonen – neste nødvendige skritt er en full terrorlisting.
3. Styrke støtten til Irans sivilsamfunn og uavhengige stemmer
Journalister, kvinneaktivister, fagforeningsfolk og menneskerettighetsforkjempere trenger beskyttelse, ressurser og internasjonal oppmerksomhet.
4. Øke politisk og diplomatisk press
Menneskerettighetsbruddene i Iran må løftes i alle relevante internasjonale fora. Stillhet er ikke nøytralitet – det er medvirkning.
5. Vurdere sterkere diplomatiske virkemidler
Dersom overgrepene fortsetter, må Norge vurdere utvisning av iranske diplomater og midlertidig stenging av Irans ambassade i Norge.

Vår oppfordring

Trondheim Arbeiderparti oppfordrer norske myndigheter til å vise politisk mot, internasjonalt lederskap og tydelig solidaritet med Irans folk!

Vi kan ikke redde dem alene.

Men vi kan gjøre undertrykkelse dyrere.

Og håpet sterkere.

Å tie er å velge side.

Vi velger frihet.

Vi velger solidaritet.

Vi velger handling.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

140. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

OM ENERGISITUASJONEN OG BEHOVET FOR RIMELIG KRAFT

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti er dypt bekymret for den alvorlige energisituasjonen i Norge og de langsiktige konsekvensene høye og ustabile kraftpriser har for industri, næringsliv og arbeidsplasser. Rimelig og forutsigbar tilgang på kraft er en grunnpilar for verdiskaping, bosetting og velferd i hele landet.

Norge er bygget som industrinasjon på tilgang til rimelig energi. Dersom denne fordelten svekkes, settes både eksisterende industri og framtidige investeringer i fare. Årsmøtet mener derfor at nasjonal kontroll over kraftressursene og en energipolitikk som prioriterer innenlands verdiskaping, må være et overordnet mål.

Årsmøtet viser til at blant andre Nidaros sosialdemokratisk forum over tid har vært en tydelig stemme i energidebatten, og at vi har lyktes med å bidra til stans i planene om elektrifisering av sokkelen på Haltenbanken. Dette er et viktig gjennomslag som viser at politisk påvirkning nytter når hensynet til kraftbalanse, klimaeffekt og industriens behov veies helhetlig.

Videre mener årsmøtet at elektrifisering av Melkøya vil legge et uakseptabelt press på kraftsystemet i Nord-Norge, svekke krafttilgangen til annen industri og næringsvirksomhet, og bidra til høyere priser for både husholdninger og næringsliv. Årsmøtet går derfor klart imot elektrifisering av Melkøya.

For å sikre tilstrekkelig, stabil og rimelig kraft på lang sikt, mener årsmøtet at Norge må satse bredt på ny kraftproduksjon. Dette inkluderer en seriøs og kunnskapsbasert satsing på kjernekraft som en del av framtidens energimiks. Kjernekraft kan bidra med store mengder stabil, utslippsfri energi og styrke forsyningssikkerheten for industri og næring.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti forventer at energipolitikken framover i større grad tar utgangspunkt i fellesskapets behov, industriens konkurransekraft og hensynet til arbeidsplasser – ikke symbolpolitiske løsninger som forverrer kraftsituasjonen.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti mener Arbeiderpartiet står ved et veiskille i norsk energipolitikk. Partiet må tydelig gjenreise sin rolle som garantist for rimelig kraft, nasjonal kontroll over energiresursene og forutsigbare rammevilkår for industri og næringsliv.

Rimelig og stabil tilgang på kraft er en forutsetning for arbeidsplasser, verdiskaping og bosetting i hele landet. Uten dette svekkes Norges viktigste konkurransefortrinn som industrinasjon. Årsmøtet forventer at Arbeiderpartiet tydelig prioriterer kraft til innenlands verdiskaping framfor tiltak som forverrer kraftbalansen og driver prisene opp.

Årsmøtet registrerer samtidig at Arbeiderpartiregjeringens innføring av Norgespris på strøm representerer et delvis gjennomslag for krav om rimelig strøm til forbrukerne. Dette er et viktig skritt i riktig retning, men ikke tilstrekkelig alene. Arbeiderpartiet må i større grad sikre at også industri og næringsliv får forutsigbare og konkurransedyktige kraftpriser.

Ved større utbyggingsprosjekter i Trondheim må energiflyten i området bli sett på som helhet. Man bør se på om overskuddsenergi bør gjenvinnes til andre formål innenfor samme område, eksempelvis kan overskuddsvarme fra en type produksjon utnyttes til produksjon av frukt og grønt i vertikal innendørs produksjon.

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti forventer at Arbeiderpartiet fører en energipolitikk som er forankret i sosialdemokratiske kjerneverdier: fellesskapets eierskap, trygg styring av kraftressursene og prioritering av arbeid, industri og verdiskaping i Norge.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

141. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

BETINGELSER FOR UTØVENDE KUNSTNERE PÅ NYHAVNA

Årsmøtet i Trondheim Arbeiderparti ber om at alle husleieavtaler for utøvende kunstnere på Nyhavna tilbakeføres til Trondheim Havn's betingelser ang. husleier og fellesutgifterinndekning.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

142. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

FLERE HELDØGNS SENGEPLASSER I PSYKIATRIEN

Trondheim Arbeiderparti ønsker å aktivt arbeide for at det skal etableres flere heldøgns sengeplasser innen alle former for rehabilitering, især innen psykiatrien.

Styrets forslag til vedtak: Vedtas

143. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

NEI TIL SALG AV FELLESSKAPETS NATURRESSURSER TIL UTLANDET

I den siste tiden har flere bedrifter og næringer som produserer og videreforedler av Norges felles naturressurser blitt kjøpt opp av utenlandske eiere. En kan nevne to småkraftverk i Trøndelag, som produserte strøm av vannfall. Flere landbrukseiendommer i landet vårt har kommet på utenlandske eiere. Forbrenningsanlegget på Tiller som leverer varme til husstander i Trondheim via varmesentralen, er nylig solgt. Frisk i minnet til de fleste er Meråker bruk, som nesten ble solgt til kjøper fra utlandet. Nå vil tysk selskap bygge vindpark nord for Gauldalen, på grensa til Midtre Gauldal og Melhus kommune. Slik kan vi fortsette, og lista blir stadig lengere. Nå tar ikke dette forslaget opp hvordan og med hvilke rettigheter kan kjøpere fra land utenfor Norge gjøre dette. Forslaget er av prinsipiell karakter, og går ut på om vi skal fortsette å selge våre naturressurser til kjøpere i andre land. Tiden er moden for å debattere dette politisk, og starte et arbeid på å se på virkemidler for å hindre dette.

Trondheim Arbeiderparti ønsker at Arbeiderpartiet initierer et arbeid med å se på hvordan Norge kan hindre at våre naturressurser blir kjøpt opp av utlandet. Dette vil da måtte omfatte alle tre forvaltningsnivå, som kommune, fylke og staten.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

144. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

FOLKETS HUS, EN VERDIFULL DOKUMENTASJON AV SOSIALDEMOKRATIET

I mange av landets kommuner står det et eller flere Folkets hus, Arbeidernes hus, Arbeidersamfunn og lignende. De står der som tidsvitner over de som bygde landet, og møtesteder for arbeidere.

De siste årene har mange blitt solgt, eller revet for at de har vært i dårlig tilstand. Tiden er inne for at Arbeiderpartiet gjør noe for å bevare noen av disse viktige bygningene. Forslaget ønsker å i første omgang starte en kartlegging over hvor mange har vi, hvilken tilstand er de, blir de fortsatt brukt og hva til, med mer. Aldri tidligere har det vært så viktig å ta vare på Folkets hus, og kulturen disse har skapt og bidrar til.

Arbeiderpartiet ber om at arbeidet nå igangsettes for å bevare alle Folkets hus for ettertiden.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

145. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

HELSEFORETAKSMODELLEN

Helseforetaksmodellen har vært et godt forsøk på å bedre helsevesenet, men har dessverre slått feil. Stadig flere kroner brukes på å betale lån fra offentlig, til offentlig, eller til og med renter på lån mellom venstre og høyre hånd på samme kropp. Konsekvensen blir stadig kortsiktigere planlegning, i forsøk på “effektivisere” - man legger derfor stadig ned kvalitetsbehandling i forsøk på å satse på løsninger som selger seg inn billigere, men aldri klarer å nå lovnadene.

Seneste Unicare på Røros, men på et mer nasjonalt perspektiv så er fast stilling etter fast stilling skjært vekk, for så å bli erstattet av midlertidige stillinger eller vikarer. Hver eneste gang monner det i dyrere arbeid, av dårligere kvalitet, rett og slett fordi vikarene aldri kan kjenne arbeidsplassen så godt som de som jobber der fast.

Dette går på pasientsikkerheten løs, og for stolte helsearbeidere så tærer det også på arbeidsmoralen. Hvorfor stå opp om morgenen, bare for å bli motarbeidet hver gang du jobber? Hvorfor stå i en jobb som alltid ser deg som en god unnskyldning til å “effektivisere” budsjettet, kun for å tilby en annen, like kvalifisert vikarsykepleier jobben du gjorde fra før, for mindre penger?

Og, hvordan kan vi forvente at sykepleiere og leger, vaskere og portører - hele sykehus - skal klare å yte den beste mulige tjenesten på annet enn godvilje, når de stadig vekk ser at verktøyene de jobber med smuldrer i hendene deres under navnet “effektivisering”?

Derfor er det helt nødvendig å lære fra andre land som også har utført samme eksperiment, med samme resultat. Fra New Zealand te Skottland: Det *er* mulig å endre dette systemet.

Vi foreslår å gå inn for en avvikling av Helseforetaksmodellen, basert på en arbeiderdemokratisk modell - i tråd med resten av verdigrunnlaget vårt forøvrig. De konkrete

detaljene må naturligvis utarbeides over tid, men det er helt innlysende at det å strekke ut en hånd til alle helsearbeidere som har varslet oss i flere tiår, er nødvendig.

Å vise dem tilliten til å la dem demokratisk organisere seg, og gi et knapt flertallet av styrets seter til fagforeningene, er et godt første prinsipielt steg i riktig retning. Om ikke vi tufter repareringen av helsevesenet på en tillit til at arbeidere faktisk vet hvordan arbeidet sitt gjøres, så er nok ethvert forsøk på forbedring dødfødt.

Trondheim Arbeiderparti vil derfor:

- Gå inn for å avvikle Helseforetaksmodellen, til fordel for en modell tuftet på demokratiske og solidariske prinsipper.
- At en slik modell vil ha 51% av styresetene sine valgt av fagforeninger, heller enn som ansatte direktører.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

146. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

FRAVÆRSREFORM I SKOLEN

Hvorfor dagens system feiler

Dagens fraværsgrense er en rigid konstruksjon som ikke tar høyde for at elever er forskjellige eller at livet er uforutsigbart. Systemet slår skjevt ut: I fag med få timer kan en forkjølelse eller forsinket buss bikke 10 %, slik at eleven mister karakteren til tross for tilstrekkelig faglig kompetanse.

Samtidig ser vi at dagens regelverk skaper unødvendig byråkrati og press på helsevesenet. Fastleger må bruke verdifull tid på å skrive attest for bagatellmessig sykdom, og elever med sosial angst eller psykiske lidelser, som kanskje vegrer seg for å oppsøke lege, blir skjøvet ut av skolen fremfor å bli hjulpet. Når elever straffes for å dra til helsesykepleier eller BUP, motarbeider skolen sitt eget mandat om å ivareta elevenes helse.

Vår løsning: Kompetanse fremfor fravær

Skolens viktigste oppgave er å gi elevene kompetanse, ikke å registrere oppmøte. Vi kan ikke ha et system som ligner en arbeidsplass der du "mister lønna" for hele året hvis du er uheldig. Arbeiderpartiet ønsker en skole der elever blir møtt med tillit og oppfølging, ikke rigide sanksjoner.

Vi må skille klart mellom skulking og livsutfordringer. Lærere må sikres autonomi til å utøve skjønn, støttet av et styrket laget rundt eleven. Ingen skal miste karakteren utelukkende basert på fravær, så lenge læreren har grunnlag for å vurdere kompetansen.

Trondheim Arbeiderparti vil erstatte dagens fraværsgrense med en helhetlig modell for nærvær og oppfølging:

- Fjerne automatisk stryk ved 10 prosent: Karakterer skal utelukkende baseres på elevens kompetanse. Man skal kun miste karakteren dersom læreren mangler vurderingsgrunnlag (IV).
- Finansiering gjennom omfordeling: Midlene samfunnet i dag bruker på unødvendige fastlegekonsultasjoner for skoleelever (Helfo-refusjoner), skal øremerkes og overføres

direkte til skolesektoren. Dette finansierer økt lærertetthet og styrket elevtjeneste, slik at den administrative byrden ved tettere oppfølging håndteres uten å spise av undervisningstiden.

- En automatisert og tydelig oppfølgingstrapp: For å sikre likebehandling og hindre subjektivitet, innføres systemvarsling ved faste trinn:
 - Ved 5 % fravær: Systemet varsler kontaktlærer, som tar en uformell samtale med eleven for å kartlegge årsak.
 - Ved 10 % fravær: Formell innkalling til samtale med tverrfaglig team (lærer, rådgiver/helsesykepleier) for å sette inn konkrete tiltak.
 - Ved 20 % fravær: Ytre grense for involvering av skoleledelse og foresatte. Ved ugyldig fravær (skulk) over denne grensen uten at tiltak har fungert, kan sanksjoner som nedsatt ordenskarakter eller IV iverksettes.
 - Krav om tiltak før stryk: Skolen fratas muligheten til å stryke en elev (sette IV) uten å kunne dokumentere at det er forsøkt satt inn tiltak for å hjelpe eleven å bestå.
 - Kompetansebasert fraværsføring uten veto: Kontaktlærer får myndighet til å godkjenne fravær, men uten endelig veto; skoleledelsen kan overprøve avgjørelsen for å sikre elevens rettssikkerhet. Godkjenning knyttes direkte til målbar kompetanse i henhold til UDIRs læreplaner (prøver, muntlige høringer, eksamener). Så lenge eleven består nødvendige vurderingssituasjoner og sikrer vurderingsgrunnlag, skal fraværet ikke medføre tap av karakter.
 - Differensiering av fag: I fag hvor tilstedeværelse er en del av kompetansemålet (f.eks. språkøvelser, gym, naturfaglig lab), vil det stilles strengere krav til fysisk oppmøte enn i rene teorifag. Dette tydeliggjøres i læreplanen.
- Tilgjengeliggjøring uten ekstraarbeid: Det innføres krav om at kun det ordinære innholdet fra timene (notater, oppgaver, planer) skal legges ut i skolens læringsplattform. Læreren skal ikke produsere egne opplegg for fraværende elever. Dette sikrer at elever som er borte kan holde seg oppdatert, men ansvaret ligger hos eleven for å tilegne seg kompetansen som kreves for å bestå vurderingene.

Trondheim Arbeiderparti vil erstatte dagens fraværsgrense med en helhetlig modell for nærvær og oppfølging:

- Fjerne automatisk stryk ved 10 prosent: Karakterer skal utelukkende baseres på elevens kompetanse. Man skal kun miste karakteren dersom læreren mangler vurderingsgrunnlag (IV).
- Finansiering gjennom omfordeling: Midlene samfunnet i dag bruker på unødvendige fastlegekonsultasjoner for skoleelever (Helfo-refusjoner), skal øremerkes og overføres direkte til skolesektoren. Dette finansierer økt lærertetthet og styrket elevtjeneste, slik at den administrative byrden ved tettere oppfølging håndteres uten å spise av undervisningstiden.
- En automatisert og tydelig oppfølgingstrapp: For å sikre likebehandling og hindre subjektivitet, innføres systemvarsling ved faste trinn:
 - Ved 5 % fravær: Systemet varsler kontaktlærer, som tar en uformell samtale med eleven for å kartlegge årsak.
 - Ved 10 % fravær: Formell innkalling til samtale med tverrfaglig team (lærer, rådgiver/helsesykepleier) for å sette inn konkrete tiltak.

- Ved 20 % fravær: Ytre grense for involvering av skoleledelse og foresatte. Ved ugyldig fravær (skulk) over denne grensen uten at tiltak har fungert, kan sanksjoner som nedsatt ordenskarakter eller IV iverksettes.
- Krav om tiltak før stryk: Skolen fratas muligheten til å stryke en elev (sette IV) uten å kunne dokumentere at det er forsøkt satt inn tiltak for å hjelpe eleven å bestå.
- Kompetansebasert fraværshåndtering uten veto: Kontaktlærer får myndighet til å godkjenne fravær, men uten endelig veto; skoleledelsen kan overprøve avgjørelsen for å sikre elevens rettssikkerhet. Godkjenning knyttes direkte til målbar kompetanse i henhold til UDIRs læreplaner (prøver, muntlige høringer, eksamener). Så lenge eleven består nødvendige vurderingssituasjoner og sikrer vurderingsgrunnlag, skal fraværet ikke medføre tap av karakter.
- Differensiering av fag: I fag hvor tilstedeværelse er en del av kompetansemålet (f.eks. språkøvelser, gym, naturfaglig lab), vil det stilles strengere krav til fysisk oppmøte enn i rene teorifag. Dette tydeliggjøres i læreplanen.
- Tilgjengeliggjøring uten ekstraarbeid: Det innføres krav om at kun det ordinære innholdet fra timene (notater, oppgaver, planer) skal legges ut i skolens læringsplattform. Læreren skal ikke produsere egne opplegg for fraværende elever. Dette sikrer at elever som er borte kan holde seg oppdatert, men ansvaret ligger hos eleven for å tilegne seg kompetansen som kreves for å bestå vurderingene.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

147. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

NÆRELDREOMSORGSPRINSIPPET – TRYGGHET OG TILHØRIGHET DER DU BOR

Mange eldre som må flytte til et helse- og velferdssenter (HVS) opplever et dramatisk brudd i livet. De mister ikke bare hjemmet sitt, men også nærmiljøet – med ektefelle, familie, naboer, venner, kjente butikker og trygge omgivelser.

Når man flyttes langt bort fra det som er kjent, forsvinner mye av tryggheten og livskvaliteten. Det rammer både den eldre og nærmiljøet rundt. Familie, naboer og venner mister den daglige kontakten og muligheten til å bidra. Dermed svekkes også nettverkene som kunne vært en ressurs – både for den eldre og for kommunen.

I dag er Trondheim kommune delt inn i store bydeler. En eldre som har bodd på Sverresborg kan ende opp på et HVS på Kattem – selv om det er i “samme bydel”. En som bor på Flatåsen kan havne på Persaunet. For mange betyr dette likevel å flytte langt bort fra det som er kjent. Vi vet at trygge relasjoner og kjente omgivelser gir bedre helse, livskvalitet og verdighet. Derfor må vi utvikle eldreomsorgen med utgangspunkt i nærhet og tilhørighet – ikke bare bydelstilhørighet, men nærmiljøtilhørighet.

Innfør et næreldreomsorgsprinsipp – etter modell av nærscoleprinsippet.

Målet er at eldre som må flytte til helse- og velferdssenter, så langt det er praktisk mulig, skal få plass i sitt eget nærmiljø – ikke bare innenfor bydelen.

En som har bodd på Kattem skal ikke være nødt til å havne på Tiller. En som har levd hele livet på Ranheim skal ikke måtte flytte til et helt annet område for å få pleie. Når det ikke finnes lokale HVS-tilbud i slike områder, må kommunen planlegge for å bygge flere – mindre, lokalt forankrede enheter der folk faktisk bor.

Dette vil:

- Gi større trygghet og trivsel for den enkelte
- Gjøre det lettere for pårørende og nettverk å bidra
- Styrke lokalsamfunnets fellesskap og omsorgskapasitet
- Bygge en mer menneskelig, bærekraftig og lokalt forankret eldreomsorg

Et slikt prinsipp vil bidra til en eldreomsorg der trygghet, tilhørighet og fellesskap står i sentrum – der mennesker får leve siste del av livet nær det som er kjent, trygt og meningsfylt.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

148. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

TILLEGG VED REVIDERING AV PENSJON

Ved % tillegg taper pensjonistene kjøpekraft hvert år. Trondheim Arbeiderparti mener at det bør gis et tillegg ved revisjonen av pensjonen som kompenserer for tap av pensjon som følge av % tillegg x kr tillegges til pensjonen.

Styrets forslag til vedtak: Oversendes politisk redaksjonskomite

149. Forslag fra Nidaros Sosialdemokratiske Forum

HELSE MIDT-NORGES ANBUD FOR REHABILITERING MÅ GJENNOMGÅS

Helse Midt-Norges gjennomføring av anbudskonkurransen for spesialisert rehabilitering har møtt massiv kritikk. Uklar kommunikasjon og priskonkurranse som ikke ser ut til å bygge på like tilbud har skap stor manglende tillit til prosessen og resultatets legitimitet.

Resultatet fører til at viktige faglige miljøer forsvinner eller svekkes, dette gjelder særlig Hysnes, Røros og Kastvollen. Dette har store konsekvenser for det fremtidige tilbudet for pasienter i vår region. Disse institusjonene har gjennom år gikk et tilbud til pasienter av høy kvalitet.

Vi mener derfor det er nødvendig med en full gjennomgang av hvordan anbudsprosessen har vært gjennomført, og hvilke kriterier som er lagt til grunn. Pris er en viktig faktor i anbud, men kvalitet og opprettholdelse av sterke faglige miljøer er samfunnsmessige faktorer som må tillegges stor vekt.

Vi er klar over at det er Helse Midt-Norge som har ansvaret for denne prosessen. Saken berører imidlertid så viktige samfunnsmessige forhold at det krever politisk

engasjement og politisk styring.

Vi ber derfor helseministeren om å sørge for en full gjennomgang av saken, og om nødvendig sørge for at Helse Midt-Norge gjennomfører en ny prosess for innkjøp av rehabiliteringstjenester som gir tillit til resultatet og som ivaretar viktige samfunnsmessige mål.

Inntil gjennomgangen er foretatt, og en eventuell ny prosess for innkjøp av rehabiliteringstjenester er gjennomført, må dagens avtaler videreføres.

Anbefaling: Vedtas